

Petr Vyhlídka

VÍRA Z KAMENE A SRDCE Z KOVU

www.fext.cz

2010

Tato kniha pochází z Bezejmenné stránky (<http://www.fext.cz>)

Pokud se vám líbila, můžete ji i ocenit, a to na stránce

<http://www.fext.cz/whitehole/index.htm#platba>

kapitola první

Nějaké to přetížení k mému řemeslu patří. Nemůžete pokaždé sedět v pohodlném, protitahovými systémy vybaveném přiblížovadle, zvláště pak ne, pokud prcháte z planety zmítané nepokoji. Na nějakou předletovou přípravu pak nezbývá čas.

Naštěstí jsem docela dobrý pilot. Mnohem lepší, než poradce nebo filozof amatér. Takže jsem to všechno zvládl v pohodě, a cestou nahoru, na kterou dohlížela ještě lepší elektronika, jsem mohl klidně přemýšlet o tom, do jakého průšvihů jsem zase spadl. *Profesionálně* posuzovat, mám jich za sebou pěknou řádku. Netvrdím, že jsem do všech vletěl nevinně, se zděšeným výkřikem Já za to nemůžu, ale určitý rodinný determinismus tu hraje svou roli, celá řada mých předků (a jednom případě i potomek) dělala jménu Corian čest. V obou větvích.

Přitom to všechno začalo docela nenápadně. Nákladem součástek pro pana Virdala, systém ten a ten, třetí planeta zleva. Tedy od hvězdy. Ale nejmenovala se Země, GP jí přidělil v rámci klasifikace jméno Fisaga. Jako vždy nějaké starodávné božstvo nebo mytologický poskok, k jehož zvěčnění poslouží takové nebeské těleso, které se moudře skloní před Člověkem a nabídne mu podmínky vhodné k přežití.

Na Fisaze přežívalo několik tisícovek ctihodných příslušníků Církve Pravé Krista Vesmírného. Na seznamu extrémistických skupin nebyli, religionistický slovník je odbyl jedním nic neříkajícím odstavcem, vylodil jsem se tedy klidně a beze strachu, že hned prvním slovem poruším nějaké přikázání. Což jsem také neporušil, protože jsem raději nepromlouval skoro vůbec. Uvítací komise, představovaná několika skladníky, mě sice přivítala trochu nevrle a víceméně nevšímavě, jenže takovou vlastností oplývají manipulanti víceméně celého vesmíru. Vyložili náklad, ukázali mi cestu k administraci, kde jsem měl

odevzdat papíry, a kde jsem si chtěl sehnat když už ne náklad na cestu zpět, tak aspoň kafe. A už jsem byl pro ně vzduch.

V nízkém baráčku, stojícím hned u přistávacích ploch za železobetonovými štíty, mě čekal sám příjemce. Nikdo jiný, žádný nerudný cifršpion nebo celní úředník, jen *pan* Virdal. Vzal si disk s doklady, dvakrát ho otočil v prstech, jako by nevěděl co s ním, a ledabyle ho odhodil na stůl.

Nevypadal nejlépe. Kruhy pod očima a lesknoucí se zrak v nich i našedlá plet' prozrazovaly několik (patrně více) probdělých nocí. Jestli je strávil v radovánkách nebo usilovnými modlitbami, poznat nešlo.

„Doplatek dostanete hned, jak to zkontrolují. Vracíte se ještě dnes?“

Za jeho zády se něco pohnulo. Lekl jsem se, protože až do toho okamžiku jsem byl přesvědčen, že tu kromě nás dvou nikdo není. Společnost však byla početná, stáli tam hned dva, celí šediví, s hladkými plechovými obličejí a stejně zbarvenými i vyrobenými těly. Virdal ukázal prstem na stůl, robot zvedl disk a znovu se vrátil ke stěně.

„Můžete se ubytovat v mém domě,“ navrhl. Pokud nepovažoval Fisagu za pupek světa (což se stává častější, než by se zdálo), byla jeho otázka, k níž jsem zarytě mlčel, stejně akademická. I když se nezdálo pravděpodobné, že odsud odletím s nákladem, bylo by proti zdravému rozumu se po nějakém aspoň nepoptat.

„Možná pro vás něco budu mít,“ přiznal se k zmíněnému zdravému rozumu sám. „Xaver vás tam zaveze.“

Jedna z plechovek u stěny se znovu pohnula. Virdal na ni vyštěkl několik holých vět, robot ani nemrkl (neměl čím) a vyrazil ke dveřím.

„Snad abyste šel za ním,“ řekl hostitel: „Pokud se zdržíte.“

Šel jsem za ním. K malému otevřenému přiblížovadlu, které nás zavezlo za kopec u kosmodromu, za nímž se, kromě malého, úpravného a tak nějak příkrčeného městečka,

nacházela také nevelká ale nepříkrčená vilka, jejíž velikou předností byl sympatický hostinský pokoj a úslužný personál, pokládající jedinou otázku: Co si budu přát k večeři.

Při plechu jejich těl se nedalo předpokládat, že by se vyptávali i na drby z okolního vesmíru, prozradil jsem jim tedy svou touhu po čerstvé rybě na másle, pěkně s opékanými brambůrky a majonézou, o něco později totéž obdržel a zkonsumoval, načež mi zůstalo splnit jediné: s blahým zachrochtáním se po čase zase jednou svalit do pořádné postele.

Probudil mě – jak jinak – robot. Xaver nebo nějaký jiný, všichni ti plecháči vypadali identicky a jmenovky na čele neměli.

Chvíli mi trvalo, než jsem se zorientoval (což rozhodně neobnášelo ani koupelnu, ani snídani, obojí snesu nejdřív tak po hodině bdělosti), a než jsem se našel cestu na vzduch. Někde v dohledu vždy postával nějaký robot, tiše a spořádaně, jen tu a tam udělal několik jistě dobře rozmyšlených kroků. Zřejmě si touto technologicky sice náročnější, po zvládnutí výrobního procesu však spolehlivou cestou, doplňovali Fisažané personální stavy na nepopulárních pozicích. I když – včera u vykládky žádný mechanický silák neasistoval. Divné.

Ale možná taky ne, protože každá oddělená společnost začne časem vykazovat jemné odchylky, které tu a tam nedávají vnějšímu pozorovateli smysl.

Můj minulý a doufejme že i budoucí zákazník stál na terase, zabírající polovinu střechy, opíral se o bílé zábradlí a shlížel na střechy nízkých přízemních domečků. Městečko se napůl ztrácelo v zeleni, napůl z ní naopak vyrůstalo špičatými věžičkami, přilepenými k většině budov; nejspíš nebyly k ničemu, pokud se v nich neskrývaly nějaké ty nepostradatelné výdobytky vědy a techniky, které někteří staromilci skrývají jako viktoriánské staré panny nožičky šifonéru.

„Už jste snídal?“

Řekl jsem mu to o té hodině.

„Proti gustu... Hezké místo, co?“ ukázal na střechy a na věžičky.

Diplomaticky jsem souhlasil, protože i od něho to byla diplomatická věta.

„Klidný svět. Přišli jsme sem před několika roky. Rada starších vybrala v katalogu Fisagu jako místo vhodné pro vybudování čisté kultury, nezatížené hříšnými vlivy dekadentního okolí.“

„Rada starších?“

Prostě jsem to plácl. Nejspíš pro tu vilku.

„Pochopitelně na doporučení své hlavy,“ usmál se. „Těch pár prvních let to skutečně vypadalo dobře. Naše víra je čistá a bez výstřelků.“

Ohlédl se ke stolku, na němž, kromě čajového servisu ležela útlá knížečka.

„Můžete se o tom přesvědčit.“

Nebylo to imperativní. Neříkal: Když ocitujete Knihu osmnáctou, verš sto padesát sedm bez chyby a se správným přízvukem, budu pro vás mít náklad. Ale přesně to bylo na spodní vlně; díky svému smíšenému původu mám jistě empatické schopnosti. Virdal nemohl skrýt, že hlavou místních božích náměstků je on. Byl zvyklý takhle jednat a i když měl dost rozumu, aby to nezkoušel na návštěvníky z vesmíru, přece jen si za ta léta vybudoval něco podobného učitelskému syndromu.

Zvedl jsem svazek a otevřel ho. Na titulu pochopitelně stálo: Písmo svaté.

Jediné nezpochybnitelné Slovo boží.

Zběžně jsem ho prolistoval. Znáám svou Bibli.

Církev pravá Krista Věřícího si nic nepřidávala. Nic nevykládala ani nekomentovala, což je v dnešním světě tak trochu výjimka. Zato si místní Svatí otcové vzali černou tuš, nůžky a gumu.

Seškrtali Knihu knih od podlahy. Což mohlo znamenat jediné. Že to, co zbylo je opravdu neoddiskutovatelné Slovo, a první dojem mě v tomto případě nejspíš šeredně zklamal.

kapitola druhá

Jedna věc je jistá – pokud se rozhodnete žít podle jakýchkoliv přísně striktních předpisů, nepřipouštějících žádné odchylky, dříve nebo později narazíte na hranice, jejichž překročení láká a které dříve nebo později někdo překročí. Ne, já to rozhodně nebyl a nemínil být, hodlal jsem z Fisagy zmizet jak jen to půjde, protože tu bylo méně zábavy a povyražení než na prosincovém sjezdu ledních medvědů. Problémy tu měl někdo jiný.

Kdybyste si přečetli jejich svatou knihu a vzali ji stejně doslova, jako ji Fisažané berou, bylo by vám to nejspíš jasné od prvního okamžiku. Mně se to muselo podat na stříbrném podnose spolu s obědem, který jsem absolvoval s hlavou místního společenství v dokonalé samotě jeho terasy, pod dohledem dvou protivně dokonalých, protože tak naprogramovaných, robotických číšníků. Možná v tom byla ironie a možná jen historická nutnost, že narazil právě jeden z těch, kteří ty mantinely budovali.

„Je škoda, že i když si dáme v mnohém říci, oni mezi to mnoho nepatří,“ řekl mi před kávou a ukázal přitom na servírujícího robota.

„Zavrhuje zotročování ne-lidských forem života?“ chtěl jsem pokračovat v citaci mnohem úspěšnější konkurence, vyznavačů Galaktického Bezejmenného.

„V Písmu nic takového nestojí,“ řekl trochu ostřeji. Síla zvyku.

„Ale vzbouřit by se neměli,“ pokračoval jsem v tlachání: „Přece jen jsou, na rozdíl od nás lidí, vybaveni určitým programem už od začátku.“

„Ano, *na rozdíl* od nás lidí,“ povzdechl si Virdal, „A v tom to je. Jsou příliš lidští – a to nutí pravého věřícího položit si otázku: Není to rouhání?“

Odpověď byla jasná. I dilema, které jím cloumalo.

„Jsou mými dětmi. Lidé i roboti,“ přiznal se, „Mám úctu k oběma. Mohou žít vedle sebe. Ale těm prvním se to nelíbí.“

Zamíchal jsem si kafe a natáhl se po sušence, slibující zajímavou krémovou náplň, aspoň v tomhle směru si zachovávali zdravý rozum.

„Pokládají si otázku: Není to rouhání?“

„Už si na ni odpověděli,“ řekl trpce.

Jasně. Proto ta kyselá tvář.

Vstal a chvíli přecházel krátkými krůčky po šedých dlaždicích terasy. Od městečka zavanul příjemný větřík, přinesl několik drobných suchých lístků, připomínajících pozemské lipové. Snesly se na stůl.

Robot, Xavier, nebo taky ne Xavier, Virdal ho zatím ještě neoslovil, se utrl z pozadí a bez milosti tu připomínku přírody rychle zlikvidoval.

Lekl jsem se.

„Mě trocha listů nevádí. Člověk aspoň ví, že se blíží podzim. Nemusíte tyhle své děti tolik honit do práce.“

„To není listů, ale plody, a oplývají slušně silnými alergeny,“ vysvětlil mi trochu pobaveně starousedlík, „Proti kterým vy určitě nejste očkovan. Jestli chcete zežloutnout a osypat se hnisavými vředy, prosím.“

Načež ho veselost stejně rychle opustila. Zhluboka se nadechl, jak to dělají lidé, kterým se nechce promluvit, ale kteří se nevyřčenými slovy dusí. Já byl jediný neutrální posluchač široko daleko, takže se dalo čekat, že něco páry upustí.

Upustil. Takovou hodně vousatou politickou frází, oblíbenou u tiskových mluvčích a vládě nakloněných komentátorů.

„Procházíme poněkud složitějším obdobím.“

„Tak proč jim prostě neřekněte, že Bůh stvořil člověka k obrazu svému, což znamená, že i člověk je Stvořitelem,“ plácl jsem.

„Jistě. Tohle *určitě* pochopí,“ ušklíbl se. Potom se ode mne odvrátil a zahleděl na střechy svého království. Pohupoval se, pata špička, s rukama za zády, možná hleděl do prázdna,

možná měl oči zavřené, do tváře jsem mu neviděl. Ani do hlavy.

Robotika většinou problém nebývá. Abyste udělali dokonalou kopii lidské bytosti potřebujete mnohem více mechaniky a tudíž financí, než když se přidržíte výroby poddaných přirozenou cestou. Může to vypadat jako člověk, ale stejně se pozná, že to člověk není, takže všechny plechovky, třeba i pseudohumanoidních tvarů, jsou prostě plechovky, a na naprosté většině pozemšťanských planet s tím nikdo nedělá ciráty. Jsou to přece jenom stroje s omezenou inteligencí. A když ne, pak jsou to prostě nějakí jiní lidé. Ve společnosti stovek mimozemských ras na takové nesmyslné předsudky není místo. Můžete se vytahovat kulturou, inteligencí, silou, balíkem peněz nebo armádou příbuzných, můžete tvrdit, že jste nejstarší a nejcojávím, ale rasismus, založený na odlišném vzhledu, je svým způsobem mrtvý.

Jenže tohle asi problém Fisažanů nebyl. Mechanické otroky by nejspíš snesli. Jejich patriarcha – nebo jak mu říkají – ale stvořil něco, co se skutečně až příliš podobalo jim samým. Něco, co se podle všeho *učilo* a *vyvíjelo* jako oni.

A především stejně poslušně vzhlíželo k morálním autoritám svých vůdců.

Třeba žárli, ušklíbl jsem se, ale tuhle moudrost už jsem nahlas neventiloval. Virdal se po chvíli omluvil, nechal mě napospas nudě a robotům, kteří na mé zvědavé dotazy stejně neodpovídali, takže jsem zůstal na terase, koukal na věžičky v zeleni a sumíroval si řeč, s jakou se na Virdala obrátím. Ten náklad zpátky by se mi rozhodně hodil, ale určitě ne za cenu čtrnáctidenního čekání na krabičku sardinek.

Místní slunce úporně šplhalo do nadhlavníku a už už se chystalo nechat si udělat fotku s vlaječkou, když se městečkem pode mnou rozeznělo měkké melodické vyzvánění. Neslo se odněkud zprava a vypadalo jako pozvání k polední bohoslužbě.

Což by pro mne mohlo znamenat oběd, protože místní šéf bude zaměstnán plněním

svých duchovních povinností. Kývl jsem na opodál stojícího robota.

„Pan Virdal je momentálně zaneprázdněn,“ odpověděl nevýrazným hlasem, „Mám vás informovat, až dorazí?“

Řekl jsem mu, že nejraději bych dostal informaci o obědě, což si naštěstí vyložil správně a neutloukl mě předcítáním jídelníčku.

Jsou opravdu lidští.

Virdal se nedostavil ani k odpolednímu čaji, jen mi vzkázal, ať považuji jeho dům za svůj a ať pro jistotu nevycházím ven. Do té doby se mi nechtělo, ale ono důrazné doporučení se, jak už to bývá, rovnalo pozvánce. Zvědavost je motorem pokroku.

„Ukážeš mi cestu do města?“ zeptal jsem se AsiXavera. Nehnul brvou (žádné taky neměl), jenom ukročil, aby se nenápadně postavil mezi mou maličkost a dveře ven.

„Lituji, pane, ale nebylo by vhodné, abyste v tuto dobu vycházel ven.“

„Vírou předepsaná siesta?“

„Ne, pane. Ale nejste Fisažan.“

Že by se ke styku s nečistými snižovala jen hlava církve a státu?

„Tak se budu tvářit, že jsem fisažský robot,“ řekl jsem vesele.

Ten pravý se ani nepohnul.

„To by nebylo moudré,“ prohlásil bez jakéhokoliv náznaku emoce, „Vzhledem k současné situaci.“

Nebyl jsem z toho *vůbec* moudrý.

Nepříjemný krůček k poznání přinesla až první série výbuchů. Jejich záblesky přišly se soumrakem, a chaoticky, jako cesta posledního barového hosta, se klikatily směrem k Virdalově rezidenci.

kapitola třetí

Vezměte ji někam, kde žije společnost, která ji přijme. Hezky se to říká. A ještě lépe, se slzou dojetí v oku, poslouchá. Tvůrce, zachraňující výtvar svých rukou, aby sám dal přednost smrti.

Aspoň na to vypadal, nebo na to vypadali rozhořčení osadníci. Ale protože jsem cítil svůj díl viny, rozhodl jsem se Virdalovo přání splnit. Tím spíš, že jsem neměl co na práci a do klína mi spadla výhra v podobě elegantního hvězdného korábu třídy Tiberius. Také pasažéra, té roboti slečny z lesklého titanu.

Takový náklad jsem zatím ještě nevezl – a to už jsem za svou krátkou kariéru převážel všelicos, včetně přísně utajovaných a tajně ukradených trosek kosmické lodi z budoucnosti. Ale pokaždé to bylo něco netečně neživého, zapakovaného v obalovém materiálu a většinou navíc uloženého mimo přímý dohled.

Chladné stvoření, sedící v kopilotském sedadle a civící tmavými skly zakrytými senzory bůhvíkam, se rozhodně žádné bedně nepodobalo. Do nákladového prostoru, který v téhle hračičce představovala mrňavá komora mezi motorem a systémy podpory života, bych jí rozhodně neuklízěl. Kdyby vzal Virdal do ruky štětec a plechovku pleťové barvy, mohl svůj výtvar dokonale namaskovat, i když by asi střízlivější části mužské poloviny pozemského vesmíru těžko namlouval, že se něco tak tělesně dokonalého mohlo narodit přirozenou cestou.

Tahle robotka měla poctivé – byť bez diet a od přírody pevné – ženské tvary, pouze obličej byl jen stylizovaný a místo uší zabíraly mírně vypouklé kryty. Díky svému největšímu průšvihů, který mě před časem přestěhoval na nějaký čas do minulosti, trpím lehkou formou nostalgie po dvacátém století, což konstruktér Virdal nejspíš také – vzhled kovové slečny musel okoukat od jednoho z tehdejších japonských malířů.

„Máš nějaké jméno?“ zeptal jsem se, když už loď utíkala na automatiku téměř prázdným pro-

storem, „Nebo ti mám říkat slečno Třináct Dva Padesát Odmocněno Pěti?“

„Francesca, pane,“ řekla dobře modulovaným hlasem. Ani se přitom nepohnula, právě tohle je jedna z věcí, která odlišuje androidy od robotů, nebo – chcete-li – lidské karikatury od solidních plechovek s účelovým vzhledem. Od servisního robota řady Z600 nečekáte víc, než dobře odvedenou práci, maximálně nějaký ten vtípek, protože třeba právě Zetka jsou opravdu inteligentní jednotky. Nejste nervózní, když se při práci nedrbe za uchem (žádné nemá) a při povídání neblíká diodami. Ale od čehokoliv ve tvaru živého organismu podvědomě čekáte živé reakce.

Hele, to jsem ale chytřej. Kdybych to řekl nahlas tam u Virdala a nevytahoval se slabým povědomím o Bibli, možná bych udělal lépe. Nebo taky ne, robotikovy oči planuly fanatickými světýlky, a do průšvihů by se dostal tak jako tak. Plechovky u něj nejspíš měly přednost, poslouchaly lépe než lidé a pokud vůbec kladly, tak srozumitelné a jednoduché otázky.

Pochopitelně že to, co vybuchovalo v tom malém, příjemně vyhlížejícím městečku, plném hodných a bohabojných lidiček, byli roboti. K pogromu by došlo stejně, třeba za měsíc, ale i kdybych se o tom dozvěděl, neměl bych pod jazykem divnou pachut'. Protože katalyzátorem té náhlé akce jsem byl já.

Přesněji řečeno má pitomá poznámka, kterou v první chvíli Virdal taky tak vzal. Jenže cestou na shromáždění církevních starších, se jí chytil a uvařil z ní možná nádherný a strhující, ale účinkem se naprosto míjející proslov.

Bůh stvořil člověka k obrazu svému a člověk je tedy z boží vůle sám tvůrcem.

Přiběhl brzy poté, kdy se shromáždění proměnilo v dav. Vila nebyla v žádném případě konstruována jako nedobytná pevnost a Virdal to věděl, stejně jako to, že mu nezbyvá mnoho času. Takže mi ani moc nevynadal, celou tu událost vyličil několika větami, přičemž neopomněl zmínit můj debilní příspěvek do různého.

Nechal jsem ho být, i když bylo jen na jeho vůli jak si má slova přebere. Vzhledem k minulosti své rodiny mě výsledek nijak nezarážel, konečně, jeden z mých předků omylem zničil celou planetu.

„Budete balit dlouho, nebo se pokusíme zdrhnout dřív, než zlikvidují i mou loď?“ zeptal jsem se jen, když jsem pozoroval, jak chaoticky otevírá šuplíky a skříně, vyhazuje prádlo a sype šperky do pytle. Dobře, nic takového nedělal, jen chvíli civěl do velké obrazovky, na níž sem a tam putovala jakási data, potom se na chvíli ztratil do místností, které mi neráčil představit, a znovu se vrátil k obrazovce.

„Nemáte mnoho času,“ řekl jen. „Byl bych nerad, kdybyste měl utrpět nějakou újmu jen proto, že jste byl na nesprávném místě. Přesto bych vás rád požádal o službu.“

Jistě. Vezměte mě sebou jako náklad, ušklíbl jsem se.

Ale sotva jsem kývl na souhlas, už praštil do kláves a okamžik nato vyšla ze dveří tahle plechová kráska.

„Vezměte ji někam, kde bude moci žít.“

Tak tuhle službu jsem splnit mohl, tím spíš, že přívažkem k robotické slečně byla Virdalova osobní jachta, celkem slušný model, který měl zdejší papež bezpečně zaparkovaný za železobetonovými vraty umělé jeskyně vydlabané v kopci, jež odděloval místní kosmodrom od městečka. Jako náhrada za mizerně pojištěnou Á šedesát pětku, kterou jsem sem dopravil náklad, to bylo víc než dostačující.

Tiberius teď držel stabilní přechodovou rychlost, která nás hnala ven ze soustavy, dráha se jen nepatrně stáčela zpět k místnímu slunci, a palubní kybernet trpělivě vyčkával, kdy mu ráčím sdělit kamže to má loď hupsnout.

Což jsem prozatím netušil.

Virdal mi vložil na bedra mnohem složitější úkol, než by se dalo předpokládat. Nejen proto, že nejsem turistický skaut ani interplanetární sociolog, abych od boku vystřelil souřadnice planety s víceméně tolerantním osídlením. Jistě, procestoval jsem pořádný kus Galaxie, ale jako špeditér, který pozná maximálně bary na

letištích, laciné hotely nedaleko, nebo kanceláře přepravních firem. Ani za krátké kariéry elitního eskového pilota u Mezihvězdné, jsem neměl čas se nikde zastavit, bravo, že už jste tady, dejte si kafe a nějaký sendvič támhle u Wicky, surný náklad pro XY už čeká na přeložení. A coby nezávislý pilot jsem si neužil proto, že mnohem delší čekací doby nemůžete strávit výlety a prohlídkami, ale obstaráváním živobytí.

Takže: *Kam s ní?*

Kdysi jsem se uléval neskutečným množstvím čaje a jeho eternského ekvivalentu, což mi – vyjma pravidelných odskoků na toaletu – i patřičně usměrňovalo jinak chaotické myšlenkové procesy. Ale sotva jsem zapadl za ovládací prvky, převedl jsem se na automatové instantní kafe, staletími prověřený nápoj sterilní chuti, toho dostupného průvodce všech čekáren světa. Takže jsem si jedno dal, protože kabina Tiberia byla naštěstí mrňavým nápojovarem vybavena, a zatímco jsem rychle, než zmizí, odsrkaval tu trochu pěny, Kybernet zpracovával dotaz na blízké, případně i krapet vzdálenější systémy, osídlené rozumnou společností.

Ale co je rozumná společnost? Tak trochu s tím mám zkušenosti, protože můj otec je Eternec, zatímco máma Pozemšťanka, na vzhledu to nepoznáte, žádné špičaté uši a potlačené city, fialová krev nebo mozek v krajině břišní. Jenom podprahová citlivost na lidské emoce, nijak zvlášť silná, málo kompatibilních kosmických ras má k sobě tak blízko, jako Etern a Země. Jenže k navázení se do někoho stačí jakákoliv záminka, stejně jako k svádění vlastních neúspěchů na kolemjdoucí osoby.

Jako kluk jsem se někdy pral. Potom se naučil předstírat, že nejsem ani to, ani ono (na Eternu to bylo těžší), a nakonec dospěl do stádia, kdy mi to bylo jedno. Když jsem potom vypadl do vesmíru, jedno to skutečně bylo, protože tady potkáte kdekoho.

Tady přestaly být řečičky o multikulturní společnosti intelektuálskými tlachy a zbožným přáním. Kosmos má totiž tu výhodu, že nejvyšší zákony, které tu musíte ctít, jsou zákony

přírody. Blbá fyzika. Když nebudete dodržovat tuhle ústavu, nezbude vám dost příležitostí k porušování sekundární judikatury takzvaně inteligentních bytostí.

Bylo mi jasné, že musím dovést Francesku na nějakou základnu, nebo aspoň na planetu, která se zvyklostí, panujících ve volném prostoru ještě nezbavila.

Ale kde takovou hledat?

„Lithos,“ prohlásil do zamyšleného ticha Kybernet. A vysypal souřadnice.

„Co to, proboha, je?“ lekl jsem se.

„V původních záznamech neoficiální pracovní jméno podle Galaktického průzkumu: Planeta uctíváčů kamene,“ dodala ta chytrá neuronová koule a nejspíš se – aspoň v myšlenkách – spokojeně zašklebila nad dobře odvedenou prací.

kapitola čtvrtá

Uctívači kamene? Zavánělo to další poma-tenou sektou, ale tentokrát to byla nejspíš jen poctivá domorodá tradice. Daleko důležitější bylo vesmírné osídlení Lithu. Pokud katalog ne-
lhal, hemžilo se to tu všemi civilizovanými rasami z vesmíru blízkého i dálného.

Kdysi tu nejspíš žili jen v jméně zmínění tvorové, ať už jsou čímkoliv. A jednou se v soustavě jejich mateřské hvězdy objevila po-
zemšťanská, théreanská, eternská nebo bůhví či loď, oťukla planetu, jež oblačným přikrovem
slibovala přítomnost dýchatelné atmosféry, ně-
kdo tu někdy přistál, provedl průzkum a o
nějaký ten rok později se na provizóriu vědecké
základny postavila první hospoda.

Život v takových zapadákověch, vzdálených od centrálních planet jakékoliv kosmické vel-
moci, bývá opravdu multikulturní. Civilizace
jsou rády, že v ekonomicky nezajímavé oblasti
nemusí investovat do stavby nákladných stanic,
všechno se vyřeší jaksi samo, ten přidá to a ten
zas tohle. Jak nejde o zlatokopecké území, jsou
všichni kamarádi.

Což je případ Lithu. Původně to tu bylo nejspíš vaunderské nebo i aalské, nějaký ten vý-
zkum, financovaný drobečky státních rozpočtů,
poté zašivárna vládou placených transgalak-
tických misí, které musí vykazovat čas i
vzdálenost, tu a tam si sem odskočil odpočinout
nějaký pašerák, občas parta zlatokopů, která
sem pomstychtivě poslala další, aby nenaletěla
sama. A takhle vzniká neřízená kolonizace.
Opravdu multikulturní místo, druhová mícha-
nice.

Pro pořádek jsem se znovu tiberiovského
kybernetu zeptal:

„Shrň mi to.“

Slabé zabzučení servomotorku. Fran se ke
mně natočila.

„Stálé osídlení 3 567 453 podle poslední
statistické ročenky. Status: Otevřená kolonie
pod správou Rady pro komunikaci, přistěho-

valecký statut uděluje místní správa po
předložení příslušných dokumentů. Ekonomika
autonomní, dovozní předpisy podle běžných
unijních doporučení, vývozní s omezením.“

„Zabrzdi, děvče.“ K esteticky tvarovanému
plechu mi takhle odsypávané informace nese-
děly. „Chtěl jsem jen vědět, jestli nehrozí
nějaké problémy. A jak se tam dostaneme. My-
slím technicky. Nech vypovídat se tu bednu.“

Ztichla. Nepokřčila rameny, nešlehla po mě
pohledem, ani si nevzdychla. Je to prostě jen
dobře udělaná robotí holka s dobře udělaným
programem.

Kybernet spustil ještě techničtější a se spoustou
detailů, takže jsem ho raději po třech minutách
výkladu také zarazil.

Konečně, všechno podstatné jsem už věděl:
klidně tam můžeme zakotvit, aniž bychom se
dostali do dalšího mezidruhového maléru. Tak-
že nejprve krok číslo jedna, další se uvidí.

Zkontroloval jsem itinerář, který na požádání
vyběhl na monitor.

Nebylo to nijak daleko, Kybernet hledal mezi
nejbližšími sousedy a na Lithos to byly tři dny
cesty za místního obvyklého provozu. Což zna-
menalo, že můžeme uhánět co to dá, protože
obvyklý místní provoz byl nulový; oblast, v níž
se Fisaga i Lithos nacházeli, byla dokonalý
Zapadákov.

Potvrdil jsem kurs a hodil za hlavu všechny
události posledních dní, protože mě čekala
jedna z mých nejoblíbenějších zábav – šťourání
se v ovládání kosmické lodi, kterou jsem ještě
neznal.

Ne, takový blázen, abych vlezl do něčeho, co
bych *opravdu* nikdy předtím neviděl, to nejsem.
Tiberius má standard pozemšťanského ovlá-
dání, je to klon třídy April a v mojí licenci je
April (včetně odvozenin) uvedena pod
písmenem B, tedy mohu usednout do kopilot-
ského křesla a za určitých okolností sedět i v
tom hlavním. Taky C, je mi dovoleno navi-
govat, a X, což znamená, že smím na téhle
palubě pobírat plat jako člen posádky.

Jenomže April jsou malosériové, na konkrétní přání dovybavované kousky, a právě v tom je ta krása. A ještě něco slibovalo naplnit mé klukovské představy – tahle loď patřila konstruktérovi, byť svérázného náboženského založení, dalo se tedy čekat, že tu bude spousta hraček navíc.

Nejspíš i byla, jenom přijít na to kde a k čemu slouží.

První, na co jsem narazil, nebylo žádné extra technické udělátko, ale za pěkný balík nakoupená armádní astronavigace s balíkem map Galaktického průzkumu. To opravdu není laciná věcička, však se také – jak jsem si promptně ověřil – Virdal zmohl jen na několik sektorů, sousedících s Fisagou. I to bylo nejspíš známkou precizní technické mysli, nač vyhazovat peníze za něco, co nepotřebujete a co by odčerpávalo zdroje.

Nevšimnout si se nedalo ani nestandardního panelu, obsluhujícího stejně nestandardně vybavené zařízení, okupující původní úložný prostor číslo dva; nahlédl jsem tam hned poté, kdy jsem se coby periférie řídicího systému stal pro tuto část letu zbytečným. Virdal tu poněkud větší vestavěnou skříň vybavil spoustou kablíků, konektorů a jedovatě zelených blikátek. V první chvíli jsem se neprůzkumnicky chtěl obrátit na Francesku, ale všiml jsem si oválného prolisu, do něhož pasoval právě její zátylek (samo-zřejmě že jsem si stoupl pěkně zády ke stěně a hezky se opřel, ale nejsem robot, a tak to se mnou nic neudělalo). S roboty naopak neměla nic společného vystouplá žebra trupu, připomínající mechanismy bezpečnostních přepážek na velkých plavidlech. Možná zpevňují loď pro odvážnější (čti frajerštější) průlet atmosférou.

Bylo toho ještě víc, ne tolik, kolik jsem čekal, ale dost k tomu, abych se zabavil, zatímco nás April posunoval k dalšímu depu mé stěhovácké kariéry.

Takových už bylo a takových nejspíš ještě bude, náklad je náklad a vezl jsem už problematičtější. Takže když Kybernet identifikoval sektor Lithosu a začal si povídat s navigačními sondami, v relativním klidu jsem se přestěhoval zpátky do pilotního křesla, abych splnil těch

několik povinností, předepsaných pro lidskou obsluhu.

Čili vyřídil papíry.

kapitola pátá

Kosmodrom obvyklého standardu, univerzální až hrůza. Samozřejmě že měl určitý specifický nádech, ten se časem objeví všude, tady to byla až nezvyklá četnost vaunderských koulí. Napočítal jsem jich devatenáct, než mě to přestalo bavit. I v odbavovací hale nás čekal Vaundeřan, humanoidní bytost z níž přechází zrak, jak se neustále vlní a rozostřuje.

Zaplatil jsem přístavní poplatky eternským kreditem, za nějž mi, zaplat'pánbů, ručí banka, v jejíž správní radě sedí také nějaký Corian. Má to jedinou výhodu – když se zpozdím se splátkou, neutrhnou mi uši; Euroatlantická, které většinou svěřuji správu svých nevysokých financí, je v takovém případě mnohem nebezpečnější. Rychlost, s jakou vám obestaví účet, je mnohokrát vyšší než rychlost světla, s informací o jeho opětovné solventnosti už ouřadové tolik nespěchají.

Vaundeřan mi prozradil blízký a laciný hotel, ani nemrkl (nebo co to dělají) když jsem si hodil přes rameno popruh své obří tašky a nechal robotku kráčet v mých stopách jen tak nalehko, a vzápětí na to nás vypustil z hlavy, protože se k němu přivalila parta uřvaných Rodolfianů.

Venku, před odbavovací halou, jsem nás svěřil jednomu ze dvou místních taxikářů; auto-
kar se zívajícím řidičem, opřeným o kapotu a sledujícím něco patrně opravdu zajímavého na čistém nebi bez mráček, totiž podle cedule, zapíchnuté vedle, jezdil jen plně obsazený. Byl v režii kosmodromu, takže si takový přepych mohl dovolit. Soukromí drožkáři naopak překypovali ochotou až podlézavou. Vybral jsem si raději toho méně hlasitého, pro případ, že by si za jízdy ještě přivydělávali jako turističtí průvodci. Kulometná palba představování, vychvalování, nabídek kilometrických slev i nenápadného osočování konkurence naštěstí ustala, sotva jsem zaklapl dveře.

Dolů do města to bylo pět kilometrů zvlněnou krajinou modré trávy, žádná extra podívaná, takže jsem se zahloubal do myšlenek na taktiku druhého poločasu. Protože přistáním ta zábavná část mače teprve začínala.

Pochopitelně, že úplně první věc, kterou v takové situaci můžete udělat, je zahodit balík peněz směrem k nějakému místnímu protřelému právníkovi a doufat, že bude dostatečně tlustý na to, aby si cíl ho všiml. Když budete mít štěstí, vyšt'ourá jen několikařádkový seznam formalit, jež je třeba splnit, a dva nebo tři špeky, kterým je nutno se vyhnout.

Nedalo se to – a v tomto případě ani nemuselo – uspěchat. Fran mi prozradila zajímavou instrukci, jíž měla vykonat pokud se mi její repatriace povede natolik, že získá práva živých bytostí. A tou byl podpis převodu jistě, ne zrovna zanedbatelné částky v můj prospěch. Virdal si to uměl pojistit. Na stres, v jakém se nacházel, překvapivě hbitě a dobře.

Udělal bych to tak jako tak, nebo bych se aspoň poctivě pokusil, ale takhle to dostalo šlehačku s třešničkou.

Taxi se zhouplo přes poslední pahorek a zavrtalo do venkovské ulice s předzahrádkami a jásavými fasádami, brzy na nich vyrostly první cedule obchodů, a než jsem se stačil zorientovat v tom, jaký z obecných oficiálních systémů piktogramů tady používají, zabrzdili jsme před hotelem. Nebyla to žádná skleněná architektonická obluda ani noclehárna z prefabrikátů, několik pater se sice rozhlíželo přes celé město, ale vypadalo útulně.

I zevnitř.

Recepční měla kůži se slabým modrým nádechem, jehož původ jsem nebyl v tu chvíli určit, ale standardem hovořila plynule. Nabídla mi apartmá vysoko nad cenovou hladinou, po níž plave loďka mé peněženky; když pak uviděla můj škleb, opravila se na přijatelný pokojík s výhledem na něco levného.

Bylo to v druhém patře, z okna pokoukání na ploché střechy, antény a komunikace odvrácené

tváře města, naštěstí s celkem snesitelnými civilizačními zvuky.

Fran se postavila do kouta vedle okna a nejspíš se uvedla do ekonomického módu či čeho, protože stála tiše, bez jakékoliv známky života. Zamával jsem jí rukou před obličejem.

„Půjdu na průzkum.“

Nereagovala.

Vyplázl jsem na ni jazyk, zašklebil se. Nic. S odevzdaným pokrčením ramen jsem tedy opravdu vyrazil. A ve dveřích se málem přerazil o tašku; nezbylo mi, než ohlášenou akci na chvíli odložit a zahrát si na pořádkumilovného pedanta.

Vytahal jsem věci z tašky do nejbližších polic, dal si sprchu a skutečně vyrazil na rekognoskaci.

Mezi piloty při delší zastávce to většinou znamená, že zapadnou do nejbližší (případně doporučené) hospody. A protože se mi nechtělo chodit nikam daleko, vyhrál to hotelový bar.

Uhnízdil jsem se u pultu v rohu, narychlo sesumíroval plán, podle něhož si dám jednu dvě skleničky, potom prostuduji jídelní lístek a případně se na chvíli odstěhuji do restaurace v přízemí. Na nějaký nevázaný flám byl přece jen příliš bílý den.

Jenže sotva jsem polkl první doušek hořkého silného piva, které mělo uvést žaludeční šťávy do bojových pozic, a sotva jsem se rozhlédl po baru, který zdaleka nebyl tak prázdný, jak by se v tomto čase slušelo, doběhla do cíle udýchaná myšlenka. Celou tu dobu se držela daleko vzadu za hlavním peletonem a teprve pohled na bezstarostně tlachající lidičky jí otevřel cestu do cílové rovinky.

Uvědomil jsem si, kde jsem. V milém klidném prostředí, kde mi nehrozí nic víc než kapsáři, v nejhorším případě zakuklený chlapík s klackem za temným rohem. Kterému se můžu vyhnout.

Uvědomil jsem si kde jsem byl a mohl být.

Tam někde rozbíjeli lidé plechové hlavy robotů a možná recipročně došlo i na lebeční kosti; nenapadalo mě, jak by z toho Virdal mohl vybruslit, snad veřejným pokáním, ale třeba také soustředěnou palbou. V každé společnosti

se najdou takoví, kterým tato nevyhovuje. Mohl na svou stranu získat nějaké nespokojence a já tam mohl zůstat a ocitnout se přímo uprostřed rozjitřených emocí. Mohli mě...

Ne, nebylo to tak zoufalé, jen nepříjemné. A nepříjemnou pachut' jsem se pokusil smýt tím nejstarším, nejrychlejším a nejnevhodnějším psychickým saponátem.

Dal jsem si panáka.

Jsem civilizovaný pijan. Když zatoužím po výplachu mozku, sednu si někam do kouta, nehádám se a nekřičím, celkem smysluplně konverzuji až do chvíle, než začnu dvouslabičná slova rozkládat do pěti kousků. Potom většinou už jen mlčím.

Většinou.

Jenže když začnete pít za mladého odpoledne, obvykle to nedopadne nejlépe.

Netrvalo dlouho a okolí se začalo halit do růžově bezstarostného oblaku s pochybně temnými okraji. Život je přece docela fajn, jen kdyby občas nebylo Virdalů a Břízovských. Ale co, vždyť takovým se můžu klidně vyhýbat, galaxie je přece velká. Nejsem žádný hrdina a žádný jeden hrdina taky nezachránil svět. Obyčejný člověk může problémy jen ignorovat.

Jak začnu s *obyčejným člověkem*, brzy se tento někde uvnitř mé hlavy přihlásí a začne mít sarkastické poznámky k hladině alkoholu v krvi. Takový bezpečnostní důstojník, který mě dost často dostane domů včas.

Jedna hodina přeskočila druhou a bar začal vydělávat. Frekvence střídání hostů u stolů se snížila, na vysoká štokrdlata u pultu se vyhoupla dvojice trochu zasmušilých chlápků, objednali si něco patrně v místě populárního, protože se jen přihlásili mírně pozvednutou rukou, aby před nimi vzápětí přistály dvě vysoké sklenice.

Ten, který seděl blíž, se po mně úkosem ohlédl, nevěnoval mi víc, než půl sekundy času, zařadil mě nejspíš někam k špatně vyleštěnému kousku barového pultu a hned na mně zapomněl. Přátelsky jsem se pousmál a odkývl barmanovi další sklenku. Zakroutil jsem hlavou ve snaze zachytit panoráma baru, zaregistroval jen příjemně se tvářícího chlapíka u nejbližšího

stolku, a pak se připitoměle zaculil na promptně doručitou dávku ethanolu s příchutí. Když po něm svět trochu zrudověl, udělal jsem pitomost, jakou si zkušený barový povaleč nedovolí, začal jsem konverzovat. První věta mířila do neexistujících uší reklamnímu stojáňku. Několik dalších do sice fyzicky přítomných, ale bezobsažné tlachy profesionálně filtrujících sluchových orgánů muže za pultem.

A potom se můj soused náhodou otočil mým směrem a já, notně dřevěným jazykem, jsem využil příležitosti.

„Stejně je skvělý, že si tady člověk může říkat, co chce,“ Dobře *tak* plynulé to nebylo, ale srozumitelné (aspoň co do obsahu) ano.

„Jo.“

Neměl to dělat. I když z jeho strany to byl jasný signál nezájmu, já ho minul a začal jeho ramenu něco vykládat. Opilecká troufalost mi neměla vyjít, protože majitel ramene nepatřil k trpělivých posluchačům.

Varování odvrácených zad jsem ignoroval, stejně jako brzy následující připomenutí slovní. Což mělo za následek nepatrnou změnu tónu mého hlasu a jakési konkrétnější postěžování si v obsahu mých stesků. Ale než atmosféra, směřující k výměně názorů pomocí rukou dospěla k startovnímu výstřelu prvního šťouchnutí, ozval se za mými zády nealkoholicky čistý hlas, jehož majitel se opatrně vmáčkl ramenem mezi nás a prohodil několik vět o tom, že jeho přítel (myšlen tím já) už má dost a taky toho dnes dost měl, hádává a nevěrná manželka, znáte to, v pohodě, já ho беру sebou.

Během chvíle byla rvačka zažehnána, především proto, že si mě ten chlápek odvedl jako kamaráda ze školních lavic ke svému stolku, objednal na bar i mně panáka a nádavkem ještě pořádné kafe, které – jak známo – sice hladinu alkoholu v krvi zakonzervuje, na druhou stranu ale jeho popíjením přerušíte přísun dalších lihovin, což umožní mozku vypustit subjektivní pocit střízlivění.

Naznačil mi, že k záchraně vybavení baru (a dost možná i mých žeber) se odhodlal jen proto, že jsem taky návštěvník z civilizovanějších

končin, a on turisti rád. Měl trochu snobský akcent, ale jinak byl docela sympatický.

„Jestli se nemýlím, tak jste tu také kvůli Uctívačům,“ konstatoval, když jsme se tak nějak seznámili – jmenoval se Orfeus Pollack a mně to jméno něco připomínalo.

„Mýlíte. Jsem tu kvůli něčemu jinému.“

„Ale to je škoda. Totiž – byla by škoda, kdybyste se za místní, přiznám se, že ještě ne tak proslulou, turistickou atrakcí, nevypravil.“

A mrkl na mně.

Než jsem si stačil přes alkoholové výpary stínící mozek, pomyslet něco o divných otrapech a zašklebit se nad ironií, jak jsem se během chvíle stal z někoho právě takového obětí, Orfeus Pollack otočil list a začal vykládat o místní architektuře, od níž odskočil k dějinám dobývání vesmíru a ke kvalitě místního piva.

Takové hospodské tlachání dokáže jednoho uklidnit. Nevyrovná se mu nic, ani přeplacený psychiatr se stěnou plnou diplomů. Před půlnocí jsem si na Fisagu ani nevzpomněl. Po pravdě řečeno, měl jsem problémy vzpomenout si na cokoliv.

Ale to sem nepatří.

kapitola šestá

Málokterá terapie dokáže srovnat roztěkanou mysl tak, jako kocovina. Když se ráno probudíte a zjistíte, že v noci vám do hlavy nastěhovali zkušebnu bicích nástrojů, když jakýkoliv pohyb vyžaduje opatrnou a dokonalou koordinaci všech svalů, když stěží chápete jak je možné nacpat do jediného lidského těla tolik center bolesti, nemáte sílu přemýšlet nad nesmrtelností chrousta.

Pomalů jsem osahával paměť. Co jsem to ... aha, nějaká místní kořalka, zatraceně, proč to míchám, když vím, že mi bude blbě? Nežvanil jsem? Tedy víc, než obvykle? Jistě. Ten chlápek – odkud že to vlastně byl? – se mě pořád vyptával, já se chlubil obvyklým způsobem upravenými historkami hrdinného pilota, ježiši, že já vykládal o Berien a o tom, jak jsem zachraňoval budoucnost? Ne, na to nedošlo, nějak jsme se zamotali v turistice, určitě jsem plácl něco o Heraxeitu. Na beton jsem konverzoval o Fisaze. Určitě, protože mě opravil, není to *ta* Fisaga, ale *ten* Fisaga, což, jak jistě víte, stejně neberou v potaz ani obyvatelé té ztracené varty. A co říkáte Lithu?

Určitě jsem něco říkal, bolest hlavy a žaludku odpovídala bohatému tlachání do ranních hodin.

Snad mi tu v nějaké lékárně seženou starý dobrý aspirin.

Počkat! Něco jsme si taky domluvili, určitě. Něco, co následovalo větu: A co říkáte Lithu?

Za bolestivého soustředění na vlastní myšlenky jsem absolvoval sprchu, zděsil se nad nabídkou snídaně, opatrně spolkl několik doušků horké kávy a spláchl vnitřnosti litrem stejně horkého, silného a přeslazeného čaje, což je terapie, která u mě zabírá. Sjezd afrických bubeníků to stejně neodvolalo.

Navíc k němu přibyl čestný host.

Někdo zaklepal na dveře.

Pěkně postaru, žádné vyzvánění nebo suchý hlas z recepce, máte návštěvu, pane, nic takového, jenom ťuk ťuk ŤUK.

Neměl jsem ještě sílu, abych zařval Dále, nebo Vypadněte, a tak jsem se musel zvednout, opatrně dojít ke dveřím, otevřít je a unavenýma očima shlédnout svého včerejšího zachránce a kumpána.

Vypadal, potvora, svěže.

„Mohu dál?“

„Ale jistě,“ použil jsem staletími proslou nejistou vítací větu.

Protáhl se škvírou pootevřených dveří, bylo jasné, že by na nějaké protesty nebral ohled, protože by je nepoznal. Střízlivýma – nebo střízlivějšíma – očima jsem viděl to, co večer poznat nebylo. Totiž rozdíl mezi námi dvěma, nejjednodušeji definovatelný porovnáním stavu našich bankovních účtů.

„Orfeus Pollack,“ představil se, když si správně vyložil můj nejistý pohled. „Včera jsme si trochu povídali, že? A na něčem se trochu domluvili.“

Pokrčil jsem rameny. Zavřel jsem za ním dveře.

„Jistě,“ připustil jsem, „Ale takhle brzy?“

Zachechtal se.

„Je půl jedenácté.“

To mě probralo. A přinutilo k úsměvu.

„Tak dobře. Bod pro vás. Ale abych se přiznal, včerejšek jsem ještě nezpracoval.“

Byla to očividně ledabyle zamaskovaná otázka: Kdo ksakru vlastně jste, a Pollack ji pochopil správně.

„Víte, jsem Sběratel.“

„Čeho?“ podivil jsem se.

„Snad později. Jsem prostě Sběratel,“ zopakoval a hned si zabral nejbližší použitelné křesílko. To velké S bilo jako zvon.

„A proč mi to říkáte?“

Všiml si Fran. Stála u okna, bez hnutí, jak jen to roboti dokáží, a kdyby to tu bylo o něco luxusnější, mohla být považována za výzdobu interiéru.

„Abych předešel zdlouhavému vysvětlování. A taky proto, protože důvod mé návštěvy není obchodní ve stylu Pollack Newbourne Enterprises, ale osobní v podobě Orfea Pollacka.“

Teprve teď mi došlo, že mám před sebou skutečného a nefalšovaného super nad a ultra byznysmena z Australis Nova, známého po celé Obchodní Unii. Vydělával miliony už jen tím, že existoval, stačilo, aby poobědval s ředitelem jakékoliv společnosti a její akcie okamžitě vylétly nahoru. Kromě plných pazourů, ponořených do rizikových fondů, vlastnil také solidní firmy, produkující hmatatelné výrobky; ne že bych byl znalec obchodního světa, ale *Pollack Newbourn Machine Works* byla jedním z hlavních dodavatelů dílů pro kosmickou techniku a kdybych rozebral Tiberia, našel bych někde vyleptané jejich logo.

„Jaký je mezitím rozdíl?“

„Řekněme, že jsem tu jako soukromá osoba. Turista, který si chce promluvit s někým stejné rasy.“

„Aha. Ono je nás tu málo?“

„Nemnoho. Zvláště takových, kteří nemají v hlavě piliny a olšové ruce. A také podobné záměry.“

„Vy se zajímáte o místní kulturu?“

„Domníval jsem se, že jsme to včera dostatečně probrali.“

„Možná. Ale mě to přišlo jako obyčejné hospodské tlachání.“ snažil jsem se lovit vzpomínky.

Zašklebil se.

„Vlastně to nic jiného ani nebylo. Což prozrazuje, že máte filipa a smysl pro věc.“

Teď už jsem nechápal vůbec nic.

„Máte přece *opravdový* zájem podívat se na místní zoologickou specialitu, ne?“

Zatvářil jsem se tak zoufale, že Pollack odhodil konspirační mimikry a pěkně jako prvňáčkovi mi vysvětlil, že najal vzducholod' bez posádky, obstaral příslušná povolení k letu a touží se svěřit do mých pilotských rukou. Nechápal jsem proč, když sebou musel mít armádu vlastních poskoků, ale protože mi to přišlo jako docela dobrý a především grátis výlet, neřekl jsem ne. Návštěva místního safari by mě stejně neminula, a nejen proto, že ji nabízeli na každém rohu.

Dobře, ne na každém, a ne tak vlezle, jak by se snad na jedinou místní zajímavost slušelo.

Uctíváči kamene – jak jsem se díky stručnému výkladu pana Pollacka, několika odstavcům velkým písmem v turistickém letáku a encyklopedického shrnutí mé plechové schovanky – byli celkem zajímavou ukázkou lithské fauny. Nebyla to ani délka něco pod dva metry, ani tvar, připomínající větveno, co je učinilo zajímavými, ale fakt, že létali. Jen tak, bez křídel, bez plynových měchýřů, prostě levitovali. Fyzikální vysvětlivky jsem s díky odmítl, adoretiti (jak jim domorodci také přezdívali) mi tak přišli zajímavější.

Proč se za nimi vydal Pollack, jsem netušil. Možná chce okouknout, jak se energeticky nenáročným pohonem pro let v atmosféře vypořádala příroda, třeba chce fotku do rodinného alba.

Pravý důvod mi v tu chvíli ani dojít nemohl, Pollack si ho schovával pro vhodnější dobu a místa.

Domluvili jsme se na odpoledne, Pollack nejspíš spěchal kontrolovat své účetní nebo oprašovat sbírky, a já díky shánění nějaké adopce pro Fran taky netrpěl nudou. Proto mě zvonící telefon ani nepřekvapil, ani nezaskočil.

Prostě jsem úplně zapomněl, že mi Pollack zavolá.

Tak brzo.

„Tak už mám všechno,“ zahulákal bujaře, „povolení k letu, povolení k návštěvě, i k samotné operaci. Počasí je prima, výlet se nám rozhodně povede.“

Ohlédl jsem se po robotce.

„Vaše technologická přítelkyně bude jistě s takovým plánem souhlasit,“ dodal bodře, „Jestli se nepletu.“

Zareagovala, proč by také ne. Rychleji, než jsem čekal, jakoby chtěla Sběratelovi sebrat z úst další nejapné poznámky.

„Ano.“

A bylo to.

Po malé pauze nad výbornou kávou, kterou jsme výlet zapili v malé kavárnice nedaleko hotelu, zavolal Pollack taxi a odfrčeli jsme na letiště, kde mě podsaditý Moquovian, hrdý na své d'ábelské růžky připomínající čelní laloky, letmo vyzkoušel z teorie, vychrlil několik sáho-

dlouhých a přetechizovaných vět, načež mě zavlekl do malé světlezelené vzducholodi, posadil k řízení a nechal obkroužit ranvej, kus lesa a přeletět přes nějaké stožáry, (které se později ukázaly jako umělá překážka, určená právě pro tenhle účel). Načež, když jsme dosedli do velkého bílého kruhu v pošlapané trávě, mi poklepal na rameno a z krabice, kterou měl na popruhu zavěšenou přes rameno, vytáhl pilotní průkaz, opravňující Pieta Coriana k řízení malých vzducholodí mimo dopravní trasy. I mimo turistické, jak mě upozornil, k čemuž nezapomněl dodat, že s námi, kosmickými profíky, si krásně odpočine, a že za hodinu ho čeká nějaký prachatý idiot, sebevědomý až na půdu, naštěstí s podepsanou pojistkou a reversem, takže až se vzducholodí spadne do větvi, bude si moci firma pořídit novou, protože tahle holka už toho má dost za sebou.

Potěšilo mě to.

„Naše loď bude přistavena u hangáru sedmnáct,“ řekl Pollack, když jsem na něj zamával licenci, „Právě ji nakládají, takže máme ještě trochu času.“

Využili jsme ho na lehký oběd, protože, jak Sběratel prohlásil, s příslušně plným žaludkem stává se pohled na svět mnohem optimističtější.

Což je bod, v němž se naše filozofie rozhodně a dokonale protínají.

kapitola sedmá

Kdysi jsem četl několik prastarých knih o předpokládané budoucnosti, jejichž hrdinové nemávali jména, ale jen funkce nebo v lepším případě definice povahových vlastností. Pěkně pitomá představa. Často to vypadalo nějak takhle:

„Ale pánové nehádejte se,“ uklidňoval sezení Koordinátor. (Psáno s velkým K, neboť jedna z tehdejších představ fantastů byla ta, že v budoucnu nebude jmen, pouze Povolání. Zajímavé, že nikdo nepomyslel na chaos, jenž způsobí Uklízečka, dodávající aktuální informace o Uklízečce. Následná žaloba Uklízečky byla jest probírána ve třech stáních a u pěti odvolacích soudů, než se přišlo na to, že Uklízečka nepomlouvala Uklízečku, ale Uklízečku, a navíc dotyčná Uklízečka už není schopna potvrdit, nešlo-li náhodou o pravdivou informaci, čili nic. Autor si dovoluje podotknout, že nemá vůbec nic proti uklízečkám.)

„Významní vědci a budete se mezi sebou prát jako malí kluci pro jeden vyhynulý živočišný druh.“

„Nemůžeme ho zanést do Černé knihy, když pro něj nemáme jméno,“ ozval se Biolog.

„Tak načmárej tři křížky, vždyť o nic nejde,“ mínil Voják. (Voják býval blbec, neboť to se nosilo, až na několik vlasteneckých typů, kteří mínili opak. Pravdou je, že v armádě se vyskytuje stejné procento pitomců jako mimo ni. Tím nechci naznačit, že se v ozbrojených složkách nachází jednodušších občanů méně. Spíš naopak.) Voják byl ve shromáždění pouze do počtu, což mu umožňovalo do všeho bez-trestně žvanit.

„Nikoliv,“ zlobil se Matematik. „Pro mně je to člen rovnice.“

„Konstanta,“ ušklíbl se Fyzik. (Znával jsem jednoho fyzika, pro něhož byli lidé – přesněji ženy – skutečně konstantní součástí života.)

„Výkonný orgán!“ mínil, pro tentokrát vážně, Voják.

„Substance buněk,“ přidal se málomluvný Chemik.

„Pro Doktora je to Případ.“ rýpl si Fyzik.

„Pochybujete snad o tom?“

„Ti tvorové si taky nějak říkali,“ promluvil Filozof.

Všichni ztichli a obrátili se k němu. (Směřujeme k zcela nepřekvapující pointě. Science fiction té doby se vůbec vyznačovala nepřekvapivými pointami. Počet originálních nápadů je totiž konečná množina.)

Filozof vzdychl a odtrhl pohled od dobových filmových záznamů.

„Homer Simpsiens. Nebo tak nějak.“

Ale proč vám to vyprávím? Jednak se nedělo nic podstatného, vzducholoď se pomalu posouvala nad celkem nezajímavým povrchem, Fran mlčela a Sběratel se trochu potil vzrušením. A především mi už od včerejšího dne tenhle příběh táhl hlavou.

Pollack i Virdal byli srozumitelnější pod jmény, které jsem jim dal.

Sběratel a Tvůrce.

To nebyla jen zběžná charakteristika, to byl jejich dokonalý popis jedním slovem. Jak to vypadalo, nežili pro nic jiného, než pro své vášně. Virdal rozhodně, Pollack musel nějak kontrolovat své impérium. Ale za těch několik hodin, co ho znám, jsem poznal, že úspěšné prodeje jsou jen mezistupněm k tomu, aby se mohl dostat k opravdovému cíli.

K plnění albumů motýly. Nebo jejich ekvivalenty, pochopitelně.

Samozřejmě, že nebyl absolutně nepoužitelný, jak si pravověrné představitele druhu *homo collectoris* obvykle představujeme, více se podobal – a ve skutečnosti k tomu asi neměl daleko – k té druhé literární sortě: k oněm bezohledným filmovým padouchům, studeným jako psí čumák, kteří se rozežejí teprve v tajném sále při pohledu na své poklady. Ale co já vím, možná takoví ve skutečnosti opravdu

existují a já s jedním cestuji vzducholodí. Jenže nic není černobílé.

Virdal také nebyl bláznivý vynálezce s bílými rozčuchanými vlasy, které jsou podobným typům přisuzovány od dob Alberta Einsteina.

Člověk má ve zvyku zjednodušovat a generalizovat. Proto ta obliba klišé, ostatně archetypy, jimiž se tak rádi zaklínají psychologové a podobná cháska, jsou jen trochu vznešenějším klišé. Prostě máme rádi šuplíčky – na tom není nic špatného – a především se bez nich naše myšlení neobejde. Jsme konstruováni na srovnávací algoritmy, nefunguje tak jen mozek, ale kompletní soustava smyslů. Na nezatříděný podnět nemůžeme reagovat.

A to nám to pěkně uteklo.

Horizont ztratil ozdobu solitérních stromů, natáhl se do lehce zakřivené čáry plání a slunce nad ním zasvítilo do obrovské mísy údolí. Nevypadalo na meteoritický impakt, ale téměř dokonalý kruh ho přesto prozradil. Jen se tak stalo před tisíci lety a jizva se stačila vyhladit a porůst bujnou vegetací iksté generace.

V bezpečné stometrové výšce jsme překonali hranici údolí. Rychlým kontrolním výpočtem jsem si ověřil ten nejtěžší prvek trasy – totiž přistání v cíli –, a začal se vzducholodí klesat. Nebylo to složité, naštěstí mi vůbec nepřekážel vítr. Volnomyšlenkářství místních dopraváků, s nímž povolovali vlézt za kormidlo komukoliv, se mi líbilo, to už jsem říkal, ale zkušební poletování se nikdy nevyrovná opravdovému manévru, a já cítil, že tahle pomalá atmosférická plavidla mají opravdu něco do sebe. Zvláště, když vám ze všech sil pomáhá inteligentní technika.

O místě přistání jsem nemusel dlouho přemýšlet, kolem to vypadalo jako parkoviště hypermarketu po půlnoci. Šťouchl jsem prstem do fantomatické mapy, kterou navigace vyčarovala ve volném prostoru vedle kormidla, počítač se na vybrané místo dvě stě čtyřicet stupňů od severu zaměřil a pokusil se získat přesnější data. Zaměřil terén pod námi a neshledal na něm nic závadného, vzducholod' tu zakotvit mohla. Snížil jsem výkon a začal – jak

stroj zpomaloval – po stále strmější křivce klesat.

Oba mí cestující si ukázněně, to dělá s lidmi praxe několika staletí dálkových letů, sedli a čekali, až jim letuška popřeje hezký den.

A protože jsme trpěli nedostatkem personálu, musel jsem jim to říct po shození obou kotev já.

Totíž že jsme na místě.

kapitola osmá

Na dno údolí nevedla žádná cesta. Uctívači je nepotřebují, většinou se jen tak povalují v trávě, a když pocítí potřebu změny, jednoduše se vznesou do vzduchu. Vzducholod' je buď vyplašila, nebo měli zrovna něco zajímavějšího na práci někde jinde, prostě se tu žádný neobjevil.

Frekvenci jejich návštěv prozrazovala modrozelená tráva, jinde na planetě rostoucí v hustých trsech až někam ke dvěma metrům výšky. Tady, na dně údolí, byla místy oholená až k hlíně, jinde polámaná a rozválená.

Seskočil jsem z posledního stupně kovových schůdků a zpod podrážek se zakouřil jemný prach. O chvíli později se vznesly obláčky, které zvířil Pollack; Fran sestoupila opatrně.

I když mě ten kámen také zajímal, snažil jsem se chovat s nadhledem a odstupem, abych měl nad Pollackem morální převahu. Ale náš milý Orfeus by žádnou morální převahu nepostřehl, ani kdyby ho mlátila klackem přes hlavu. Jen se rozhlížel, jeho pohled kroužil jako gepard na lovu, občas neslyšně hvízdal.

Netušil jsem proč.

Ten šutr trochu připomínal starý dobrý pozemský menhir, měl něco přes tři metry výšky, okolo dvou průměru u paty. S trochou fantazie vypadal jako adorelit, který nestihl vybrat střemhlavý let a zaparkoval hlavou v hlíně. Neměl sice onu štíhlou aerodynamiku trupu, byl slabě zvrásněný, ale ta podoba tam byla, možná právě pro ní se sem ti skuteční a živí slétali.

A na takovou eventualitu byl Pollack připraven.

Až do okamžiku, kdy se otevřela zadní nákladová vrata, jsem ji považoval za konverzační vsuvku. Byla to nejspíš psychická pojistka před něčím, s čím jsem vnitřně nesouhlasil. A vnitřně nesouhlasit bylo taky jediné, co jsem mohl, protože na druhé misce příslovečných vah byla, kromě Sběratelova rozhodnutí, i hromada úředních dokumentů, které

si pořídil, zdůvodnil, zaplatil a nejspíš taky trochu podplatil, ale které za ním stály vši svou byrokratickou silou.

„Pojďte se podívat.“

Ani jsem si nevšiml, že necupitá kolem kamene, ani si ho už z blízka nábožně neprohliží. Volal na mne od vzducholodě, stál za gondolou a koukal se dovnitř.

Šel jsem se tedy podívat.

Podíval jsem se.

A ukročil stranou, abych se přesvědčil, že vidím dobře. Musel jsem se znovu zahledět na dno údolí, na kámen Uctívačů a rychle přehlédnout nákladový prostor, protože v něm, přichycen silnými popruhy, stál – kámen Uctívačů.

„Dokonalá kopie,“ pochválil se Sběratel, „Podle několika stovek fotek a hologramů. Byl jsem tady minulý měsíc, poskakoval jako strejček z Horní Dolní kolem Eiffelovky, cvakal spouští – nebyly to jen obyčejné trojrozměrné snímky, na to vezte jed. No, a v naší nástrojárně se pak činili. Mám šikovné chlapíky.“

Vyznělo to spíš jako sebechvála. *Umím najmout šikovné chlapíky.* Ale nechtěl jsem to komentovat.

„Přesná kopie. Nejen tvarem. Dělalí jsme i gravitickou rekonstrukci, takže to sedí na kilogram.“

„Přesněji to nešlo?“ zeptal jsem se jízlivě. Mávl rukou.

Uvnitř nákladového prostoru zahučel anti-gravitační zvedák, který sebral falešnému kameni značnou část hmotnosti. Vedle něj se objevila Fran, ani jsem si nevšiml, že vůbec šla dovnitř, a opatrně posouvala kopii ven; byla také stroj, dokázala nasadit konstantní tlak. Tím i rychlost, či spíše pomalost vykládání, Sběratel vedle mne nervózně přešlapoval, olizoval si nervozitou vysychající rty, ale nepopoháněl ji.

Vyskočil, teprve když z malého komunikátoru zakníkal palubní počítač, hlásící přítomnost někoho dalšího v okruhu iks ypsilon. Nebo tak nějak, neposlouchal jsem ho, protože mně se hlášení netýkalo.

„Běžte jí pomoci!“ vyhrkl Pollack, když komunikátor pípl konec.

„Cože?“

Chvíli se těkavě rozhlížel na všechny strany, vzducholodi ani nákladu si už ani nevšiml.

„Co tu ještě stojíte?“ utrl se na mně, sotva mu nenadálá panika dovolila postřehnout nejbližší okolí, „Říkal jsem vám přece, že máte jít vykládat!“

Usmál jsem se na něj tak mile, jak jsem jen dokázal. Mívá to dvojí výsledek: méně chytré jedince to ještě více vyprovokuje, ti inteligentnější se trochu uklidní.

Pollack patřil do skupiny B.

„Ale no jo. Je to robot, já vím, a vy by jste tam nebyl platnější než já. A promiňte, že jsem vyjel. Shora nám hlásí přítomnost adorelitů.“

Tak on má na orbitě vlastní špionážní satelit? Ví, co si někteří movitější cvoci někdy dovolí, ale tohle?

Všiml si mého trochu vyjeveného pohledu.

„Tak trochu nenápadně na geostacionární dráze parkuje moje loď. Tady není problém si nechat takové místo přidělit, víte?“

Už jsem věděl.

„Zatím nejsou blízko. Ale směřují sem. Údolí se nevyhnou.“

Než jsme odletěli z města, přečetl jsem si turistickou brožurku, která pozorování poletujících vřeten vychlovala do nebes (aby ne, když šlo o jedinou atrakci, kterou se Lithos mohl chlubit). Psalo se v ní, že adoreliti běžně nelétají víc než třicítkou, avšak (doplňeno krátkým videem) za určitých situací dokáží vyvinout rychlost značně vyšší. Také že není znám případ, kdy by projevíli o turistu zájem, natož se ho pokusili napadnout. Předpokládá se, že díky zvláštní stavbě těla nepostřehnou ani dotek. Přesto je vhodné držet se stranou, pro případ, že by nastala ona určitá situace, tvor vystartoval rychlostí značně vyšší, bla bla, obvyklé bezpečnostní řečičky pro pojišťovny.

V údolí Uctívaného kamene, ke kterému se v určité dny stahují, je právě z takových důvodů nutno dodržovat zvýšenou pozornost, pokračovalo se tam. Ale i v něm vás budou ignorovat.

Co se stane v případě, když se bude někdo snažit jejich milovaný kámen ukrást, se v průvodci nepsalo. Nejspíš proto, protože Pollack byl první, kdo to udělá.

„Máme tak patnáct minut, než dorazí až sem,“ zamumlal pod neexistující vousy, „A já chtěl ještě ověřit přesné usazení.“

Tohle se mi líbilo. Až na onu prvotní chvilku vůbec nepanikařil, myslel na plán a jeho technické řešení.

„Mohla by pomoci krátká dávka iota záření,“ řekl, podvědomě pohlédl k nebesům a pak k obzoru, „Jenže toho by si mohl někdo všimnout.“

Setřásl jsem ze sebe jeho pohled, který ani nemusel doprovázet komentářem, pohled, který znali už lovci mamutů a třeba i pitekantropové.

„Nepůjdu je odhánět. Na to zapomeňte.“

Na chvíli si zarazil.

„Jo, tak,“ uvědomil si své gesto a usmál se. Potom zamračil, to když se podíval ke vzducholodi a všiml si, že práce stojí a Francesca také.

„Nemáme čas! Vybily se jí snad baterky?“

Nezdálo se. Nezvadla ve filmově zkrouceném postoji svěšených paží a skloněné hlavy. Vypadala spíš jako počítač, který kvůli výpočetně náročnému procesu pozastaví všechny ostatní.

Trvalo asi půl minuty, než se znovu pohnula. I pak nechala náklad nákladem, seskočila z rampy a vydala se k nám. Zastavila – zatracená strojová dokonalost – v takové vzdálenosti, aby nemusela řvát. Což znamenalo nějakých pět metrů.

„Ultrazvuk.“

„Co je s ním?“ štěkl nevrle Sběratel.

„Signál na frekvenci třicet čtyři tisíce hertzů může adorelitům způsobit nepříjemné, ale z fyziologického hlediska neškodné dočasné potíže.“

„Fajn. Teď ještě zbývá maličkost: kde vezmeme potřebnou píšťalku,“ řekl sarkasticky Pollack. Jeho komunikátor znovu zapípal.

„Už jsou pět minut odsud!“

Teď už byl opravdu vyděšený. A přitom bylo řešení tak prosté.

Kupodivu na něho nepřišla ani logicky uvažující plechová kráska, která spustila školometské vysvětlování, jak pomocí plechovky od barvy, provázku a maminčiny kosmetiky vyrobit atomovou... tedy jak překonfigurovat radar vzducholodi, aby dokázal vyloudit příslušnou frekvenci. Což o to, holka je to šikovná a vyzná se, ale –

Nahlédl jsem do otevřeného nákladového prostoru, odhadl stav věcí, a potom poklepal Pollackovi na rameno.

„Tak abychom si naskočili a schovali se na chvíli za roh, ne?“

Podíval se na mně nejistým pohledem topícího se neplavce, který nevěří, že se dotkl dna v metrové hloubce.

Za pět minut už jsme poletovali jako běžní výletníci dost daleko od kamene i Uctívačů, kteří si to nakonec stejně rozmysleli a odvznášeli se zase daleko za obzor.

Uklidněný Sběratel si popovídal se svými špiony tam nahoře a znovu zavelel do akce.

Druhý pokus už nenarušilo nic, než jen pár místních komárů, kteří si usmysleli vyzkoušet corianovskou krev. Ale ti se dali zahnat pravěkým mávnutím.

Několik tun už neznamenal pro Francesku a zvedáky vzducholodi žádný problém. Jakoby se celou dobu živila špeditérstvím, naložila za našeho očumování a nervózního kibicování pravý kámen a potom se ujala falešného. S chirurgickou přesností usadila padělek na místo.

Další velká kulturní loupež byla provedena.

kapitola devátá

Nespalo se mi dobře. Když v devatenáctém století putovaly středomořské artefakty do londýnských či berlínských muzeí, bylo to snad omluvitelné. Když se stěhovaly do soukromých sbírek, některé to možná zachránilo, ale v naprosté většině to bylo k ničemu. Historie se obratem ruky změnila v kýčovitý bytový doplněk.

Ano, *tohle* přece je něco jiného, nejde o kulturu, jen o zvířecí druh, který je evidentně bez inteligence a kterému je šumafuk, že místo pravidelných návštěv zdobí dokonalá kopie.

„Konečně, ten nový jim vydrží mnohem déle,“ pochválil Pollack zručně odvedenou práci svých dílen, když se údolí ztratilo za obzorem.

I na tom něco bylo. Ale stejně jsem měl v ústech divnou pachut' hříchu. Nejspíš za to mohla ta trocha konspirace – Pollack bez obvyklých poskoků, najatá vzducholoď bez posádky a najatý pilot stejné rasy... Ano, Sběratelovy důvody chápu, ale stejně budu potřebovat něco, co tu pachut' v ústech přebije. A štedrý honorář to nebyl.

Bylo mi jasné proč se všechno odehrálo tak potajmu – na jedné straně se mohli sešikovat ochránci čehokoliv proti čemukoliv, kteří dřímají v každé společnosti a většinou jen čeří vodu, než by něčemu pomohli, na druhé úředníci, čichající možnost shrábnout patřičně vysoké clo, daně či administrativní poplatky; jejich výše se v takových případech vždycky odvíjí od možností kasírovaného, jemuž se zbrusu nová položka v ceníku či zákon napíše na míru majetku. A obojí by znamenalo jistou míru publicity a tudíž veřejné tajemství, že se kámen nachází ve sbírkách známého O. Pollacka.

Tomu všemu se chtěl Sběratel vyhnout – a i díky mně se zatím úspěšně vyhýbal.

Ted' byl míček na jeho straně sítě. A podání mělo přiletět brzy, určitě se už chtěl obdivovat

velkému neforemnému balvanu někde v stylově zařízeném sále svého newbournského sídla. Což bude představovat let Lithos – Nova Australis s premií A licence pro April (včetně odvozenin), kterou mi zařídil neuvěřitelně rychle. Naznačil jsem, že to za příliš velký bonus nepovažuji, protože Nova Australis je sice trochu stranou, ale není to žádný zapadákov, takže nad formálními nedostatky v papírech by tamní dopravní dluho nespekulovali a pro jistotu by mi zabavili licenci včetně lodi. Mnohem vděčněji jsem přijal konkretizovanou nabídku na Francescinu svobodu.

Nelíbila se mi, měl jsem pocit, že by robotka pro něho znamenala jen další exemplář ve sbírkách, což jsem za výhru nepovažoval. Ale Pollack mě překvapil a Fran také, protože od začátku se k sobě chovali jako rovný k rov... dobře, jako velký šéf ke schopné sekretářce. Nebo spíš k uchazečce o to místo, ona zná své kvality, on ví, že pouštět zbytečnou hrůzu může znamenat, že slečna místo nepřijme a on se bude muset spokojit s někým méně schopným.

Očividně si nelámal hlavu tím, že Fran své schopnosti získala instalací softwaru, ne školní docházkou a několikaletou praxí. Způsob, jakým přišla na svět, byl pro něj už naprosto vedlejší. Pollack přistoupil k rovnoprávnosti robotů – na rozdíl od mého idealistického já – z druhé, rozhodně praktičtější strany.

Nabídl mi smlouvu. Přesnou, ne moc dlouhou, bez klíček a bohaté výživy pro právníky. Podle ní jsem zůstal v roli jakéhosi poručníka, který se v žádném případě nevzdává práv dohledu nad svou svěrenkyní. Jak to bude s jejich kontrolou, nad tím jsem zatím nijak zvlášť nehloubal, stačilo mi, že Sběratel poznal, že s ní počítám. Že je ve mně kus té spravedlivé a po spravedlnosti toužící dušičky. Ne, nebyl tak pohotový, ani jsem nemusel uvažovat o jejím podivně rychlém sepsání, ta smlouva samozřejmě nebyla hotová, ale návrh odrážel všechno, co jsem chtěl, co chtěl Pollack a co mohla chtít Francesca.

At' prý si to rozmyslím.

Celkem vzato, mohl by mě Virdal pochválit. Neuběhl ani týden a já měl pořádně nakročeno ke splnění slibu. Když to dobře dopadne, splním ho tak rychle, že si zasloužím ještě prémii.

Ha ha.

Každopádně jsem měl dva dny času, protože odlet se nesměl uspěchat. Pollack vypadne z planety možná ještě před obědem (krátká dovolená pánové, povinnost volá), jeho náhodní známí se dle vlastních plánů ještě zdrží, aby bylo konspiraci učiněno zadost. Hodlal jsem to zdržení utratit v procházkách po městě, snad tu mají nějaké divadlo, galerii, nebo muzeum průkopníků (jejich varianty mám *opravdu* rád, ve většině se snoubí opravdová úcta a neokázalý obdiv ke skutečným pionýrům osidlování, s komicky šovinistickou vírou v naprostou výjimečnost jejich potomků. Bez ohledu na rasy). A kdyby nic, tak zavrtám nos do plného talíře nějaké místní speciality, což je koníček, kterému jsme propadl až jako nezávislý pilot. Ve službách Mezihvězdné se těžko vysvětlovalo, že hodinu před startem musí shánět náhradníka, protože vyhlášená eflitská polévka se ukázala být dokonalým laxativem, na což uhlazený číšník zapomněl hosta upozornit.

Každopádně jsem si chtěl užít, což mě vyhnalo z pelechu už po osmé. Spláchl jsem pachut' noci skleničkou minerálky s neškodnými vitamíny, popřemýšlel o tom, jestli už mám vůli spolknout něco kaloricky vydatnějšího, protože k tomu se vždycky musím vnitřně přesvědčit. Piet Corian experimentátor turistické gastronomie, je Piet Corian odpovědní. Ranní verzi nechává sebelákavější pochoutka naprosto chladným.

Přesto jsem si objednal – mají tu naštěstí ony malé jídelní výtahy, které naservírují jídlo v ideálním stavu i času, a do kterých pak strčíte špinavé nádobí bez toho, aby vám u dveří přešlapoval pikolík a šklebil se vašemu pyžamu. Těch několik minut, které tam dole vyřizování objednávky zabralo, jsem chtěl strávit zíráním z otevřeného okna v proudu ranního vzduchu, bohatého na chlad a jen pomalu se plnícího rychlými molekulami, ohřívanými líně se pro-

bouzejícími slunečními paprsky. Jak už jsem zjistil předešlého rána, měla místní městská atmosféra onu nádhernou vůni dovolené. Osamělé ostré zvuky na pozadí, jak se lidé pomalu probouzeli do existence, pomalu se zvyšující počet chodců na ulicích. Vzducholodí, které tady měli opravdu v oblibě. A někdy kolem půl desáté naskočí civilizační motor na zdejší plné otáčky, bude vrčet v pozadí, a protože tohle je opravdu klidný svět, ani si ho neuvědomíte.

Jenže když jsem se vyklonil z okna, z něhož ještě vypadával teplý oblak vydýchaného nočního vzduchu, srazil jsem se s nejistotou.

Něco nebylo v pořádku. Něco obvyklého, o čem člověk nepřemýšlí, čeho si nevšímá, co jen vnímá.

Snažil jsem se myšlenku uchopit za správnou končetinu, jenže v tu chvíli zatrylkoval jídelní výtah. Otevřel jsem dvířka, vytáhl táč, a abych neztratil kontakt s atmosférou, položil jsem ho na okenní parapet. Jenže těch několik kroků stačilo myšlenky a pocity roztrhat na cáry.

Vrátil jsem se jako civilizovaný jedinec ke stolu a opatrně se pustil do jídla s posledním, zoufale se zapomnění bránícím okenním pocitem.

Že něco není v pořádku.

kapitola desátá

Něco se opravdu dělo. V ulicích sice nepochodovaly rozvášněné zástupy rozezlených věřících, ale atmosféra byla podobná. Takový ruch tu v minulých dnech rozhodně nepanoval. Jakoby se město probudilo do prvního pracovního dne po prázdninách. Zmizely vzducholodě, nějaké stříbrné doutníky se sice vznášely někde na obzoru, ale nebyl to ten běžný provoz, kdy líně, jedna přes druhou proplouly nad ulicemi.

Každou chvíli zaduněly z dálky konvenční raketové motory nebo zahvízdaly agregáty úsporných kosmických strojů kyvadlové dopravy. Tu a tam zařvaly silnější autonomní lodě.

Když jsem do sebou soukal onu obvykle nepatrně opožděnou snídani, byl ještě klid, aspoň tady v okolí. Stále jsem přemýšlel o tom, jak z Pollacka vyrazit *opravdovou* záruku na Francescinu nezávislost, ale dobře jsem věděl, že je to stejné jako se žárlivostí – nikdy nemůžete mít jistotu. I když se v tomhle případě choval vzorně.

Vlastně jsme se nikdo nezeptali Francesky, došlo mi najednou. Ohlédl jsem se po ní.

Stála ve svém koutku. Bez hnutí, možná si četla v éteru se vznášející noviny, či sledovala pořad pro roboty pubertáčky, co já vím čím se nezávislá inteligence může bavit.

„Fran?“

Reagovala i na sebetišší oslovení, Virdal ji nejspíš projektoval jako ideální společníci.

„Omlouvám se.“

Nezeptala se za co.

„Možná to vypadá, že jsem trochu zapomenul na hlavní důvod, proč jsme letěli sem. Ale sama víš, že některé věci chtějí čas.“

Co to plácám? Jak to může vědět? Jak můžu vědět, že to může vědět, a pokud to může vědět, jak můžu vědět, že bude vědět o lidsky rozevlátém přístupu ke komunikaci?

Hezky pitomá věta. Ale takhle mi proběhla hlavou.

To je problém v jednání s nezávislými roboty. Umělá inteligence není vůbec žádná novinka, i když se dlouhá léta skrývala v tělesech neantropomorfních. A sotva jí programátoři propůjčili hlas, bylo o konvencích rozhodnuto. U těch, které nepromlouvaly (u řečí obdařených to bylo naopak), vyhrál s pochopitelných důvodů mužský rod; ony pochopitelné důvody představovali technici, operátoři či organičtí kolegové, kteří až na výjimky patřili k údajně silnější polovině lidstva.

Antropomorfní androidi-muži také převažovali (právě pro ony techniky, kteří se odjakživa ženského elementu v práci děsí), což kupodivu nevadilo ani feministkám. Tady žádné *history/herstory* nefungovalo; i když to ty méně radikální zkoušely s třetím rodem, neujal se, inteligence prostě není věc. Fundamentalistky pak kňouraly blahem, protože muž-sluha, byť s výrobním číslem, se jim víc než zamlouval.

Zkrátka mi komunikace s androidy tak nějak nejde.

„Jednoduše řečeno, domluvil jsem s Pollackem, že by si tě mohl vzít na starost. Myslím tím tvou nezávislost, ne, že bych se chtěl zbavit toho úkolu. No, měla bys vědět, že je to na dobré cestě.“

Nic. Prostě přijala informaci, žádné nakrčení obočí, vděčný či ironický tón, jak mám sakra vědět, co si myslí?

Když jsem se podpůrné mimiky nedočkal, použil jsem nějakou sám. Povzdech a pokrčení ramen. Vždyť už zase odbíhám.

„Vlastně jsem se chtěl omluvit za to, že jsme si o tom návrhu nepromluvili s tebou. A když jde o *tvou* svobodu, měli bychom na tebe brát ohled. Aspoň já, když ne Sbě... Pollack.“

„On se mnou mluvil,“ přerušila mě.

„Cože?“

Zopakovala to s pečlivější – pokud to ještě šlo – výslovností a o něco pomaleji.

„Kontaktoval mě včera, v devatenáct třicet standardního času.“

Aha. Tedy necelou hodinu poté, co si popovídal se mnou.

„No a?“ vybědl jsem ji, když se odmlčela, protože ze svého pohledu sdělila potřebnou informaci v plné šíři.

„Co si o tom myslíš?“

„Souhlas není podmíněn mým názorem,“ řekla oznamovacím tónem, a já si pomyslel, zda-li si ho mám přeložit do onoho odevzdaného nevýrazného tónu, jaký by použil člověk. A trochu mě ta věta nadzvedla.

„Já bych řekl, že je.“

„Technicky vzato ne,“ odporovala.

Mávl jsem rukou. Už před dávnými časy jsem pochopil, že s demagogií, kňouráním, či samolibým přesvědčením nemá smysl diskutovat.

Strčil jsem tác s drobkou slané rohlíku, nedopitým čajem a zbytkovou vůní dobrého sýra do dvířek jídelního výtahu. Nejlepší čas vyrazit na turistickou procházku do ulic tak trochu proměněného města. Ale co já vím, třeba tu opravdu žijí na turnusy, a teď se, po několikadenním spánku, probudili občané druhé směny.

Vtipkování mě mělo rychle přejít.

Sotva jsem stiskem tlačítka sdělil výtahové šachtě, že si může tác odvést, někdo jiný zmáčkl tlačítko u dveří a nemínil zvonek pustit dřív, než mu otevře. Znam takové typy (většina mých kamarádů mezi ně patřivala), ale stejně mě zaskočilo, že za dveřmi nestál nikdo jiný, než dvě uniformy místní policie.

Něco jsem vykoktal, ani hlasivky netušily, co měly na mysli. Do velkého třesku náhlých asociací, zahrnujících všemožné průšvihy, do nichž jsem se tady mohl dostat (a v první řadě Pollackovu výměnu, i když nejspíš o žádný zločin nešlo), ale pronikly uctivé hlasy strážců zákona, kteří se mi snažili vysvětlit, že ať už mám jakékoliv plány, ten zahrnující dnešní den bych měl rozhodně změnit. A to na bezodkladný odlet z Lithu.

Vyhazov?

Nebyl jsem první, koho navštívili, takže symptomy poznali. Nechápatý a trochu rozčilený výraz je nezarazil. Trochu unaveně pokračovali už nejspíš dobře nacvičenou, protože monotónní větou o nečekaném nebez-

pečí, které hrozí všem obyvatelům města, pro zjednodušení situace je vhodné, blá de blá, budeme mít hodně práce se zajištěním bezpečnosti rezidentů, buďte tak laskav...

Zkrátka jsem měl pravdu.

Opravdu se něco stalo.

kapitola jedenáctá

V první chvíli jsem měl stejné pocity jako nedávno na Fisaze. S balením mi pomohla Fran, naštěstí se na nic nevyptávající, nic nekomenující a neodmlouvající.

Policisté mě sice varovali a poradili, ale to nejdůležitější z nich nevypadlo. Proč?

Asi toho měli moc. Navíc jsem byl poslušný neprotestující turista (protože jsem, jak bylo přiznáno, nejdřív čekal, že problémy jsou právě se mnou), pročez předpokládali, že stejně poslušně a bez protestů počkám, až mi důvod vyhazovu vyloží někdo kompetentnější. Takže jsem se poslušně a bez protestů v krátkém čase objevil v recepci, s robotkou hezky v zádech, protože u ní se uvedené chování předpokládalo jaksi od zrození.

„Přejete si?“

Mimické svaly modravé recepční už dávno ztuhly v poloze Mírný úsměv, takže tak trochu neladily s unavenými vráskami na čele.

„Účet, prosím.“

Ztěžka převedla obličej do stavu Nechápu o čem je řeč.

„Podívejte,“ načal jsem raději ze široka, protože pohled na modrou slečnu ve mně probudil červíka pochybností, který zakníkal něco o blbých vtípcích, případně vynalézavých hotelových zlodějích, „před chvílí u mně zavzvonili dva policisté.“

Na palec pravé nohy mi dopadl těžký kufr.

„Nemyslete si, že si strhnete za celých deset dní,“ zaskřípal chlapík, podle přízvuku taky původem ze střední Evropy. „Měli jsme odjet až zítra.“

Dívka přejela pohledem muže, mně i Fran, a zahleděla se někam nad naše hlavy.

„Účty jsou vyrovnány,“ řekla nepřizvučně, „Jen se musíte odhlásit z evidence.“

Pustil jsem majitele kufru před sebe. Trochu ubral na rozhořčení, ale stejně se nespokojeně ošíval.

„Doufám, že nás nepovezou někudy přes pomezí.“

Pokrčila rameny.

„Já vím, jak to chodí,“ řekl a odvalil se.

Vypadalo to, že se v nastalé situaci orientuje mnohem lépe než já. Zatím. Jenže položit někomu otázku: Co se tu děje, nebylo jednoduché, člověk nerad ztrácí tvář. Potom mě napadlo, že život je vlastně jednoduchý. Jen se na něj právě tak musíte koukat.

„Francesko?“

Nemusela říkat: Ano, Slyším a poslouchám, nebo Co si přeješ. Ani to neříkala, což mě rozčilovalo, i když jsem věděl, že mi po oslovení věnuje plnou pozornost.

„Můžeš zjistit, proč nás vyhazují?“

Netrvalo to déle, než člověčí reakce na nečekanou otázku, jenže zatímco mně by teprve docházelo na co se ptají, ona už odpověď znala.

„Město se ocitlo pod útokem,“ řekla lakonicky, zatímco jsem se skláněl k ulepené dotykové obrazovce hotelového terminálu, abych místní správě sdělil, že opravdu odjíždím.

„Hmmm.“

Někdy se to stane. Třeba jako na Fisaze, nějaké ty kompetenční spory, rozdílné názory na politické směřování, pár horkých hlav. Turisté se většinou vyexpedují v první možné chvíli, nikdo nestojí o flotilu křižníků do té doby nezúčastněné a ke konfliktu lhostejné civilizace, která rozmydlí planetu na prach jen proto, že v místní občanské válce přišel k úhoně třetí bratranec panujícího faraona, který si inkognito užíval výletu s neschválenou milenkou.

Vyšli jsme ven.

Nevypadalo to ani na nějakou zběsilou evakuaci, ani na frontu za humny. Žádná dělostřelecká palba na pozadí, žádné uniformy na ulicích. Jen takový neurčitý chaos, prozrazující, že se lidé dostali do nečekané situace.

Nechtěl jsem k ní přispívat více, než bylo nutné. Raději jsem se rozhlížel po nějakém dopravním prostředku, než po zážitcích na-

stávající války; ty si stejně později vymyslím, protože budou mnohem zajímavější, než ošklivá realita. Jenže s dopravou hromadnou i osobní byl na Lithu problém i v časech méně dramatických, na to jsem narazil už při příjezdu. Vypadalo to spíš, že ke kosmodromu za kopečkem půjdeme krásnou procházkou. Pokud se zrovna tím směrem něco neděje, nebo neuděje.

„Nějaké místní vyřizování účtů nebo mezi-hvězdná válka?“ zeptal jsem se Francesky, když jsme urazili první desetinu z oněch pěti kilometrů. Celou dobu jsem se rozhlížel kolem, dílem pátraje po stopu, třeba i v podobě rikši, dílem hledaje avizovaný konflikt.

Mlčela. Asi shromažďuje informace, aby mi podala kompletní výklad, včetně rozboru pravděpodobných kořenů krize, vedoucích až k prapradědkovi prvního návštěvníka téhle bohem zapomenuté planety.

„Adorelitové.“

Pustil jsem tašku, kterou jsem opět gentlemansky vlekł sám, na zem.

„Cos to říkala?“

Poslušně mi to slovo zopakovala. A přidala, holka šikovná a rychle se učící, i to, na co jsem se těmi třemi slovy přímo nezeptal, ale co ta krátká otázka zcela logicky skrývala.

„Někdy mezi třetí a pátou hodinou ranní místního času se shromáždili nedaleko města. Podle prozatím neúplných zpráv začal tento pohyb už před včerejším soumrakem,“ ocitovala nepřesný časový údaj s takovou ironií, jaké je robot schopen, „A v dané době došlo k soustředění tvorů a jejich pomalý postup k městu.“

Ještě z ní vypadlo, že Uctívači chaoticky poletují mezi domy, provrtávají se zdmi a boří menší budovy, neberou ohled na přítomnost lidí, pokud je tito přímo neohrožují, ale to už jsem na ní řval, ať mě okamžitě spojí – a udělá to jak chce, třeba morseovkou – s Pollackem.

Dokázala to i bez morseovky, i když to trvalo víc než jen chvíli.

Náš milý Sběratel byl někde daleko, možná už v hlubokém vesmíru, ale o situaci věděl.

„V žádném případě neprovedte nějakou pitomost, Coriane,“ varoval mě Francescinými ústy,

znělo to zvláště, když začala promlouvat jeho hlasem, „Vypadněte z planety podle plánu.“

„Řekl bych, že ty lítací potvory se žádným domluveným plánem neřídí. Vy jste to čekal?“

Ticho. Možná, že k němu musí moje slova docválat přes několik translačních stanic. A možná, že má v sobě dost slušnosti, aby to, co řekne, nevychrlil hned, jako vševědoucí stařeček s třemi zlatými vlasy.

„Ne.“

Dokázal dvěma písmenům vdechnout nečekané množství pokory.

„Třeba to s naší akcí nemá žádnou souvislost.“

Sám té větě nevěřil. Ani já. A dělat jsem taky nemohl nic jiného, než poslechnout a vypadnout podle plánu. Protože ten zatracený šutr byl hezky zabalený a naložený do pidinákladního prostoru Tiberia. Pěkně zapečetěný ve stázovém boxu, v jakém zbohatlíci odváží z dovolené pohlednice a jiné turistické smetě; takový box, zařízení, určené pro uchovávání čerstvých potravin na dálkových letech, je záležitost dostatečně drahá, aby dostala onen punc snobské parády. Jako kdysi vojenská terénní auta, poskakující dálničními kolonami.

Nedaleko nás zasvištěly agregáty vaunderské koule a brzy za zvukem se objevilo i příslušné kosmické plavidlo, aby s tichým bzukotem vystoupalo do nebes. Kosmodrom byl za rohem.

Stázový box se nedá jen tak otevřít. Je to opravdu zařízení, které zabrzdí čas (laicky řečeno), a deaktivace toho pole trvá minimálně několik hodin, rychleji to prostě nejde, pokud nechcete obsah dokonale zlikvidovat. Byl to Pollackův majetek a já se necítil na to, vrhnout se po hlavě do kolotoče dalších problémů. Brzy jsem si musel přiznat, že to by to kupodivu ani dost dobře nešlo, rozhodně ne v okamžiku, kdy unavení policisté a zaměstnanci kosmodromu pakují jednu loď za druhou. I kdybych se jim přiznal, že armádě kamenných nájezdníků vlastně velím, neposlouchali by mě, ve stresové situaci se většinou takzvaně inteligentní bytosti (na rase nezáleží) přepnou do jednoúčelového provozu; výše zmínění v něm už nějakou tu

hodinu jeli, mechanicky opakovali procvičenou rutinu a neměli sílu ji, byť nepatrně, pozměnit.

Kosmodrom byl plný lidí, čekajících na vytížený spoj, Vaundeřan, který nás před časem vítal, teď sestavoval pořadník a snažil se neposlouchat dobře míněné návrhy i výhrůžky lidí, kteří rozhodně musí pryč *okamžitě* a hned a to *první* lodí, jež je k dispozici. Neměl to, chudák, vůbec jednoduché, což dokazovalo zřetelné oddechnutí, když jsem předložil parkovací kartu od vlastního kosmického korábu. Mávl rukou k malým dveřím, které propouštěly šťastlivce našeho formátu, a znovu zoufale přepisoval své seznamy. Opravdu zoufalé a opravdu zoufale, protože už ho nenapadla ani tak zásadní a základní otázka většiny evakuací, totiž jestli nebereme stopaře.

kapitola dvanáctá

Když představuje můj životní prostor jen několik krychlových metrů uzavřeného prostoru, na který z venku ťuká kelvin tepla a sem tam nějaký atom, jsem ve své kůži. Ne že bych trpěl agorafobií nebo klaustrofilií, docela rád se projdu po pevné zemi pod širou oblohou, ale kosmická loď je můj skutečný biotop. Tak nějak jsem to tušil už v době, kdy jsem přemýšlel jak si zařídit život, když se chiméra ukončených vysokoškolských studií a titul v oboru historie nepozemského umění rozplynuly v nedohlednu. Vlastně jsem jen prohlédl, protože do pilotního sedadla mě to táhlo vždycky.

Taky proto, protože odtud všechno vypadá jasněji. A všechno je jednodušší, redukované na cestu z bodu A do bodu B. *Tohle* je vaše starost a na všechno ostatní pohlížíte prizmatem řidiče, sledujícího orientační body a reklamní nápisy.

Únik z Lithu se ani v nejmenším nepodobal úprku z Fisagy. Tam to byly minuty, které rozhodovaly o tom, jestli se včas dostanu k vratům hangáru a jestli se zorientuji v řízení dřív, než občané přesvědčí Virdala o své pravdě. Tady jsme jen – jak už bylo řečeno – obdrželi doporučení opustit město a pokud nejste odtud, tak raději i planetu. Ani v jednom případě nás nikdo nekontroloval, mohli jsme kromě kamene odvést i místní zlatou rezervu včetně banky, a nikdo by si toho nevšiml.

Jediné, co skutečně dirigovali, byl letový řád. Ať už to dole pod námi vypadalo jakkoliv, na orbitě zmatky nikdo netrpěl. Sotva jsem se ohlásil letové kontrole, obdržel jsem čekací pokyny, oproti obvyklému provozu doplněné o *důrazné* upozornění o nutnosti je dodržovat; samozřejmě že poslední, co tady ve vzduchoprázdnu potřebovali, bylo chaotické poletování a odlétání.

Provoz nad planetou odsýpal, byli jsme sice v pořadí, ale nemělo trvat dlouho a vypadneme směr Nova Australis. Pryč od místa činu, protože pravděpodobnost, že náhlou vlnu agre-

sivity létajících vřeten způsobila výměna jejich kamene, byla stoprocentní. Stejně jako fakt, že pokud bych se jako slušný chlapec pokusil věc napravit, zavřeli by mě; dětské Když se přiznáš, bude to lepší, nefunguje většinou ani u těch nezletilců.

Visel jsem očima na obrazovce a snažil se lapat všechny zprávy, které se na orbitu dostaly. Útoky nebyly soustředěné, adoretitové prostě jen prolétali ulicemi, provrtávali se stěnami domů dovnitř a na druhé straně zase ven, nenapadali lidi, ani se nechovali nějak cílevědomě. Byli jako stádo rozrušených buvolů, i když se pohybovali každý svým směrem, výsledek to neměnilo. Ani model chování, jak si nejspíš říkaly některé osvětlenější hlavy na planetě.

Jenom já už tušil – nebo věděl, ale ještě si to odmítal naplno přiznat – že určitý smysl jejich chování má.

Prostě hledali svůj kámen.

Netušili, chudáci, že je zcela mimo jejich dosah, a že by nejlepší bylo smířit se s osudem a zvyknout si na náhradu.

Stejně to je klasická corianovská situace. Adoretiti nebyli natolik zajímaví, aby se jim dostalo příslušně vážného studia biology. Ale stali se natolik populární, že si jejich zvyků všimla laická veřejnost, což postačovalo k tomu, aby jejich kámen, jeden z nekonečného množství kamenů v širém vesmíru, získal punc jedinečnosti a tím i cenu pro bláznivého Sběratele. A v tomhle rovnovážném bodu – který by se zakrátko přehoupl k onomu serióznímu výzkumu, se musím objevit zrovna já. Za pár měsíců bych na Lithu možná narazil na jednoho či dva kosmozoology, zkoumající uctívačské receptory a senzory, které – jak se zdá, ještě jsem to nepublikoval, takže si to nechte pro sebe – jsou neobyčejně přesné. Pomáhá jim to bezpečně létat, shánět nebo lovit potravu. Jo, pane, a taky rozeznat ten jejich šutr.

No, urychlili to. Urychlili jsme to.

Zpravodajství z povrchu bylo monotónní.

V jedné čtvrti se s adorelity pustila do křížku místní policejní stanice. Nikterak důrazně, na to nebyli vyzbrojeni. Kosmodrom se ucpal lidmi, všichni, kdo kdy měli co do činění s medicínou, byli povoláni do narychlo vytvořené domobrany. Všechno, co bylo dostatečně rychlé, aby to dokázalo uctívačům ukázat záda, létalo po planetě a sbíralo farmáře, malé turistické výpravy a poustevníky, kteří se nemohli na letiště dostat sami. Mnoho z nich o útoku ani nevědělo.

Zatím.

Naštěstí nebylo těch tvorů dost na to, aby v ničivé vlně zdevastovali najednou celou planetu. Ale měli výdrž a k devastaci toho na Lithu zase tolik nebylo.

Občas se ozvalo hlášení, určené někomu konkrétnímu. Zkuste je zastavit na linii á bé, než dokončíme evakuaci cé a dé. Bylo hříšné alibistické naslouchat něčemu, před čím jste už byli v bezpečí.

„Všem plavidlům!“

Trhl jsem sebou.

Volání se ozvalo na obou frekvencích, které jsem momentálně sledoval.

„Přerušete veškerou komunikaci. Připravte se na příjem nových letových programů. Opakuji, přerušete veškerou komunikaci a vyčkejte, až budete vyzváni k převzetí nových itinerářů. Do té doby pokračujte v současném kurzu.“

Žádné další varování. Upozornění na nutnost dodržovat příkazy, nic takového. Což vždycky znamená, že situace je *opravdu* vážná.

Jenže to už byla – alespoň na planetě – delší dobu. Tak co tím, u všech komet, sledují?

„DX 325. Máte kurz na čtverec 15, cíl Jomvork? Sledujte naváděcí signál z Lithos AO 2. Potvrďte příjem.“

V unaveném dispečerově hlasu zazněla hysterie.

„Clarke 208. Kurz na čtverec 42, cíl základna Roddenberry. Přepněte na signál z Lithos AO 1.“

„Vždyť to nás stáhne úplně bokem,“ odpověděl nevrlým tónem někdo z Clarka. Samozřejmě, vědecká loď Galaktického průzkumu.

„Clarke 208, změňte kurz! Opakuji, přijměte naváděcí signál z Lithos AO 1.“

„No jo. Potvrzuji.“

Všechno, AO 1, AO 2 i Meteo, které posloužilo další lodi v pořadí, byly orbitální družice, narychlo přepojené na provoz pro volný vesmír. Tady. V nerušeně čistém prostoru.

„Tiberius 18.“

Hele, to jsme my. Ohlásil jsem se ťuknutím na klávesu dispečerské komunikace.

„Kurz na čtverec 56, cíl Nova Australis? Posílám itinerář. Pokračujte v současné dráze.“

Odpípl jsem instrukci, ten někdo, už s očividně zoufalým nádechem v hlase, mi bleskl zpátky a věnoval se dalšímu zákazníkovi. Kybernet přijal rozpis, poslal ho na obrazovku a teprve v té chvíli mi došlo, že nás nechali cestovat po svých.

Brzy jsem pochopil proč.

Byli jsme dostatečně daleko od Lithu, takže bezprostřední nebezpečí, s nímž se mohl střetnout zmiňovaný Clarke či Dexter, se nás prozatím netýkalo.

Antény, zaměřené k planetě, nás ovšem o všem promptně informovaly. Podle zákonitostí příběhu hezky pěkně z čisté vody, bez nejasného podezření, upřesňovaného a upřesňovaného, až k jasnému prozření.

„Panebože!“

Načal to Clarke.

Pokračovali ostatní, éter se naplnil citoslovci a výkřiky.

Přidal jsem i svůj, i když jen do blízkého okolí Tiberiovy pilotní kabiny.

Nejdřív to vypadalo na roj kovových a keramitových mušek, jaké se rozlétnou, když někdo praští intersystémovým korábem o hustější atmosféru. Také jsem na to pomyslel – při frmolu, který na orbitu panoval, by někdo zazmatkovat mohl a clarkovské *Panebože* mohlo znamenat i poslední slova jeho posádky. Ale vznášelo se to dost vysoko nad planetou k tomu, aby to byly trosky.

Taky že nebyly.

Zatraceně dokonalá technika nám i na několik milionů kilometrů obrazem prozradila, že mušky mají maximálně dva metry délky,

pravidelný tvar a *nemají* ve volném vesmíru co dělat.

Adoreliti.

Jak se sem nahoru, proboha, dostali?

Nedávalo to smysl. Ale byli tu, nejspíš už dole skončili s prací – a ještě pravděpodobněji už tam neměli co hledat, protože Kámen-matka byl v nákladovém prostoru Tiberia...

... který právě dosáhl hraniční rychlosti a jehož posádku vyzval palubní Kybernet k zaujetí přechodových bezpečnostních poloh, protože do několika minut neodvolatelně přejde do hyperprostoru, aby se ztratil tak daleko, že by rozhněvaným Uctívačům trvalo tisíce let, než by dorazili na místo, kde stejnou dobu mínus několik hodin, už kámen nebude.

kapitola třináctá

Lithos se rychle měnil v jednu z mnoha hvězd na černém pozadí. Fran dle příkazů Kybernetu ztuhla v kopilotském sedadle. Chvíli jsem si ji prohlížel, bylo to jako když se díváte na fotografii v pánském měsíčníku, stejně jako nedostatečně oděná blondýna, ani tahle robotická slečna neprotestovala proti očumování. A v obou případech bylo na co koukat a v obou případech to bylo zírání na pro efekt vytvořený obrázek.

Abys se přiznal, hledal jsem na perfektně vyleštěném těle nějaký škrábanec, čili stopu po provozu a punc spolehlivosti. Virdal to určitě neplánoval, byl nejspíš posedlý dokonalostí, ale já si chtěl hnidopišsky zlepšit náladu.

Protože to, co se na Lithu dělo, mi pořád nešlo do hlavy.

Podle všeho jsem nebyl sám, kdo netušil, že ta levitující vřetena mohou odletět do vesmíru. Rádiový provoz na orbitě potvrzoval, že to nevěděl nikdo.

Zůstala za námi spoušť, nebo se ty silikonové potvory vrátily do svého údolí? Mohly se vůbec vrátit? Cestou zpátky je čekal průlet atmosférou a při jejich velikosti asi i konec v žáru tavícího se kamene. Ale nahoru to zvládly.

Netušil jsem – a nejspíš jsem v tom nebyl sám –, že se dokážou vznést tak vysoko, nejspíš to nikdy neudělaly, nikdy je nikdo neviděl výš, než několik metrů. Až dodnes neměly proč.

Vesmír je báječné místo. Kdyby pro nic jiného, tak pro to, že dokázal, dokazuje a dokáže všem namyšleným, takzvaně inteligentním bytostem (a nejde jen o Pozemšťany, to já vím dost dobře), že neznají a nepoznají ani promile z jeho všeobsažnosti. A že pořád a neustále můžete žasnout nad novými objevy. Když už nežasnete nad ním samým.

Adorelitové se dneškem sice stali trochu trpkým poznáním, ale vím, že někoho jejich chování určitě nadchlo. Nebo nadchne, takový

průšvih se rychle roznese a do týdne už si budou xenobiologové bukovat letenky.

V každém případě projeví, kromě fyziologických schopností, jejichž existenci by u žádného živočišného druhu nikdo nečekal, i určitou dávku inteligence. Z ní je, koneckonců, taky nikdo nepodezíral. Ne že by od zítřka delegovali své zástupce do Rady Obchodní Unie, byla to inteligence přísně animální, ale rozhodně je tenhle objev posunul odněkud od chroustů možná až ke kočkovitým šelmám.

Ke čtvrtci přechodu už jsme měli jen několik sekund. Čekal nás skok na bezpečnostní stanoviště, kde to bude časově trochu náročnější, narychlo opravený program při útěku spotřebuje mnoho času na kontroly. Chystal jsem se upozornit Francesku na blížící se manévr, ale když jsem se po ní ohlédl, měla už bezpečnostní pásy předpisově utaženy.

Řekl jsem tedy: Tak jdeme do toho, a svět ztratil tvar, rozlétl se ve vlnách na všechny strany a ze všech stran přilétl zpět.

V neměřitelném, protože neexistujícím časovém okamžiku jsme odskočili daleko od Lithu a od nebezpečí. Kybernet potvrdil polohu (tahle první hláška mívá obvykle jen psychologický charakter a ujišťuje posádku o tom, že nepadají do korony blízké hvězdy, nevucává je černá díra nebo cokoliv jiného), a dal se do opravdových propočtů. Nastal čas náborovými kampaněmi zamlčovaného a přitom nejběžnějšího prvku práce vesmírných pilotů, totiž nudy.

Teď, pravda, trochu zahnané do kouta lithoskými událostmi.

Bylo na místě vyklepat je z hlavy, protože něčím, co nemůžete ani v nejmenším ovlivnit, je hřích se zabývat. A já, do doby, než si popovídám s Pollackem, nemohu dělat opravdu vůbec nic. Jenom to setkání urychlit.

Příliš možností jsem k tomu neměl. Itinerář byl jednou daný a přehrabovat se v něm nemělo smysl. Kdyby něco nevycházelo, tak si mě k tomu mašinka přizve, jenže tohle se tak často nestává.

Naštěstí.

„Jsi unavený,“ řekla mi Franceska najednou.

Necítil jsem se tak, aspoň ne, pokud se týkalo svalů.

„Cítím napětí,“ vysvětlila mi androidka, „Je logické, že na právě prožitou situaci reaguje organismus tenzí.“

Plechový pan Spock.

„Dám si kafe, a ono se to podá,“ odsekl jsem trochu nevrle. Protože jsem byl vážně našponovaný jako provázek. Lithos byl někde daleko ve hvězdách, takže bezprostřední nebezpečí už nehrozilo, ale nervy si odmítaly dát dvacet. Jasně, měli jsme pořád *corpus delicti* v nákladovém prostoru, ale byl to jen obyčejný balvan; třeba zapomněli Pollackovi kameníci na patinu, nebo na nějakou pachovou značku, každopádně replika nefungovala tak, jak měla. Možná jen dočasně.

Nebudou první Sběratelova slova, která uslyšíme po přiletu: Je to v pořádku, Uctívači se stáhli do údolí a zase poletují kolem toho šutru? Mého šutru, ale zapomeňte na to?

Téhle variantě scénáře jsem příliš nevěřil, což ovšem neznamenalo, že se nemůže naplnit.

„Zadržovat adrenalin není zdravé,“ pokračovala Fran. „A účinky kofeinu jsou v tomto případě nepatrné. Existuje lepší terapie.“

Jo. Ale flašku kvalitní kořalky asi nevyčaruješ, ušklíbl jsem se v duchu.

„Mohla bych se o ní pokusit.“

Znělo to tak trochu netechnicky. Jako kdyby vám slečna s trochu přehnaným nalíčením, která sedí na vedlejší barové stoličce, nabídla masáže. Nu, tak úplně ne, ale krapet dvojsmyslu ve Francescině tónu bylo.

Co vlastně byla zač? Všichni plechoví bratři, které jsem během krátké návštěvy u Virdala viděl, byli projektováni jako muži. Možná měl několik umělých dívenek k soukromé obsluze, ale to se s ctihodností stařešiny Církve právě Krista Věřícího tak nějak neslučovalo.

I když, co já vím?

Mlčení každopádně považovala za souhlas. Otočila se ke mně, chvíli nehnutě seděla, potom natáhla ruku.

Lehce se dotkla mého spánku.

Ucítil jsem zvláštní napětí. Jako kdybych se dotkl obnaženého drátku pod slabounkým proudem. Příjemný pocit.

Promluvila navýsost sympaticky modulovaným tónem. Neříkala nic smysluplného, prostě to, co jí chybělo na mimice obličeje – a podstatná část mezilidské komunikace je na ní založena –, doháněla hlasem. K tomu si samozřejmě pomáhala technikou, někomu by to asi přišlo jako podraz, ale v tom případě nebyla fér už jednoduchá přírodní chemie pravěkých lovců. Sledoval jsem, jak se svět kolem pomalu halí do růžové, jak se vybušené nervy napínají úplně jinými vzruchy. Zahleděl jsem se do tmavých skel, sledoval v nich svou vlastní, trochu unavenou a směšnou tvář.

Najednou mi začaly některé věci připadat absolutně nedůležité.

V okamžiku, kdy terapie sáhla na hranici, za níž už se rozkládalo čiré soukromí, se Fran stáhla. Chvíli jsem tiše nechával doznít pocity, hleděl jsem do prázdna a v báječně čisté mysli mi proplouvaly svobodné, ničím nezátížené myšlenky.

Takový pocit nikdy netrvá dlouho, protože gravitace života brzy přimkne člověka zpátky do své nepohodlné náruče.

Rozvalil jsem se, jak je to pohodlně šlo, v pilotském křesle.

Uvědomil jsem si, že i když se cítím báječně, některé otázky mě neopustily, jen ztratily punc krize.

„Jenom mi nejde do hlavy. Proč ti zatracení poletuchové letěli nahoru? Jak mohli zjistit, že je kámen pryč? Nic tě nenapadá?“

Někdo tomu říká předtucha, jiný mimosmyslové vnímání, Eternci to nekomentují, protože mají geneticky danou schopnost silné empatie. Právě jméno ovšem zní *zkušenost*. U robotky mi má nepozemská polovina byla k ničemu, jenže k tomu, abych poznal, že mlčí ne proto, že by nevěděla, ale naopak ví a nechce se přiznat, nepotřebuji empatii. Ani jiné patie. Za těch několik dní jsem prostě vypožoroval, jak se chová. Nejsou to velké rozdíly, není živá (v organickém smyslu), aby si vypěstovala ony drobné pohybové návyky a zlozvyky, kterými

se lidé liší jeden od druhého. Ale Tvůrce ji jako téměř živou konstruoval – a myslel přitom i na takové detaily. I když je možné, že nepatrná prodleva před odpovědí na otázku a vyrovnání hlavy do základní polohy, je reakcí na rozpor, kdy musí robot tvrdit něco, o čem ví, že není pravda.

„Ne.“

„A neříkej?“

Znovu se ke mně otočila.

„Existuje jistá teorie,“ připustila tak trochu váhavě, „podle níž by adorelitové mohli následovat podprahový signál.“

„Copak šutry vydávají samy od sebe nějaké signály?“

„Geologické objekty někdy díky vlivu prostředí mohou například rezonovat. Ale v tomto případě jde o signál biologický.“

„Počkej, jak – biologický?“

Vychrlila ze sebe dlouhou větu, z níž jsem pochopil jen spojky a polovinu sloves. Zarazil jsem ji a přinutil začít znovu a na inteligenční úrovni pilota s nedostudovanou historií umění.

Vzala to tedy znovu a hezky ze široka, když mi vysvětlila – nejspíš s trochou dobře skryté ironie –, že ne všechen život musí být nutně na bílkovinné bázi. Že slovo biologický lze s úspěchem použít i v jiných případech (například u robotů, i když to takhle přímo neřekla). Určité objevy prý naznačují možnost vhodné definice takového stavu i u objektů křemíkového výběru, a podle všeho je kámen z údolí Uctívačů právě takovým.

Přesněji řečeno, doplnil jsem ji trochu vztekle, tvar netvar, adorelitové létali na návštěvu za nějakým příbuzným, patrně trochu starším, načež mi Francesca klidným robotickým hlasem sdělila, že podle jejího názoru, který si zformovala studiem záznamů, je kámen něčím jako mravenčí královnou, čili lůnem, z něhož létající vřetena přicházejí na svět, a potom jsem vybuchl.

kapitola čtrnáctá

Vlastně jsem první chybu udělal já.

Přejete si podrobné informace? ptal se při příletu na Lithos Kybernet. A já řekl: Není třeba. Možná to byla i chyba Fran, která mohla Kybernetu koukat pod sukně a přehrabovat se v jeho údajích rovnou. A dřív, než došlo k únosu adorelitské Matky. Asi to i udělat měla. Kdyby byla standardní robot vesmírné služby. Ale ona byla – co vlastně byla? Něco z utajovaných schopností mi předvedla před ošklivým zjištěním pravdy o adorelitském kameni. Virdal se svými roboty asi opravdu zamýšlel obsáhnout všechny obory lidské činnosti.

Kdybych věděl, že kámen je živý, Pollacka bych vyhodil.

Jenže on by si najal někoho jiného. Možná, že to ani chyba nebyla, a já do tohoto příběhu patřím. A v tom případě jsem teprve v jeho půli.

Ale kam ho vést?

Nemohl jsem se jen tak sbalit a zmizet mezi hvězdami. Měl jsem něco, co fakticky patřilo Orfeu Pollackovi a formálně spadalo pod tolik zákonů, kolik jich dokázaly generace právníků, politiků a v lepším případě i odborníků vymyslet a prosadit.

Jistě, kdybych se teď vrátil na Lithos, možná bych Matku mohl nenápadně vyklopit zpět do údolí. Ještě lepší by bylo obrátit se na nějakou exobiologickou radu, ta planeta ji nejspíš neměla, ale Obchodní unie ano. I Thérea. Ale jak by to dopadlo? Koho by sedřela pojišťovna z kůže?

Pollack se k únosu nepřizná a všechno zůstane na mně. Přiznání přitěžuje. Jistě, dalo by se odskočit někam stranou, nenápadně se zbavit horkého zboží a profičet vesmírem někam dost daleko na to, abych se mohl pustit do druhého pokusu na laťce robotické emancipace. Ale bylo mi to proti srsti. Navíc – je docela možné, že ten bláznivý Sběratel o skutečné podstatě kamene věděl, a pokud ne, možná si teď bude svého úlovku cenit o to více. A třeba naopak

zařídí nenápadný návrat Matky na Lithos. V každém případě nechci mít za zády jeho gorily, což bych měl, kdybych se neobjevil na orbitě Nova Australis.

Možná právě odtud budu mít nejlepší možnost do příběhu zasáhnout, celá planeta místnímu multimilionáři na ruku nepůjde, a kdyby snad ano, určitě na ní hnízdí několik stovek dopisovatelů tiskových agentur poloviny Obchodní Unie. A jestli od toho dá náš milý Sběratel ruce pryč, můžu realizovat plán A.

Nechal jsem tedy nastavený kurz nastaveným kurzem. A dal si kafe. Horké, silné a přeslazené.

Nebyl jsem ani v polovině kelímku, když do ticha, rušeného jen mým srkáním, promluvil onen dobře modulovaný hlas.

„Letíme k Nova Australis.“

„Jistě. Zkontroloval jsem to. Našla jsi někde chybu?“ zahlodal ve mně červík pochybnosti.

„Kurz je v pořádku,“ konstatovala znovu, „Ale cíl není vhodný.“

Kurz, cíl, co tím myslíš?

Zeptal jsem se.

„Za předpokladu, že dojde k okamžitému vyšetřování lithského incidentu, budeme rychle dostiženi.“

A koukejme, slečna spřádá konspirační teorie.

„Nějaké návrhy?“ zeptal jsem se napůl posměšně.

„Ano. Bezpečný úkryt.“

Že by se i logicky uvažujících androidů chytaly lidské strachy? Schováme se a až se na to zapomene, budeme dělat jakoby nic. A proč se neschovat, když je vesmír táááák veliký.

Blbost. Vesmír a galaxie snad, ale civilizace jsou zatraceně malé, pokud jde o peníze.

Něco rádoby moudrého jsem v tom směru nadhodil.

Francesca kontrovala.

„Fisaga.“

„Ale беруško, tam nás přece budou hledat jako první,“ neodpustil jsem si trochu toho posměšně mentorského tónu.

Připustila to. A zkusila několik narychlo uvařených argumentů, včetně obligátního: Budou si myslet, že si budeme myslet.

„Prostě letíme k Nova Australis. Třeba máme na palubě štěnici –“

„Nemáme,“ vyhrkla. „Kontrolovala jsem to.“

„A jsi si jistá, žeš to zkontrolovala dobře?“ zeptal jsem se jízlivě. Čekal jsem protiútok v podobě narážky na technické schopnosti, jimiž pochopitelně oplývá a jejichž selhání není možné, protože je jištěno záložním okruhem, blá blá blá.

„Samozřejmě, že jsem sken provedla dobře. Ale důležitější fakt je ten, že se k lodi po celou dobu nikdo nepřiblížil. Ani podle našich záznamů, ani podle bezpečnostních kamer doku.“

Tak tomu se říká kreativita. Naznačil jsem smeknutí klobouku.

Stejně ho nepochopila.

A tak jsem musel pomalu, pečlivě a přísně logicky vysvětlovat, že ve světě mimo její naprogramování fungují trochu jiné zákony, než fyzikální. Že prostým mírám libovolné geometrie konkuruje rozměr sociologický. Že i když se nějaká oblast může z hlediska vesmíru jevit jako trojrozměrná krychle o hraně sta světelných let, v lidské skutečnosti se jeví o několik řádů menší. A tento jev nazýváme civilizací. Oproti přírodě, která nás moudře zasadila do třech rozměrů plus čas, má civilizace ještě jednu nematematickou dimenzi navíc.

Paměť.

Je to vlastně stroj času, který nám umožňuje vracet se k tomu, jak objekt vypadal, než se na časové přímce dostal do bezrozměrné současnosti. Bez rádoby hlubokomyslných úvah to – tady a teď – znamená, že Pollack si bude pamatovat, že mu něco dlužíme. A podle jeho nátury si tuhle vzpomínku nestrčí do rodinného alba pro důchodové potěšení, ale bude chtít účet vyrovnat. Přičemž pomíjím další zainteresované skupiny, *Správou dálných světů* počínaje.

Vzala to. Jaké signály jí poklusávaly po paměťové sběrnici, to jsem netušil, ale přece jen je to stroj a přes veškerou kreativitu se musela

dobrovolně podříditi vyšší moci, kteroužto autoritu jsem momentálně představoval já.

Takže kurz zůstal zachován.

K Nova Australis to naštěstí nebylo tak daleko.

kapitola patnáctá

Centrální světy nejsou jen první pozemšťanské kolonie, zobrazující se na 3D mapě Galaxie jako hejno kuřátek kolem kvočny. Vzdálenost není to pravé, základem je ekonomická (potažmo politická) důležitost. A Nova Australis, ač je od Země sto třicet světelných let daleko, má do téhle party namířeno, stejně jako Ardjun nebo Irusan. Prozatím patří jen mezi místní celebrity maloměstského ražení, ale uctivě podlézá, šplhá a intrikuje, aby se do klubu dostala co nejdříve.

V praxi – aspoň v té mojí – to znamená, že orbitální vybavení je úměrné provozu, žádné přehnaně velké doky či města, jaká staví méně prozíravé, momentálně financemi oplývající zapadákovy ve snaze dodat si na důležitosti. Mířili jsme k rozježené stanici na vysoké orbitě, konstrukčně účelové, bez funkcí postrádajících parádiček. Byla to nákladní báze, určená jednak pro kosmické vlaky se surovinami, jednak pro nízkonákladové lety, mezi něž v podstatě patří všechny soukromé; jen zazobaní nabobové zbytečně platí mastné příletové poplatky na nízké oběžné dráze.

V tomto případě ovšem nehrály roli ani finance, ani konspirativní krytí, ale prostý fakt, že *Pollack Enterprises* měla pronajatu dobrou desetinu místních parkovacích míst, lifrovala odtud svou produkci, přijímala obchodní návštěvy (něco takového jsme nejspíš byli i my). Fran možná trochu trucovala, poté, co jsem jí rozmluvil její plán, ale poslušně zavolala příslušná čísla, dostala příslušné pokyny – poslyšte, tohle se mi začíná zamlouvat, vezu se skoro jako prominentní pasažér, poslušná posádka pracuje podle plánu, stačí jen dohlížet na vyžehlené kalhoty ... Vpravdě řečeno, asi by mě kapitánská funkce dlouho nebrala, ale na chvíli, byť jen s jedním podřízeným a v malé kocábce, se ten pocit dobře vychutnává.

Jen by mi to nesměl kazit ten zatraceně zvláštní náklad.

Orbitální dok byl poloprázdný, aspoň v těch místech, kam nás posadil Pollackův přístupový kód. Navedli nás k hákům, Tiberius se na ně zavěsil, ze stanice se přisunul přestupní tunel, a sotva ťukl o spojovací mechanismy, už zapípala poštovní schránka.

Čekali nás. Nenechali jen vzkaz: Počkejte v doku, než dorazí delegace, nebo: Sejdeme se na panáka dole u Mavis. Ne, Pollack vyslal své emisary, nejspíš dobře instruované ouřady, kteří se postarají, aby kámen hezky rychle pokračoval dolů.

To zrovna.

Ani jsem se nestačil rozkoukat po rotundě, do níž ústily tunely tří parkovacích míst, když se ke mně přihrnul chlápek v tmavém obleku, s hladce oholenou tváří, čímž ale veškerá podoba s úředníkem končila. Ve starých námořních přístavech by nejspíš vykládal náklady nebo opilé námořníky z putyk; tím druhým (nebo něčím hodně příbuzným) se nejspíš živil i teď.

Zkontroloval si mou vizáž nahlédnutím do mrňavé obrazovky holografického projektoru, spokojeně tiše hvízdal a potom natáhl svou obrovskou tlapu.

„Jsem Sarc.“

Na poslední chvíli jsem se vyhnul přátelskému potřesení. Nechtěl se seznamovat, jen mi podával projektor k ověření totožnosti. Aha. Takže Zapnuto/Vypnuto model. Sarc, ne ta krabíčka.

„Přebíráme náklad,“ řekl.

V tunelu se objevila Francesca. Nevěnoval jí pozornost, asi byl o posádce Tiberia instruován.

„Moment,“ zarazil jsem ho, „Nejdřív si musím promluvit se Sbě... s panem Pollackem.“

Zafuněl, asi to měl být smích.

„Nemáme spojení,“ oznámila Fran.

„Tak na něho počkáme,“ řekl jsem a stoupl si mezi Sarce a ústí spojovací chodby.

„Mám úkol převzít náklad,“ opakoval obr a v očích se mu nebezpečně zalesklo. Jeho dva kolegové, kteří dosud stáli hezky v pozadí a nenápadně se rozhlíželi kolem, se posunuli k nám.

„Situace se trochu změnila,“ plácl jsem obvyklou větu, „Takže si s Pollackem nejdřív potřebuji promluvit.“

„Přebíráme náklad.“

Vypreparovat a vystavit v muzeu, protože něco takového se opravdu potká jen zcela výjimečně.

„Vy mi nerozumíte,“ pokusil jsem se naposledy načít dialog takzvaně inteligentních bytostí, „Váš šéf neví o nákladu všechno.“

Nejspíš jsem se tím Sarce hluboce dotkl, narušuje pevnou víru v neomylnost chleboďárce, protože výhružně sykl a nahrbil se. Taký nadechl, aby zazpíval refrén Přebíráme náklad.

Nezazpíval.

Fran si stoupla mezi nás, nevypadala nijak zvlášť nebezpečně, spíš křehce, jen ten lesklý kov zrazoval. A rychlost, jakou se přesunula.

„Ne.“

Těžko říct, jestli to byla odpověď na nevyřčenou větu, konstatování stálé nedostupnosti volaného Sběratele, nebo varování, že násilí tady nejspíš nepomůže.

Každopádně třetí variantu začala realizovat. Nezaútočila, byl to dokonalý obraný reflex, neboť Sarc se pohnul první (taky docela rychle, mrška), zvedl ruce a pokusil se ji odstrčit, nejspíš proto, aby se dostal ke mně, případně dovnitř. Složila ho bezvadným chvatem, očividně mu nechtěla ublížit, jen odstranit z cesty.

Odvalil se stranou, vyskočil na nohy a než se narovnal, stačil sáhnout do záňadří pro zbraň. Kopl jsem ho do holeně, on reflexivně se sehnul a já ho nabral spojenýma rukama zespoda pod bradu, takže se znovu poroučel na tvrdý kov podlahy. Energetická pistole, kterou se snažil použít, odletěla mimo dosah.

Než jsem se stačil rozhlédnout, padl jsem na zem i já, to když se do výměny názorů zapojil další muž. Rozeběhl se a vrazil do mně z boku, příliš jsem se soustředil na toho prvního, abych si druhého útočníka všiml dřív, než mě sejmul. Zvedáním nemělo význam se neobtěžovat. Chytil jsem ho za nohy a strhl k sobě. Bez šance na úspěch, tohle byl jeho obor. Hrábl mi prsty do obličeje, zmáčkl oči a trhl nosními dírkami.

Pustil jsem ho a než jsem se otřepal z bolesti, stál na nohou a kopal do mně.

Francesca ho jakoby ledabylým úderem poslala na tři metry daleko.

Na mysl mi vytanula vzpomínka na dobu nedávnou, kdy tahle na první pohled křehce zkonstruovaná plechová holčina stěhovala ten zatracený kámen. Tak tady jste narazili, mládenci. Co uděláte s takovým bodygárdem?

Věděli to.

Na sekundu se celá scéna zpomalila, zastavil ji výkřik třetí gorily, která těm dvěma kryla záda a teď se vrhla do akce. Ne fyzicky.

Pollackova přebírací komise byla vybavena slušným arzenálem. Nezáleželo na tom, jak ho na orbitální stanici dostali, možná má Nova Australis trochu jiné zákony a možná má pan Sběratel Pollack své vlastní zákony. Mohly to být atrapy, nebo ve hrozivé velikosti a podobě vyvedené obyčejné tasery, v každém případě až příliš nebezpečně připomínaly blastery.

Ať už se uvnitř skrývala jakákoliv munice, ten třetí každopádně zamával zbraní a k prvnímu výhružnému výkřiku přidal ještě zbytečně teatrální:

„Budu střílet.“

Mně to rozhodně nezastavilo, nebyla v tom žádná odvaha, ani bojový zápal, prostě jsem mu nevěřil. Zkušeností ostříleného návštěvníka orbitálních přístavů. Naopak – na chvíli se zarazili pistolníci, jak si byli jisti tím, že už je neohrozím, což mi umožnilo zvednout se na kolena a z téhle trochu nedůstojné pozice vyrazit do protiútku. Vrazil jsem Sarcovi hlavou do břicha, odstrčil ho daleko od sebe, další zájem jsem věnoval vracející se dvojce, protože v téhle malé proměněné výhodě nebyl čas ztrácet čas.

Kopl mě do kolena, v noze mi něco křuplo a v rameni té gorily taky, protože vzápětí na to ho Fran udeřila svou kovovou malíkovou hranou a vyřadila ho, nejspíš definitivně a na hezkých pár dní, z boje.

Načež se stalo něco, co jsem opravdu nečekal.

Ten třetí magor skutečně vystřelil.

Nikdy by mě nenapadlo, že něco takového udělá, ne na kosmické stanici. Ne z takové

zbraně. I policisté používali v takových prostorech jen sonické pistole nebo plynovky; ať už to byl kus kovu, nebo výboj energie, obojí mohlo napáchat nepředstavitelné škody. Stačilo jen zasáhnout nějaký mrňavý, dobře skrytý, ale existenčně důležitý bod. Taková místa byla samozřejmě dobře chráněna, jenže náhodě neporučíš.

Prostor zaduněl ozvěnou exploze. Opřela se mi do uší, jak se převalovala v malém prostoru uzlu. Byl to varovný výstřel, nemířil ani na mne, ani na Fran, ale účel splnil.

Teprve teď jsme začali brát situaci vážně.

Aspoň já.

I když jednat začala má plechová přítelkyně.

Chytila mě za paži, strhla za sebe, možná je to nějaké robotské přikázání, chránit člověka za jakoukoliv cenu, a možná počítala s tím, že nějaký ten zásah snese její konstrukce lépe, než moje. Než jsem se stačil rozkoukat, pošoupla mě směrem k přestupovému tunýlku, návrat do lodi byl opravdu nejlepší a jedinou možností, jak se z téhle situace dostat. Ti tři nám teď šli po krku. Skočil jsem dovnitř, dopadl na zatraceně poničené koleno, Francesca už stála za mnou, zvedla mě a postrčila dál. Těch několik metrů se mi podařilo překulhat v rekordním čase, Tiberius mě poznal a úslužně mi otevřel, aniž bych se musel doprošovat ťukáním přístupového kódu. Zřítel jsem se do průlezu.

V ústí tunelu se objevil Sarc. Mával pistolí.

Udeřil jsem pěstí do nouzového spínače.

Pollackův poskok stiskl spoušť. Energetický výboj zasáhl Francesku, která spěchala za mnou, přeběhl po jejím těle a zparalyzoval ji. Něco jsem vykřikl, ale robotka se naštěstí pohnula.

Jenomže příliš pomalu. Pod vlivem zásahu se potácěla a kráčela jako mechanická loutka z úsvitu dějin jejího rodu. Dospěla na práh lodi, já po ní sáhl, jenže to už se vnější uzávěr vstupní komory nezadržitelně vysouval ven. Fran ztratila rovnováhu a zvrátila se dozadu.

Ozvalo se nervy drásající skřípění, jak robotka uvízla v sevření dveří. Zastavily se, já škvírou o síle Francesciny hlavy, viděl, jak Sarc vyrazil s

napřaženou zbraní do chodbičky. Plechové tělo sebou zazmítalo.

Padl další výstřel, dveře poskočily a dosedly do lůžka a modré světlo oznámilo, že jsme hermeticky oddělení od vnějšího světa.

Opřel jsem se o stěnu a prudce oddychoval.

K nohám se mi svalilo kovové tělo.

Bez hlavy.

kapitola šestnáctá

Bezhlavé tělo se zvedlo.

Vypadalo to příšerně, tím spíš, že jsem ji za těch několik dní tak trochu přestal brát jako stroj a nahlížel na ni jako na obyčejnou živou bytost. A jako taková by tenhle úraz nepřežila.

Robotka se nejistými kroky vydala po koridoru, netušil jsem co jí vede, ale bezhlavá slečna nějaký cíl měla. Kulhal jsem za ní, protože zatím mířila stejným směrem – do pilotní kabiny. Kráčela toporně, občas ukročila stranou a oťrela se o stěnu, dirigovaly ji nějaké pomocné senzory, nebo měla mozek v břiše jako bájný bezhlaví obyvatelé mýtů a fantastických romancí.

Následoval jsem ji.

V uších mi hučelo, jak se v nich ještě převaloval hluk detonace, před očima se mi dělaly mžítiky, ale byl jsem naživu, což byl vzhledem k událostem několika předchozích minut, stav nečekaný.

Lod' zatím visela na hácích doku, jenže odletový program se odpočítával a zastavit ho nemohlo nic, ani kdyby se – a že k tomu asi došlo – přístavní služba o přestřelce dozvěděla a snažila se zakonzervovat situaci do doby, než se podaří sehnat techniky, právníky a spřáteleného likvidátora z pojišťovny.

Co jsem to, u všech kosmických oblud, zase provedl?

Jestli tohle neskončí kriminálem, tak vyhodím licenci do nejbližší černé díry a otevřu si stánek s grilovanými kuřaty. A že to policejním zásahem v nejbližším čase skončí, o tom se nedalo pochybovat. Vždycky mívají nějakou tu stíhačku v pohotovosti.

Výbuch v uších pomalu odezněl do šumivého ticha, v němž se všechny zvuky, skřípění a bzucení iniciovaných motorů i tak nezvykle nepravidelný ťukot Francesciny chůze, ozýval hluše a z nesmírné dálky. Zvedal se mi žaludek, po prvním šoku, který zatřásl celým organismem, se začaly ozývat konkrétní součásti.

Promluvila žebra na pravé straně – kamaráde, tak dvě nebo tři jsme zlomená, mělo by se s tím něco udělat, jinak budeme bolet ještě víc.

V kokpitu se Fran dlouho nezdržela, jen na chvíli upadla na pult, pokoušela se něco spustit, ale bez optických senzorů to jaksi nešlo. Brzy marnou snahu vzdala a potácela se dál, klikatou cestou k nákladovému prostoru dvě. To už jsem sledování její stopy vzdal. Zřítíl jsem se na pilotní sedadlo a skrze barevná kola před očima se pokoušel sledovat narůstající grafy startovní přípravy. Taky záznamy okolí.

Zatím se nic nedělo, aspoň to nebylo vidět.

Lod' se několikrát slabě oťrásla, jak ji opouštěly kabely. Kontrolní panel blikal zelenými světýlky, občas zasvítíl červenou, když se palubní Kybernet nemohl na chvíli dobrat odpovědi od některých periférií. Jindy mě tahle barevná hudba uklidňovala, teď se mi z ní točila hlava, protože přispívala k hvězdičkám bolesti.

Na okamžik mi podtrhlo nohy nevybíravé škubnutí, Tiberius se nekompromisně, bez předběžné konzultace s elektronikou háků, vyvekl z parkovacích pout. Někde ve vzduchoprázdnu za vnějším pláštěm cosi zabušilo. Mohlo to být cokoliv, od utržené hadice vnějšího napájení, přes příliš těsný průlet kolem háků, až k soustředěné palbě, stav mi nedovoloval se na nárazy plně soustředit. Opatrně, s novým epicentrem bolesti někde vzadu napravo, jsem se zvedl na čtyři, chytil se opěradla sedačky (které mělo naražená záda nejspíš na svědomí) a znovu se posadil. V hlavě jen základní pilotovo naprogramování: dostat lod' do bezpečí, v tomto případě do volného prostoru bez rizika kolizí. Někde hluboko v mysli, za mračny bolesti, se přesto ozývala trochu vzteklá otázka.

Kde je, u všech komet, ta zatracená plechovka.

Okřikoval ji slabý hlásek viny: ty bys bez hlavy ani nezavřel dveře. Ona dokázala i odstartovat.

Ta zatracená plechovka se naštěstí za chvíli objevila. Se zbrusu novou hlavou, nejspíš měla

v nákladovém prostoru balík náhradních dílů pro případy jako tento.

„Co se stalo?“

Zvedl jsem k ní unavený pohled.

„Obnovuji zálohu z dnešní noci,“ vysvětlila mi.

„Takže si nepamatuješ nic z toho, co se odehrálo před chvílí?“

Zavrtěla hlavou.

„Technické údaje si převezmu od Kybernetu,“ řekla, čímž zcela jasně naznačila, že chce slyšet i lidskou, emotivní a lehce ve vlastní prospěch upravenou verzi.

Odvyprávěl jsem ji.

Francesca mi naslouchala pozorně, bez otázek, patrně porovnávala převzaté technické údaje s lidovou slovesností.

„Ano,“ řekla jen, když jsem skončil. Žádné vyptávání, vlezlé doplňkové otázky typu Proč jsem přišla o hlavu (což by jí z lodních záznamů mohlo napadnout).

„Jsi v pořádku?“ zeptala se.

„Žiju, takže v podstatě ano,“ řekl jsem trochu nevrle, protože tou krátkou otázkou vrátila do hry všechny modřiny a zranění; ozvaly se, potvory, všechny najednou.

Jsmo pořád tady a nedáme ti pokoj, pokud s námi něco neuděláš.

„Mě by sis jít odpočinout,“ odhadla mě Fran. Pomohla mi se zvednout z pilotního křesla, když pak viděla, jak se snažím hrdinně kráčet středem a neplazím se po čtyřech, nechala mě sobě samému. Sedla si do kopilotského sedadla a jala se ručně cosi nastavovat. Ať si to užije.

Než jsem definitivně vypadl z pilotní kabiny, přece jen mě bolest dovolila jednu myšlenku, malou, krčící se vzadu, ale neodbytnou.

„Jak jsi vlastně dokázala odstartovat?“

Čekal jsem technobláboly o záložním centru někde v plechovém bříšku, které v případě havárie dovede nahradit ono hlavní na krku, redundance zdrojů je výhoda, standardní model 453678 rozšířený o moduly dle specifikace té a té normy...

Dočkal jsem se. Jen to bylo trochu jinak. Nad Francesciným tělem prostě převzal vládu Kybernet (což znamenalo, že s ním byla po

celou dobu konfliktu v kontaktu) a podle jednoduché instrukce ji odvedl do servisu. A zároveň splnil další nepříliš složitý algoritmus, totiž dokončil robotčiny povely, načež, už ze své vlastní (byť naprogramované) vůle, trochu drsně odstartoval.

Spokojeně jsem mlaskl, protože se to všechno hezky vysvětlilo, což já rád. Jenže když jsem se ploužil po krátké spojovací chodbě k vytoužené posteli, zjistil jsem, že mi přece jen něco nesedí. Že mě něco rozčiluje, a já nevím proč a co konkrétně. Něco nebylo v pořádku a ta zatracená bolest mi myšlení vůbec neulehčovala. Čert to vem. Čert vem všechny Tvůrce a Sběratele a odnes si taky Pieta Coriana, který se zase namotal do něčeho, co zavání rekonvalescencí ve vězeňské nemocnici.

Klel jsem a přidržoval se stěn, opatrně kladl nohy na podlahu, protože rázným pochodováním bych bolístky rozhodně nepofoukal. Jedna z nich mi náhle vystřelila z kotníku až někam pod lopatku, na něco jsem totiž šlápl.

„Zatraceně!“

(Dobře, ve skutečnosti to bylo mnohem vulgárnější slovo, ale co když jsou tu někde kolem děti?)

V chodbičce něco leželo.

S heknutím jsem se sehnul a sebral trochu potlučenou a odřenou, ale přece jen kompletní Francescinu hlavu.

Suvenýr.

Nejspíš ji už potřebovat nebude.

Vzal jsem ji sebou.

kapitola sedmnáctá

Třikrát sláva titanu a kompozitům. Zatímco mně bolelo celé tělo, Fran stačilo nasadit si novou hlavu, obnovit paměť a nechat se v nejbližším servisu trochu vyklepat. Jen tak mimochodem si při téhle rekonvalescenci pokonverzovala s Kybernetem a odeslala Tiberia do bezpečí. Což by obyčejné bílkoviny, namačkané do lidské podoby, nezvládly ani na etapy.

Tím, že jsme se zbavili Pollackových pistolníků, – a teď už opravdu neměli nejmenší šanci, jak nás dostat – se otevřel prostor pro manévrování. Ne pro to vesmírné. Musel jsem vybrat nejlepší ze všech variant budoucnosti, které jsem promýšlel po zjištění jak to s Matkou doopravdy je, a musel jsem vybrat dobře a rychle.

Fran si na nějaké frekvenci povídala s lodí, za těch několik dní, které jsme spolu strávili, jsem – jak už bylo řečeno – dokázal rozeznat, kdy strnula v klidové poloze a kdy pracovala. Tohle ovšem nebylo o pohybech, ani o nějakém šestém smyslu, kdepak. Odpočinkový režim prostě začínal parkovacím svištěním servomotorků.

Pohon *mých* končetin, totiž klouby, potřeboval zaparkovat také. S několika zbytečnými společensky omluvnými větami jsem se odbelhal do kajuty, svalil se na palandu a od srdce (s několika bolestivými vpichy někde pod žebry) si sprostě zanádal.

Nemám rád, když do průšvihů vlétnu bez špetky vlastní vůle. Ne že bych průšvihy nepřitahoval, máme to v rodině, ale teď jsem nedostal sebemenší možnost myslet si, že to dopadne dobře, a namočit se do toho sám. Fran jsem to vyčítat nemohl, její mysl je nezatížená balastem pochyb a touhou po rádoby korektních mezilidských vztazích. Ano, dospěl bych nejspíš ke stejnému rozhodnutí, ti jednobitoví poskoci byli zapnutí na příkaz Převezměte náklad za každou cenu, a vyjít se s nimi nedalo.

Nakonec, mohlo to dopadnout hůř. Mohli se trefit do *mé* hlavy.

Teď byl čas vymyslet opravdu dobrý záložní plán. Kdyby mě ti pitomci nechali kontaktovat Pollacka, mohli si ušetřit modřiny. I ty moje.

Vzpomněl jsem si, jak krásně jsme – díky mně, pochopitelně – vybruslili z takřka podobného průšvihů s troskami kosmické lodi z budoucnosti. Tehdy jsem to rozřal ostrým a jasným způsobem: záležitost, kvůli níž nám šli po krku, jsem hodil na krky zcela jiné a především neoficiálně oficiální. Možná by to šlo i teď. Ne, nemínil jsem do něčeho znovu zatahovat svou rodinu, ale byla tu možnost prostě a jednoduše odletět zpátky na Lithos, kámen tam vyklopit a mezitím se postarat, aby se o něm dozvěděla SDS a především novináři. Pollack si nemůže koupit média celé Galaxie.

Jenže může hrát mrtvého brouka. Znovu v sobě musím probudit skryté diplomatické schopnosti a nasadit je do nejtěžší známé akce, protože budu říkat pravdu. Lež se obhazuje dobře, lži jsou od počátku stavěné tak, aby se jim věřilo, pravda takový potenciál nemá.

To se ještě uvidí.

Adrenalinové nadšení ze mně ale naštěstí – i když pomalu – vyprchávalo. Nemám roztínání gordických uzlů pod vlivem stresu nebo v časové tísní rád, většinou to sice situaci vyřeší, ale často zároveň nasměruje do mnohem většího průšvihů.

Jenže když přemýšlím dlouho, zamotám se do vlastních nápadů a skončí to skoro stejně, protože si vyberu to nejhorší možné řešení.

„Neobtěžuji?“

Bylo to mile starosvětské a lidské. Ani jsem nezvedl hlavu, ale kdybych nevěděl, že jsme na lodi jen my dva, odhadl bych žádost ode dveří na nějakého akurátního stevarda nebo tu milou postarší sousedku, která letí na tak dlouhý a daleký výlet poprvé a ráda by radu.

Odvětil jsem stejně způsobně: „Ani v nejmenším. Pojď dál.“

Nezlobil jsem se, byla přece jen jenom stroj. U lidí můžete vsadit na špatnou výchovu, vliv

kamarádů, nefunkční rodinu nebo zaujaté učitele, roboti to mají s hledáním chyby jednodušší.

„Nastavila jsem únikový kurs. Nikdo nás zatím nepronásleduje. Jak se cítíš?“

Přepnula se do módu Utěšovatelky. Možná by pokračování té zvláštní terapie nebylo k zahození, jenže teď by určitě nefungovalo.

„Mohlo by to být lepší,“ broukl jsem. Opatrně se dotkla šrámu na mé tváři.

„Ošetřím tě,“ pronesla svým obvykle nezúčastněným tónem, na který jsem si za těch několik dní už zvykl.

„To není nic, co bych nezvládl sám.“

Natáhla se po lékárnice, kterou jsem si přinesl, abych se v rámci svých možností vykurýroval svépomocí, otevřela ji, zkušeně prohlédla a bez ohledu na mě, stejně jen formální protesty, se proměnila ve zručnou ošetřovatelku.

„Svlékni se.“

Pomohla mi ze šatů, odstranila podle mého původního přesvědčení téměř profesionálně omotaný obvaz na levém předloktí.

„Uvažoval jsem o tom, co dál,“ prohlásil jsem, aby řeč nestála. „Asi by nebylo nejlepší zůstat v téhle soustavě, ale na druhou stranu...“

„Lehni si.“

Narovnala mi nohy a věnovala zdravotnické úsilí kolenu, které se mohlo hrdinsky vytahovat tím, že si své purpurové srdce vydobylo v akci.

„Možná to zní šíleně, ale co se vrátit na Lithos?“ napadlo mě, „Třeba by ty potvůrky na Tiberia nezaútočily. Vyklopili bychom kámen zpátky do údolí,“ sestavoval jsem plán, „a nenápadně se ztratili. Co ty na to?“

„Otočit,“ zavelela. Opatrně jsem se převrátil na břicho, zraněná žebra stejně nadávala. Ucítíl jsem chladivou mast a jemné Francesciny prsty, které ji roztíraly kolem jednoho z center tupé bolesti.

„Jenže kdo ví, kam až sahají – au – kontakty páně Pollackovy,“ pokračoval jsem. Bylo to vlastně jen obvyklé tlachání ošetřovaného, který tím odpoutává myšlenky od bolesti. Víc jsem si

od toho nesliboval, hlavně ne rady umíněné plechové slečny.

„Souhlasím. Nebylo by vhodné letět na žádné z míst, která jsou s tímto problémem spojena.“ zmohla se konečně na delší větu.

Zajímavé. Čekal jsem, že se bude chtít vrátit ke své myšlence o fisažském azylu.

„Obleč se.“

Skončila. Získal jsem několik náplastí navíc, ztratil modřinu, na níž jsem sám nedosáhl a tudíž nemohl krevní sraženinu rozehnat krémem, a vůbec mi bylo lépe.

„Co tedy podnikneme?“ zeptal jsem se. Namířila na mně svá temná skla a strnula. Znervóznilo mně to, takže jsem se raději věnoval oblékání. Když jsem k ní znovu zvedl hlavu, nepatrně tou svou pohnula.

„Můžeš to nechat na mě?“ poprosila.

Proč ano a proč ne?

Byla robot, takže se dalo s určitostí předpokládat, že bude ctít mé vyšší, kapitánské postavení. Navíc jsem opravdu nevěděl co a jak udělat, aby to nedopadlo katastrofou. Ona na něco přijít může. A vždycky mohu a budu mít rozhodující slovo, to už jsem si také ověřil.

Nechal jsem to tedy na ní.

kapitola osmnáctá

Hvězdy, planoucí za okénky, tak docela hvězdami nebyly. Ne všechny. Francesca neodnavigovala Tiberia do prázdného prostoru, postrčila nás do sídliště, zbudovaného z odpadu vznikající hvězdy, čili do nějaké sluneční soustavy.

Jedním skokem.

Nebyl zase tak nebezpečný, to jsem si rychle – a podvědomě – ověřil, slunce bylo nějakých tři sta astronomických jednotek daleko a jemu náležející hromady kamení či plynu se vrtěly na oběžných drahách v příjemné vzdálenosti. Jenže od Nova Australis jedním skokem do další soustavy prostě nezmizíte, na to je systém příliš plný gravitace a velkých těles, které si jen tak nestojí na místě, ale putují v lepším případě po ověřených drahách, v horších bloudí nazdařbůh prostorem. Riziko chyby při výpočtu je příliš velké.

Po mé trestuhodně odbyté a Francescině dokonale léčbě jsem se cítil službyschopný, obejdoval jsem kolem ovládacích panelů, jimž ještě šéfovala moje spolupachatelka, a sumíroval v hlavě stručná a pádná slova, jimiž jí odejmu velení – a pak se hezky poradím, protože víc hlav víc ví –, co teď budeme dělat dál.

Mohla, protože byla UI a uměla v rozhodujícím okamžiku odhodit všechn balast přírodní inteligence, postrčit loď s rozmyslem. Možná i hazardní cestou s technicky dobře vypočítaným sázkovým kurzem. Jenže právě proto létá tak málo plně automatických dálkových korábů. Umělá inteligence technického zaměření není v mnoha případech samospasitelná.

„Kde jsme?“ zeptal jsem se, když se mi zdálo, že už nepodniká nic důležitého.

„V bezpečí,“ řekla lakonicky.

Hezký termín. Jenže já kdysi létal na S-loďích, které se jinak, než jedním velkým skokem nepohybovaly. A o bezpečí jsem věděl své.

„Jsi si jistá? Polohou, časem, a tak?“

„Naprosto.“

Ukázala na monitor, pod neviditelným tlakem jejího prstu se na něm vykouzila řada číslic.

Chvíli se mi nedařilo se v nich zorientovat. Jako by mi ta přestřelka vyrazila z hlavy posledních několik let života. Proboha, vždyť mi ty údaje vůbec nic neříkají, tohle číslo by přece mělo být o řád nižší a tamto už vůbec nechápu...

Potom jsem ubral plyn a rozhlédl se po duševní krajině.

„Něco jsem zaspal?“

Plynulým pohybem ke mně natočila tvář.

„Myslím jako několik hodin standardního letu na *tyhle* souřadnice, několik kontrolních skoků, změnu gravitační konstanty vesmíru?“

I když je ironie daleko za hranicemi Francesciných rozpoznávacích schopností, podařilo se mi do té věty nacpat takovou dávku sarkasmu, že jí to prostě muselo dojít.

„Jsme na místě,“ konstatovala nevzrušeně, „Nedošlo k žádným závažným, ani méně závažným chybám.“

„Ale mohlo!“

„Nedošlo,“ zopakovala umíněně.

Vzdal jsem to. Nejvíce mě stejně hnětlo, že i přes všechny mé promluvy, protesty a vysvětlování stejně dosáhla svého. Ženské to prostě dokáží. A jak je vidět, nemusí být z masa a kostí.

„To je fisažská soustava,“ broukl jsem nakvašeně.

„Ano.“

Nejspíš ještě ladila kurz, jenže na rozdíl ode mne k tomu nepotřebovala ruce ani hlasivky, prostě jen vyčlenila pro domluvu s Kybernetem jeden ze svých komunikačních kanálů. Další věnovala mně.

„Dobře, jsme tedy u Fisagy. Co bude dál? Pokud si dobře vzpomínám, když jsme odlétali, tam dole bohabojní obyvatelé kolonie rozebírali roboty na součástky.“

„Nepotvrzeno. Tak daleko se nedostali.“

Zase ten nepatrný tik. Očividně věděla víc než já. Ne, že by na tom záleželo.

„Každopádně musíme vymyslet opravdu dobrý plán, jak to celé dotáhnout do šťastného konce, moje milá,“ řekl jsem jí, „Protože tohle je jen zastávka, ne cíl. Ty se mnou nesouhlasíš?“

Ta otázka patřila dalšímu nepatrnému pohybu.

„Soustava Fisagy je bezpečná. Podle meziplanetární konvence mají zákony, platné v místě, přednost před unijními úmluvami.“

„Chceš tím říci, že doufáš v azyl? I kdyby Virdal přežil, takhle šílený zase není.“

Neodpověděla. Jen na mě zírala, pokud se to tak dalo nazvat, za těmi zatracenými černými zrcadly stejně neměla oči, ale výkonné více-funkční optické zařízení, a v jeho krytech jsem mohl jen pozorovat svou zakřivením skel zdeformovanou tvář.

„Poslyš, děvenko,“ zkusil jsem to jinak, „Možná bys potřebovala trochu terapie. Defragmentaci, nebo co já vím. Neber to zle,“ pospíšil jsem si, když nepatrně pohnula hlavou, „Já robotím problémům nerozumím. Ale zdá se mi, že jsi na náš náklad nebezpečně upnutá.“

„Na Fisaze nebezpečí nehrozí.“

Kafemlejnek. Možná je opravdu poškozená. Chtěl jsem mávnout rukou a nechat to na později, až přijdu na logicky neprůstřelné argumenty, jenže Fran pokračovala.

„Náš přilet je pochopitelně očekáván. Byla podniknuta veškerá opatření pro úspěch celé operace. Včetně bezpečného návratu. I přes to, že jsme se zdrželi, budou funkční.“

Kolečka v mé hlavě na chvíli zaskřípala pískem nepochopení. Potom se zoubky hezky pěkně vrátily zpět.

Ona nemluví o nějaké předpokládané situaci, do níž jsme se vlivem okolností dostali a kterou chce řešit užitím konstant, platných v době jejího odletu z Fisagy. Ano, je to matematicky správný postup, jenže Francesca není jen balík algoritmů v plechové krabici. Třeba se v krizi upne na podobně prostá řešení, i lidé to dělají, jenže teď v časové tísní nebyla. Ona prostě postupuje podle nějakého, mně neodhaleného a zatajeného itineráře, který asi musela v určitých

bodech trochu poupravit, k jehož cíli ale míří už od začátku a nesleví z něho, protože to nikdy neměla v úmyslu.

„Takže ty ses celou dobu snažila dostat sem? Tos měla v plánu?“

Ticho.

„To nebyl můj plán,“ řekla po chvíli. „Mohl bys, prosím, odejít do své kajuty?“

„Počkej. Něco si musíme ještě vyříkat.“

Kontrolní grafy na hlavním monitoru poskočily, jak senzory hlásily provedení opravy kurzu. Fran se zvedla ze sedadla a přistoupila ke mně.

„Není nutné, abys tu zůstával,“ řekla. Zmáhal jsem se k hlasitému protestu a připravoval si imperativní rozkaz, kterým bych robotku vrátil do normálu, protože tady šly všechny úvahy o toleranci stranou. Jemně mě uchopila za rameno, stejně jako to umí velký pes, slabounký dotyk, jasně říkající: mám sílu ti ukousnout ruku, ale řekněme, že si pro tuhle chvíli jen hraju.

„Musím trvat na tom, abys odešel do své kajuty,“ zopakovala.

Protest a snaha o umravňení se rozplynuly v mlze nechápavosti, jaké mě poslední dny obklopovala až příliš často.

Prostě jsem se nechal zavřít.

kapitola devatenáctá

Tápal jsem v prázdné hlavě. A koukal přitom na odřenou a pomačkanou hlavu robotky, která mě úplně žensky a nestrojově podvedla a využila. Ne že by to stroje nedokázaly. Ne že by to nedělaly. Ale Fran k tomu použila tak trochu i lidských zbraní, včetně přímé lži – a to byl asi ten největší podraz, který by mě dožíral, kdyby mě v tuhle chvíli nežralo všechno.

Proboha, nemůžete vytvořit *takový* program. Ani kdybyste měli ve skříní stovku nejlepších programátorů galaxie. K takovému jednání je zapotřebí pořádná dávka svobodné vůle a hlavně něco, čím tu svobodnou vůli přinutíte něco takového udělat. Co to bylo u Virdalových robotů?

Tušil jsem to.

Aby se nezávislý jedinec z vlastní vůle podřídil přání jiného nezávislého jedince, musí mu uvěřit. Nemusí se tím stát méně nezávislým, to záleží na tom, nakolik se ona přání shodují s jeho původními představami. V případě robota je to svým způsobem jednoduché, i když ne tak docela, jak by si laik představoval. Když nasypete do inicializačního programu umělé inteligence příliš velkou dávku pevných příkazů, upečete si trochu lepší automat, který poctivě plní úkoly a zkolabuje při prvním nečekaném problému. U lidí je to ostatně stejné. Proto se i UI musí učit, byť se učí nesrovnatelně rychleji a efektivněji, než figurky, uplácené přírodou. Fran (a nejspíš i její virdalovští druzi) byla *opravdu* nezávisle uvažující, vyvíjející se umělou bytostí, – až na vestavěnou oddanost svému pánu.

Což bohatě stačilo.

My, takzvaně nejvyšší bytosti, nezáleží na rase, kultuře či civilizaci, jsme si takovým údobím prošli také.

Čert vem filosofii! Vzhůru do akce!

Ne, nevypadalo to na náhlý zvrat situace divokou akcí za pomoci krabičky od bonbonů, kapesního nože a měděného drátu z cívky

elektromagnetu, ale něco jsem dělat musel. A planým uvažováním o nesmrtelnosti chrousta jsem mohl maximálně zpitomět.

Bezmyšlenkovitě jsem zvedl Francescinu hlavu – byla docela těžká – chvíli se zblízka díval do matných nevyčištěných skel a potom ji znovu položil na postel.

Ale ano. Mohlo by to jít.

Přebral jsem přetrhané dráty, trčící z jejího krku. Nejsem zrovna mechanik, ale některé věci si z kurzů pamatuji, například standardní označení kabelů. Modrá – data. Žlutá – toho si nevšímejte, to tam mívají servisáci. Červená – šťáva, čili elektřina.

Když budete muset dávat dohromady rozštípanou palubní elektroniku nebo robota, stačí vám najít ten konec, kde to má myslet, prostě jděte po modrém drátu, pak najdete červený a zkuste nějaké napájení. Pokud vám přežil univerzální palubní adaptér, máte vyhráno, jestli ne, modlete se, ať napětí odhadnete dobře. Pan Corian a slečna Lefévrová nechají toho špitání.

Jo, zlatý pilotní kurz. Ne že bych znalostí z nedostudované kunsthistorie nevyužil, ale praktické školy jsou přece jen praktické školy.

Měl jsem modrý kabel, měl jsem konec, kterým to pravděpodobně myslelo a zásuvku přes univerzální adaptér taky. Pokus mě nebude nic stát, leda lehké rozčarování, když nevyjde.

Vyšel.

Nebyl to zrovna ukázkový servisní zásah, ale skla na té plechovce blikla a plechovka sama po chvíli promluvila. Ne oním čistým Francescíným hlasem, tenhle skřípal a zněl trochu dutě, ale *byla* to komunikace.

„Co se tady, sakra, děje?“ jinou, než staletími provařenou větou, jsem prostě začít nemohl.

Neodpověděla okamžitě, nejdřív se sama musela vyrovnat se skutečností, že před chvílí po ní někdo vystřelil a teď postrádá tělo a očividně skočila časem.

„Kontaktuji palubní Kybernet,“ vypadlo z ní po minutě, „Nejprve musím provést kontrolu dat a synchronizaci.“

Jen to ne! Nová hlava jí dá kázání a já se nic nedozvím.

„Stop!“ vykřikl jsem, „Žádné opravy.“

„Synchronizace provedena,“ skřípla hlava.

Naštěstí si opravdu přerovnála jen technická data, možná začínám být v záležitosti strojů trochu paranoidní. Ale teď jsem ten stroj potřeboval, dožíralo mě, že se kolem něco děje a já ani v nejmenším nevím co a nevím proč.

„Máš spojení s novou hlavou?“ zeptal jsem se na rovinu, mohla odpovědět Ano, a já zase hezky vytáhnu drátky, protože aby mě Francesca šmírovala mým vlastním přičiněním, na to nejsem.

„Negativní.“

„A můžeš mi vysvětlit, o co tu vlastně jde?“

Opět se odmlčela. Snad se nepustí do podrobného výkladu, započatého popisem velkého třesku a vzniku vesmíru. Ale nejspíš jen čekala na konkrétnější dotazy.

„Kdo sem vlastně přitáhl ten šutr? Fran?“

Přebrala si mou trochu expresivní mluvu, doplnila zkratky do plných vět.

„Technicky ano.“

„Netechnicky na přání někoho jiného, že? Virdala? Čí to byl vlastně úmysl, unést adorelitskou královnu, nebo co vlastně je, a přestěhovat ji na Fisagu?“

„Ano, byl to úmysl Tvůrcův,“ prozradila hlava. „Další zrození.“

„Zrození čeho?“

„Zrození hodných Tvůrce,“ zaskřípalo to v hovorovém aparátu.

Nejsem *úplně* natvrdlý. Někdy, pravda, mi to nezapálí vůbec a někdy pozdě, ale přece. Což nastávalo právě teď.

Virdal byl tedy opravdu posedlý. Skládání a programování robotů byla jen jedna z cest, jak se dobrat zástupu oddaných podaných. A problémy, které si tím způsobil mezi svými prvními, lidskými následovníky, byly jen jedním – možná nepodstatným důvodem k hazardu s adorelity.

Možná jsem mu místo nákladu měl přivést psychiatra.

Další zrození.

Nejdřív to zkoušel s lidmi, i když bylo docela dobře možné, že mu Církev pravá Krista Věřícího posloužila především jako zdroj příjmů pro experimenty se *skutečně* věřícími plecháči. Kteří se mu taky nějak nevyvedli, nebo spíš nenaplnili jeho narůstající požadavky. Nikdo se nerodí jako diktátor, mnoho z nich začíná jako První mezi rovnými. Jenže s mocí roste chuť. Najednou vám spoluobčané připadají jako neuvažující stádo, které musí někdo vést, jinak naběhne do nejbližší strže. Dáte jim to najevo, oni s tím názorem souhlasí – jsou líní přemýšlet, napadne vás, – a od toho už je jen krok k představě, že *nemají* co myslet, protože kdokoliv, kdo by vás měl nahradit, by to dělal špatně. A v té chvíli taky míváte k dispozici faktickou moc.

Jenže s lidmi je to těžké. Ochotně uvěří v kdekou pitomost, to ano, jenže tahle vlastnost předpokládá, že stejně snadno přehodíme výhybku, když se nabídne něco jiného. Proto totalitní režimy fungují na strachu, a demokratické na efemérním pocitu podílu na moci. A v obou verzích existují více či méně silné tlaky k otočení kormidla směrem k tomu druhému.

Virdal nechtěl mít jen moc, tu už měl a jako představený funkční kolonie by si ji mohl udržet, civilizační začátky na politiku mnoho nedají, není na ní čas a možností seberealizace je nepřeborné množství. Jenže on chtěl víc. Toužil po bezmezné úctě. Po obdivu a polobožském postavení.

Na což jeho lidské ovečky, jinak jistě bohabojné, neměly prostě čas. I roboti byli slepou uličkou.

A v té chvíli – teď trochu fabuluji – kdy neví jak saturovat narůstající ego, se Tvůrce doslechne o adorelitech. Poslušných zvířátkách, která se neustále vracejí ke své matce, jsou jí oddáni, co kdybych ji tedy prostě nahradil sebou?

Tak docela to nehrálo. Virdal musel vědět o létajících vřetenech víc. Ekvivalent trochu přerostlých včel by ho neuspokojil, to už si rovnou mohl založit mravenčí farmu a vyžívat

se šmírováním těch pilných drobečků. Někde se tu vznášela inteligence.

Za staletí, strávená poletováním od planety k planetě, bychom si už měli zvyknout na to, že může vypadat opravdu jakkoliv. Jenže ono to není tak jednoduché, drtivá většina ras, obdařených rozumem, je humanoidní. Proto si inteligenci automaticky spojujeme s trupem, opatřeným dvěma nohama, nějakým tím párem rukou a hlavou. Všechno ostatní je podezřelé.

V každém případě mi to vycházelo na dokonalou přípravu. Ne, nemyslím, že rozruch, který jsem na začátku tohoto příběhu mohl zaslechnout v onom malém věžičkovém městečku na Fisaze byl nahaný. Tam šlo Virdalovi asi opravdu o krk. Jako nečekaný bonus ale získal věrohodný důvod poslat mě na Lithos s plechovým doprovodem. Původní plán byl možná rafinovanější, jenže dojemná záchrana konstruktérova výtvaru byla dokonale jednoduchá. A jednoduché věci fungují mnohem lépe, než překombinované hračky. Později, nenápadně, spolu s palubním Kybernetem nabídne exulantka Francesca svému protektorovi vhodný cíl – to, že poletíme ve Tvůrcově osobním Tiberiu v plánu nejspíš bylo taky; vyměnit „omylem jsme jí trochu pomačkali vidlemi vysokozdvizného vozíku“ poškozenou kocábku za zápůjčku kvalitního stroje by bylo to nejmenší. Nedalo se předpokládat, že se v tom budu šťourat.

Opatrně jsem posunul hlavu, abych nevytrhl žádný z drátů a mohl se natáhnout. S rukama pod hlavou vlastní, corianovskou, jsem pak několik dlouhých minut ležel a zíral do stropu.

Co teď? Čekat? V podstatě není na co.

Mohl bych se pokusit Francesku zpacifikovat, jenže tohle nebyla moje loď, a já ani v nejmenším netušil, do jaké míry bude ochotná spolupracovat, a nakolik palubní Kybernet jede v tom bláznivém plánu.

Ale o něco se pokusit musím.

Nepřetržitě defilé krátkých otázek: Jak, jak, jak? přerušil náhlý otřes. Jakoby Tiberius brkl o nepřiliš hustou, ale přesto přítomnou atmosféru. Jenže od něčeho takového jsme byli miliony kilometrů daleko.

„Hlavo?“

Kupodivu na to hloupé oslovení slyšela.

„Systémy vykazují nestabilitu,“ řekla nevrženě dřív, než jsem stačil formulovat méně pitomou otázku.

„Co to bylo?“

Další otřes mě trochu nazdvihl a já se praštil do zátylku o stěnu.

„Oprava. Co to je?“

kapitola dvacátá

Chvění se opakovalo v nepravidelných intervalech.

„Ano, systémy lodi jsou nestabilní,“ potvrdila znovu hlava. Ted', bez těla, vůbec nepřipomínala Fran. Ani řečí, ani chováním.

Ta plechová potvora. Nejspíš už vesele referuje svému páníčkoví o úspěšně završené operaci.

„Důvod?“

Nebyla to dokonalá kosmická UI. A bez příslušenství nemohla ani pokrčit rameny.

„Pokouším se spojit s řídicím centrem lodi.“

„A?“

„Komunikační linky jsou přetížené.“

„Proto se přece nerozpadneme.“

„Proto se nemohu dostat k důležitým datům,“ opravila mě hlava. Něco z Francesciny osobnosti v ní přece jen zůstalo. I schopností. Trvalo jí to sice déle než několik sekund, čas se počítal v minutách, ale nakonec stejně promluvila.

„Při energetickém incidentu v orbitální stanici Nova Australis B došlo k poškození vysokonapětového vedení v motorových cívkách. Následkem pozdějšího výboje po dokončení prostorového skoku se destabilizovalo spojení sekce pohonu s drakem základního modulu.“

Takže pistolníci trefili i něco jiného, než holé stěny. Nejspíš nějaký kabel dokových háků, možná elektroniku, která nás nepustila a Tiberius se prostě utrhl a nechal v doku suvenýr v podobě kusu pláště.

„Jak to, že to Kybernet nezjistil?“

„Zjistil. Ale úloha systémových hlášení byla pozastavena z důvodů maximálního využití jeho kapacity k propočtu nového kurzu pro dané souřadnice.“

„Jasně. Fran potřebovala skočit až sem. Ale potom se to přece muselo spustit.“

„Spustilo. Hlášení nebylo vyžadováno.“

Takže moje milá plechová přítelkyně nechtěla slyšet žádné špatné zprávy. Třeba o tom, že

Tiberia někdo stíhá. A mezitím ty zatracené dráty pustily do konstrukce lodi všechnu energii, kterou loď nastrádala při výstupu z hyperprostoru. Většinou se z tohoto obrovského rezervoáru načerpá síla pro zpomalení nebo k dalšímu skoku, k ničemu jinému – pokud nejsou energetické články dokonale vysušené – se to nehodí. Vysušené v tomto případě byly. A navíc v netechnickém slova smyslu děravé.

„Současný stav?“ zeptal jsem se, tak trochu podvědomě, coby pilot, potící se za ovládacím panelem. I když jsem momentálně klesl na pozici pasažéra. Co hůř, na živý náklad.

„Bezprostřední destabilizace trupu nehrozí.“

„Dál.“

Ticho. Nejspíš se pokoušela o hlubší analýzu. Nebo...

Neodhalila snad ta kompletní, „*plně funkční*“ Francesca svou někdejší hlavinku, šťourající se v systému?

Ne. V hovorovém aparátu to zaskřípalo.

„V nákladovém prostoru dochází k energetickým ztrátám.“

„Poškození trupu?“ zareagoval jsem podvědomě.

„Negativní.“

„Stav hlavních rozvodů?“

„V normě.“

„Tak co se tedy... stázový box?“ došlo mi. Jeho pole je napájeno z běžné sítě, žádné zvláštní baterie, nic takového.

„Obvody boxu jsou v pořádku?“

Hlava mlčela. Takže nejspíš pátrá.

Pátrala. A neutrálním hlasem mi po minutě ticha sdělila, že nic neví. Aby taky ano, když do té piksly v nákladovém prostoru vede jenom obyčejný silový kabel. Konečně, na tomhle teď příliš nezáleží. Pokud nám Matka nezačne rodit malé adorelity uvnitř Tiberia.

Ponuře jsem se zachechtal při představě, jak se miniaturní vřetýnka pokoušejí provrtat vnější plášť a dělají dírky do vnitřních přepážek.

„Rovněž zachytávám zvláštní šum na komunikačních linkách.“

Zvláštní bylo spíš to, že použila ono slovo: zvláštní. Za tu chvíli, co byla vzhůru, jsem ji pasoval na obyčejný automat, který – na rozdíl od *skutečné* Francesky – zvládá jen práci trochu inteligentnějšího diáře. Jenže uvnitř přece jen byl původní program, byť omezený z důvodů neexistence trupu a existence určitých bezpečnostních pojistek, které jsem předpokládal.

„Můžeš zjistit *jaký* zvláštní šum? Prosím,“ dodal jsem, protože se to vlastně slušelo. I když jsem zíral na kalkulačku v podobě hlavy, uvnitř byl program tak lidského charakteru, jak to jen jde.

„Neidentifikovatelné. Nárůst interní komunikace, k níž nemám přístup.“ Znělo to skoro zklamaně.

Hodná holka.

„Ale jaké komunikace?“ zeptal jsem se netrpělivě, „Nějaké systémové chyby?“

„Bez konkrétního zadání nemohu potvrdit.“

„Že by se rozpadala stáze? Poslyš, vykašli se na zadání. Zkus se do té komunikace nabourat, ukecej Kybernet, co já vím.“

Mlčela tak významně, že z toho ticha vyzařovala lítost a nejistota jako svítání po bezměsíčné noci.

Mohlo to způsobovat stázové pole. Nejsem inženýr, zatraceně, copak můžu vědět, jak se ta věc při poškození chová? Nevěděl bych to, ani kdybych seděl v pilotní kabině, jenže tam bych aspoň panoval. Nebo měl pocit, že jsem šéf, konečně, všechna krizová rozhodnutí musí učinit pilot nebo kapitán. Jenže coby kapitán, svržený vzpourou, jsem mohl být jen nervózní.

Velmi nervózní.

Jenže brzy se ukázalo, že hranice neklidu myslí, kterou jsem považoval za kritickou, nedosahovala hodnot, k jakým šplhala u vzbouřené posádky.

Otevřely se dveře.

Stála v nich Francesca se svým běžným konstrukcí prisouzeným neutrálním výrazem i postojem. Ale klidná rozhodně nebyla.

„Musíš do pilotní kabiny,“ vyhrkla naléhavě. „Máme problém!“

Že by opravdu stáze? Malé poškození a děvenka si najednou neví rady?

Mrkl jsem nenápadně na hlavu, a poté její někdejší majitelku poslušně následoval. Dlouhými kroky rázovala krátkou chodbou přímo do otevřených dveří pilotní sekce. Ještě z koridoru, přes její rameno, jsem přehlédl hlavní obrazovku. Žádný havarijní stav nehlásila. Takže se nerozpadáme (aspoň zatím), ani nám nedochází kyslík (to by Fran rozhodně nevdalo).

„Změnilas názor?“ zeptal jsem se jedovatě, když mě přistrčila k ovládacímu pultu. Neodpověděla. Ani nepokračovala v jemném násilí.

„Tak co se, u všech všudy, děje?“ rozčilil jsem se.

„Něco není v pořádku.“

Ani hlava s příslušenstvím neví, co se děje? Jestli je to vyškolená gejša, je to možné, proč by ne. Ale od toho tu má Kybernet. Vyškolený mozek pro kosmické lety.

„Ale tak to přece být nemá!“

Nechápal jsem ji. Jediné, co mi došlo, byla tak trochu chaotická gesta, jimiž mi naznačovala, že se mám věnovat právě onomu vyškolenému mozku pro kosmické lety.

„Kybernete, potřebuji znát okamžitý stav lodi,“ štkl jsem.

„Poškození elektroinstalace v mezích normy. Integrita pláště neporušena. Plán příslušných oprav...“

Chrlil ze sebe předpisové informace, zcela jasně hovořící o tom, že jsme sice trochu pomačkaní, stázové pole opravdu povolilo, plus nějaké ty odvozené škody, ale obejdeme se bez cizí pomoci. Pokud dokážeme opravit ta nejhrubší poškození, tak včetně přistávacích manévru.

„Zatraceně, Fran, co po mně vlastně chceš? Vždyť se nestalo nic tragického. Ke tvému vysněnému Tvůrci dorazíme nejspíš za pár hodin. Tak jaký máš vlastně problém?“

Místo ní mi opět odpověděl palubní mozek.

„Přijímám subprostorový signál,“ řekl lakonicky.

Aha. Takže *tohle* tak být nemělo.

Někdo nás sledoval.

kapitola dvacátá první

Fisaga na velké obrazovce připomínala dětský míč. Hrála všemi barvami: bílými oblaky, modří oceánů, špinavě rudým a špinavě žlutým pískem dvou velkých pouští. Šedozelenou skvrnou velkého kontinentu, na kterém jsem – je to vlastně jen několik dní – přistál s nákladem tak obyčejným, že ani nestál za popis.

Vždyť on ani nestál, uvědomil jsem si. Byla to bouda na jednoho nezávislého pilota, možná v těch bednách bylo jen pár pytlů semence pro sýkorky. Malý krok v dokonale připraveném plánu.

Robotka se na pokraji zhroucení chovala téměř lidsky – to znamenalo, že hystericky přecházela po kokpitu. Informace o podprostorovém signálu, které Kybernet kreslil na obrazovku, sledovat nemusela, jistě je poslouchala na přímé lince, ale v důsledku bylo jedno *jakým* způsobem informaci přijímá.

Někdo nás opravdu našel.

Nesmysl, to není technicky možné. Někdo – a já vsadil hromadu žetonů na Sběratele – předvídal naše chování. Jistě, nemuseli to být Pollackovi pistolníci. Taky to mohli být policajti, těžko říci, koho z nich bych v tuhle chvíli raději neviděl.

I když – kdo ví, jak dlouho tenhle krám vydrží pohromadě. Možná budu zatýkácí formulí vítat jako hromadu dárků k narozeninám. Žít – pokud přežiji – v Šilencově království nezládnou.

Zatím to vypadalo, že Tiberius to k Fisaze stihne. Řítil se plnou rychlostí, což se při brzdění rozhodně podepíše na soudržnosti jeho trupu. Mluvit Francesce do pilotáže nemělo cenu, i když mě právě pro to vytáhla z domácího vězení; polovina její mysli by mě okamžitě začala podezírat ze sabotáže. Vlastně chtěla mít pouze subjektivní pocit přítomné autority. Takže jsem jen překážel. Velmi opatrně, aby mě nezahnala zpátky.

Na jedné výseči hlavní obrazovky pomalu klesal graf, zobrazující pevnost stázového pole.

Už ve chvíli, kdy jsem si ho všiml, byl hluboko pod padesáti procenty.

Pozná Kámen-Matka, že se probudila v jiném světě?

Byla to akademická otázka, ale bůhvíproč mi nešla z hlavy.

„Signál na prahu výstupu do prostoru,“ oznámil Kybernet. Francesca sebou trhla, jak změnila směr v půlce kroku. Strnula čelem k hlavnímu monitoru, chvíli ho pozorovala, potom upadla do pilotního sedadla, rozhodila ruce po pultu a pokoušela se strkat prsty tam, kam neměla, totiž do hájemství opravdových pilotů, v tomto případě bohužel zastoupených pouze palubním počítačem.

Tiberius poskočil, jak se v jedné chvíli pokusil zrychlit a v následujícím okamžiku někdo výkon motorů přiškrtil. Loď se otrásla ještě jednou, potom dostala robotka rozum. Nebo instrukce.

Zrychlovali jsme nad maximální povolenou rychlost, pomalu, ale přece. Normálně by to znamenalo nebezpečí jen pro naše licence a kapsu (pokuty, opravy a všimné pojišťovákům, aby příští sezónu nenavýšili základ povinného ručení). Taky to občas dělám, jenže ne s takovým stavem plavidla, maximální rychlost je hranicí ani ne tak kvůli dopravákům, ale proto, že až k ní je loď zalétána a testována; věřte mi, že konstruktéři i prodejci (každých ze svých důvodů, pochopitelně) rádi nastavují tohle číslo co jen to jde nejvýše, takže za jeho hranicí se může stát cokoliv. Ale Francesca chtěla dosáhnout azylu dříve, než se někde na dosah vyloupne vetřelec. Ať už je jím kdokoliv.

Bylo samozřejmě nemožné identifikovat plavidlo hned poté, co se objevilo v soustavě. A navíc – když jsem tak víceméně ze zvyku, aniž jsem v podstatě mohl situaci ovlivnit – sledoval výstupy senzorů, všiml jsem si něčeho, co Fran zatím nezaregistrovala.

Signál se tříštil.

Běžná detekce spočívá v tom, že přístroje kontrolují energetickou hladinu okolí a jeho časoprostorovou strukturu. Hodnoty obou

měření putují nahoru už v okamžiku, kdy se do mimoprostoru chystá něco ponořit; k správnému výkladu bych potřeboval aspoň dva semestry kosmické techniky nebo matematicko-fyzikální fakulty. Úplně laicky, slovy pilota s nedokončeným vzděláním humanitního směru, lze tyto signály vysledovat prakticky od chvíle, kdy loď na druhé straně opustí poctivý třírozměrný svět a na okamžik se chystá navštívit multidimenzionální fyzikální příšeru vyšších úrovní, protože v takovém prostoru ztrácí náš pojem vzdáleností smysl, stejně jako když píchnete prstem do nataženého plátna a to se na druhé straně okamžitě vyboulí.

Ale ať se v tu chvíli s lodí i její posádkou děje cokoli, ať už se rozloží na superstruny, nebo poskládá v složitou XYZ na n-tou konstrukci, zůstává stále jedním objektem. Z našeho pohledu – a teď hovořím zcela sobecky o posádce Tiberia a jeho přístrojích – prostě musíme detekovat jen jeden jediný signál. Všechno ostatní ukazuje na chybu u příjemce.

Jenže tohle opravdu vypadalo nezvykle. Jakoby se vesmír prohýbal na několika místech najednou. Nebo několikrát v tom samém bodě. Žádná flotila, nic takového, více lodí by dávalo více signálů, jak jsem už povídal. Rozmístěných na mnohem větší ploše.

A pak to tu najednou bylo. Informace o zakřivení prostoru se ztratily a nahradily je zprávy o kosmickém objektu na běžných souřadnicích. Celkem vzdálených, i když, z pohledu profesionála, taky docela blízko domorodému planetárnímu systému. Jenže ta loď mohla skočit přímo do soustavy z mnohem bližšího volného mezihvězdného prostoru, ne riskovat, jak to udělala Fran, když se vrhla přímo od hvězdy ke hvězdě.

Moment, to by ale znamenalo, že jde jen o náhodu – no jistě, žádné sledování, prostě jsme se střetli do stejného příletového času s nějakou špeditérskou kocábkou, v níž jiný Piet Corian veze panu Virdalovi další krycí náklad.

Copak tohle Francesce na mysl nepřišlo?

Možná ano, jenže ve stresu se prostě upnula k možnosti, která ji nejvíce ohrožovala.

Lidé takhle přemýšlí, když je tíží svědomí. A roboti, ať už je jejich naprogramování jakékoli, nejspíš taky. Možná nemůžete dostat umělou bytost na lidskou úroveň bez toho, abyste ji vybavili člověčími normami chování. Ale dost filozofie.

Sotva se prostor ustálil a přístroje Tiberia ho dokázaly zaměřit, přilepil jsem se očima k obrazovce a čekal, co se na ní objeví. Nebyl jsem sám. Francesca na několik staletí dlouhých minut strnula v trochu nepřírozené poloze; kdyby byla z masa a kostí, za chvíli by jí zdřevněly nohy a ozvala se páteř.

Tak znovu: policajti, gangsteři, nebo náhodný kolem letící?

Tři – dva – jedna – a Kybernet vysypal všechno, co zjistil. Nakreslil souřadnicovou mapu okolí, rozsvítil ji polohou naší i nového hosta a do spodní výseče obrazovky poslal pro přesnost a pro jistotu ještě přenos z kamer.

Nechtělo se mi věřit vlastním smyslům.

Stejný obraz, jako když jsme opouštěli systém Lithu.

Malé objekty pravidelného tvaru se zcela jasným kurzem.

Přímo k nám.

Zaklel jsem tak sprostě, až to přišlo nechutné i robotce.

kapitola dvacátá druhá

Blížili se.

Bylo zřejmé, že Matka adorelity něčím přitahuje. Ve světle faktu, že dokázali proletět hyperprostorem, ani nebylo důležité čím a jak.

Vzhledem k technickému stavu naší lodi vlastně možná nebylo ani důležité, jestli nás pronásledují z vlastní vůle nějakí Uctívači, nebo křížíme cestu meteorickému roji. Bez dostatečného času na opravy odejde integrita vnějšího pláště s neúprosnou jistotou do věčných lovišť, stačí jeden trochu náročnější manévř. S motorovou sekci to sice vypadalo lépe, ale kdybychom potkali dopraváky, pošlou Tiberia přinejmenším na generálku, ne-li rovnou do šrotu.

Pokoušet se o stíhací závod nebo kličkování před pronásledovateli bylo riskantní. Nebyl jsem si tak docela jistý, jestli na hranici mé odvahy, nebo už za ní, ale pokud mě ta zatracená plechovka dá volnou ruku, něco bych mohl zkusit. Fisaga přece jen nebyla daleko. Najednou se mi tam chtělo.

Nevydržel jsem a sedl si na kopilotskou sesli, kradmo se ohlédl po Fran, která se ještě neprobrala z ochromujícího ohromení a opatrně, aby mi v náhlém hnutí mysli nepřerazila ruce, jsem – za Kybernetova přispění – propočítal možnosti korekce dráhy a případného zrychlení.

Moc velké pole působnosti nám nezůstalo. A s každým grafem a každým dalším numerem jsem ztrácel naději.

Nestihneme to. A i kdyby – projel jsem pro jistotu ještě jednou výsledky kontrol – u všech vesmírných potvor, Tiberius už neproletí atmosférou. Roztrhá ho to na kusy někde v termosféře. Zrychlit, aby unikl do jiné soustavy taky nezvládne. Co teď?

Potom jsem dostal nápad. Jednoduchý a očividný, jak už takové myšlenky bývají. Právě proto se jim nikdo nevěnuje.

„Můžeme Matku vyhodit,“ navrhl jsem. Fran neodpověděla, nepohnula se, stále strnule zírala na obrazovku.

Že by ji dilema vypálilo obvody?

„Soustředí se kolem ní. Přežili to oni, přežije taky.“

„Ne,“ řekla rozhodně.

„Tak co navrhuješ?“

„Únik v záchranném modulu,“ řekla stručně.

„Nemáme záchranný modul. Tohle není obrovský koráb, ale jachta. Třída April nikdy nic takového neměla.“

„Třída April ne. Tiberius ano. Je to jedna z konstrukčních odchylek od původního modelu.“

Zamračil jsem se.

Měla pravdu. Když jsem si při odletu z téhle zatracené soustavy prohlížel novou hračku, která mi spadla do klína (a považoval to tehdy za vlídnou nabídku osudu), všiml jsem si masivních bezpečnostních přepážek. Ale jejich účel mi nedošel a já po něm ani nepátral. Zajímaly mě jiné věci. A potom se jiné věci začaly odehrávat.

„Budou nás pronásledovat, protože jestli ti rozumím, chceš vzít ten šutr sebou.“

Ani se ke mně neotočila.

„Záchranný modul může vstoupit do atmosféry mnohem vyšší rychlostí,“ mlela svou. Pokračovala řadou technoblabolů, robot v krizi se nejspíš podle takových řečí pozná. Potom se v půli věty zarazila.

Došly jí baterie?

Zrádně lidským příměrem se zdála být v ono vrcholném bodu nerozhodnosti.

„Musím to tak zařídit,“ řekla po neuvěřitelné půlminutě ticha.

„Co?“ nechápal jsem. Patrně mě ignorovala.

„Ano. Na přípravu nemám mnoho času.“

Třeba bych ti mohl pomoci, řekl jsem v duchu a vztekla, protože mě to jednotné číslo urazilo. Jenže ty si nejspíš myslíš, že jsem za prvé rozhodně proti a za druhé stejně málo výkonný, co?

Francesca se ztratila v zadní části lodi, nejspíš se pokoušela zajistit náklad. Sklonil jsem se nad

panel a vytáhl na obrazovku konstrukční schéma lodi.

Záchrannou sekci netvořil pilotní kokpit, jak mě zprvu napadlo. Návrháři počítali s tím, že to právě tahle část Tiberia může schytat nejvíc, izolovali tedy střed jachty, přesněji řečeno zadní skladiště plus dvě malé univerzální kóje a rezervní zásobárnu vzduchu. A stejně jako všude, i tady dobře opevněný prostor kolem neuronové koule Kybernetu. Celé tohle pevné vejce spočívalo uvnitř Tiberia a vyklouzne ven poté, co staré dobré pyropatrony rozstřelí svorníky a odhodí spodní díl pláště. Bylo to obdobné principu záchranných modulů S-lodě, s nímž už jsem měl čest ztroskotat. Samozřejmě s tou výjimkou, že poslední operací nebude plánovaná destrukce zbytku korábu. Aspoň ne tak docela. Jen se vypuštěním záchranné sekce přetrhnou kabely a přeruší všechny spoje, vyjma hlavního nosníku, což znamená, že ve chvíli, kdy se modul oddělí, zůstane Tiberius bez pohonu. Taky logické, umožní to – kdyby se o zničení lodi měly zasloužit motory – přežít i v zbývající části.

Tak dobře.

Zkontroloval jsem údaje o blížícím se nebezpečí. Vzhledem k narůstající rychlosti adorelitů, jsme měli k dobru asi tak hodinu, pokud nám má zůstat aspoň takhle mrňavá šance k přežití. Jinak nás bezpečně dostihnou, ať už budeme sedět v kompletní lodi, nebo v její už nezávislé části.

Za hodinu se toho dá stihnout hodně. Nebo taky skoro nic, záleží na přístupu. A velení, které pořád bohužel patřilo Francesce.

Nevracela se.

Co tam, u všech všudy, může dělat? Možná mě přece jen poslechla (protože logická úvaha a prostý matematický výpočet ji přivedly k rozumu) a pokouší se vyhodit adorelitskou Matku z lodi. Čekat jsem už nemohl.

„Francesko?“ zavolal jsem k palubnímu interkomu. Kybernet by měl to měl vyhodnotit jako žádost o spojení a poslat to éterem po celém Tiberiovi.

„Počítači?“ možná mě nepochopil, nebo na takhle široký příkaz nereaguje, protože má příliš mnoho práce.

„Tak slyší mě někdo?“

Sevřelo se mi hrdlo. Takovým tím zlým dětským pocitem, když se probudíte a nikdo není doma. Zvedl jsem se ze sedadla. Ťukl do zámku dveří, které za sebou Francesca poctivě zavírala.

Neotevřely se.

Strhl jsem pečeť ručního ovládání a chytil za madlo, protože tady něco strašlivě smrdělo.

„Nouzové otevření může způsobit poškození lodi při plánované operaci,“ ozval se technický hlásek. A vzápětí na to, jako by čekala, až ji vyrazím hledat, i Fran.

„Promiň.“

Při jaké plánované operaci?

Strnul jsem s rukou opřenu o stěnu.

Ta potvora.

Nezmizela zajistit náklad, zmizela, protože se chystala zmizet sama. Bez mé maličkosti, nebyl jsem vůbec důležitý, dostal jsem ji jen odsud pro Matku a zase zpátky (dobře, to zpátky zvládla sama).

„Sbohem. Já – nemůžu jinak.“

Polkl jsem hořkou slinu.

„Věř mi. Nebo nevěř. Ale kdybys to mohl posoudit, poznal bys, že takhle je to lepší.“

Zavřela spojení.

Tiberius se otřásl, tentokrát to bylo dobře identifikovatelné a logické. Od hlavního draku se oddělila záchranná část, chvíli plula prostorem souběžně se zbytkem lodi a potom ji korekční motorky postrčily k planetě.

Sklonil jsem hlavu a sevřel ji v dlaních. Už mě mnohokrát vypekli lidé. I na stroje jsem se spoléhal a někdy to prostě nevyšlo. Ale dosud jsem nevěřil stroji jako člověku. Zkusil jsem to, plný ideálů.

Vezměte ji někam, kde žije společnost, která ji přijme.

Věřil jsem té větě, stejně jako jsem věřil v sebe a ve Francescinu svobodu. Jak to dopadlo? Tamhle na té velké obrazovce je to dokonale vidět. Záchranný modul spěchá k Fisaze. Na

opačné straně hejno rychlých a stále ještě zrychlujících potvor.

Bestie.

Uctívači se přiblížili na vesmírný ekvivalent dotěrně nastrčeného obličeje, nebyli dál, než několik set kilometrů.

Možná, že Francescina téměř lidská lítost nebyla jen zdvořilostní frází. Třeba měla v pokynech vrátit se sama a kdyby mě přivedla, nepřežil bych to.

Blbá útěcha.

Každou chvíli tu budou a nepřežiji stejně.

Nesnažil jsem se vůbec o nic. Jen jsem seděl a čekal. Adoreliti se z nepatrných teček na radarovém obrazu změnili v nepatrné čárky. Nepočítatelně čárek, mohlo jich být dobře přes tisíc, možná i o řád víc, i když nerad přeháním odhady. Jenže by jich stačila stovka. Deset. Klidně i jeden.

Potom už byl jejich obraz naprosto jasný a rozpoznatelný, mířili přímo k nebeskému trosečníku, který v sobě dusil vztek a smutek, padesát kilometrů, čtyřicet, deset ... už jen několik sekund.

Byli tady.

A prolétli kolem, vyhnuli se srážce se zmrzačeným Tiberiem a pokračovali dál.

Sledoval jsem je s nesmírným úžasem.

kapitola dvacátá třetí

Drobné tečky se rychle ztrácely. Rychlost, jakou Uctívači následovali svou matku, která právě vstoupila do vrchních vrstev atmosféry, byla obdivuhodná. Poletí za ní až k povrchu, dospělí a především rozzuření adorelityvé.

Čeká na ně Virdal se svými roboty. Možná mezi troskami robotů, kdo ví, jak vzpoura dopadla. Zřejmě tam jsou i poslední věřící, které dokázal přesvědčit. Třeba už ví, jak Uctívači zrušili osídlení Lithu. Jestli ne, Fran mu o tom určitě poreferuje, snad právě ve chvíli, kdy se první z vřeten provrtá stěnou.

Tak nějak mi to bylo jedno.

Nebylo by mi to dvojí ani v případě, kdybych nečekal na pomalou smrt v opuštěném torzu kosmické lodi, tenhle příběh prostě skončil. Nebyl ani první a nebude ani poslední v dějinách, někdy si příroda nedá říci a zařídí se po svém. Vlastně, z pohledu Vesmíru, to dopadlo dobře. Fisaga může být pro adorelity stejně vhodným místem k žití jako Lithos. Je docela možné, že i na ten se dostali z jiného konce kosmu.

Usadí se v pozůstatcích někdejšího osídlení, budou poletovat vzduchem a navštěvovat Matku, jejíž tělo možná za nějaký čas opustí nové přírůstky do rodiny. Třeba snesou první nenápadnou návštěvu zoologů a za nějaký čas i turisty. Onese to jen jeden blázen, který toužil po Božím postavení, jeho poslušní roboti a jeden pilot, jímž náhoda tenhle příběh okorenila.

Možná se náhoda postará i o něco jiného.

Vzpomněl jsem si na dívku, které jsem před časem slíbil, že ať se s vesmírem stane cokoliv, já určitě zazvoním u dveří malého domku v malé osadě na planetě s hezkým jménem Oceán, pověsím klobouk na věšák a už neodejdu. Nikdy jsem ten slib nemínil zrušit, jen mi do jeho splnění pokaždé něco vlezlo.

Opravdu to nedodržím jen proto, protože se za nějaký čas udusím v děravé kosmické lodi,

která se bez možnosti samostatného pohybu vznáší u nějaké zapadlé planety?

Vesmíre, tohle není fěr.

Jenže tenhle výkřik jsi už slyšel tolikrát.

Ano, byla tu naděje, někde daleko odtud možná po mně pátrají. Ale Francesca měla svým způsobem pravdu, pod svícnem opravdu bývá tma, a než někoho napadne, že Matka by mohla být na Fisaze, bude ze mně hezká kosmická mumie.

Zatímco jsem se litoval, udělalo moje tělo, vyškolené drilem pilotní školy, zběžnou inventuru a zhodnocení situace. Měl jsem dost vzduchu i potravin na několik týdnů, než budu muset začít opravdu šetřit. Tím, že loď přišla o poškozený pohon, nehrozila jí nečekaná havárie (ovšem ani sebenepatrnější možnost korekce dráhy, kdyby se objevilo něco, čemu je třeba uhnout, třeba meteorit nebo planeta). Nejhorší co mě prozatím mohlo přepadnout, byla nuda. To není jen rádoby vtipný bonmot, to je opravdový strašák; jak se nemáte čím zabavit, napadají vás nejrůznější pitomosti, a když už si s vámi nepovídá ani odraz v zrcadle, začnete mít pocit, že tam venku je příjemné podnebí, spousta vzduchu a holek a vůbec všeho, čeho se vám momentálně nedostává. Málokdo vydrží dlouhou samotu a nicnedělání bez újmy na psychice a zbláznit se je přitom to nejlepší, co ho může potkat. Anály jsou plné lakonických záznamů o sebevraždách nejrůznějším způsobem.

Ale co. Kdysi jsem sepisoval historii vlastní rodiny, abych přežil podobnou – byť ne tak krizovou, byl jsem přece jen mezi lidmi – situaci. Můžu začít znovu, můžu sepsat i nesmyslnou příhodu, která končí právě teď a možná, že to za nějaký čas někdo najde vedle mých úhledných pozůstatků. A jestli mě to přestane bavit, tak se naučím některý z théreanských jazyků. Nebo esperanto.

Patro nia, kiu estas en la ĉielo, sanktigata estu via nomo.

Přežiji. Dříve nebo později mě někdo najde.

A ono to bude spíš později, jestli vůbec.

Ale když jsem se dokázal vrátit z minulosti – Myšlenky létaly ve zběsilé sinusoidě od naděje k beznaději, až se dopracovaly, jak se tak někdy stává, k naprosto jinému pocitu.

Ke vzteku.

Najednou mi došlo, že celou tu dobu jsem se prakticky na nic nezmohl. Odvezl jsem Fran z Fisagy, pilotoval vzducholod' a vezl adorelitský kámen na Nova Australis, to ano. Popral jsem se s těmi třemi, jasně. Ale pořád to bylo jen přihlížení. Ne, nejde mi o to, hrát si za každou cenu na akčního hrdinu. Jenže jsem cítil, že v téhle historii jsem mohl hrát mnohem aktivnější roli. Nenechat sebou vláčet.

Jistě, takhle přes rameno se to dobře říká – kdybych udělat tohle a neposlechl tohohle...

Mám výborný recept na nudu. Vlastně je to vlastnost, jakmile se začnu nudit, usínám. Ne proto, protože se nicneděláním unavím. Upadám do spánku, abych si nechal zdát nějaký sen – a já to se sny umím, takže nudu nahradím jednak regenerací organismu, jednak zajímavým kulturním zážitkem. Sleduji své sny jako Buñuelovy filmy, konečně surrealismus takhle vznikl.

Někdy, celkem bezúspěšně, protože ty emoce jsou jiného charakteru, to zkusím i na vztek a rozčarování. Když ovšem spánek zabere, nejen že se báječně uklidním, často najdu ve snu také řešení. A protože si obrazy podvědomí pamatuji, dokážu v nich navržené řešení uplatnit i na reálný problém bdělého světa. Samozřejmě že je naprosto jiné, než to snové, ale prvotní impuls a nápad přichází odtud. Zkusil jsem to i teď. Jenže když jsem začal klimbat, vynořila se z hlubin vědomí další zuřivá myšlenka a spánek byl v tahu.

Ale tak trochu to účel splnilo.

Měl jsem vztek a zapomínal, v jaké situaci se nacházím.

Když se mi nakonec podařilo unavit se nečinností natolik, že se mi víčka lepila k sobě a myšlenky jakbysmet, takže nehrozilo, aby se některá z nich zmohla na víc, než jen na neurčitě ošklivý pocit, napálilo mě pro změnu něco jiného.

Zvuk. Jednotvárný hnusný budík.

Píp píp píp.

Vztekle jsem sebou trhl. Spánek byl zase v háji! A nejspíš nadobro, čili v tomto případě na dobrou hodinu.

Co se to, u všech vesmírných anomálií, děje? Dostal Tiberius nějakou ránu z milosti?

Ale houby.

V okamžiku se rozmrzelé bdění převalilo do entuziastického třestění. Vylétl jsem z kajuty smutku a pádil do pilotní kabiny.

Píp píp.

Fran odstavila Kybernet, takže jsem musel pěkně ručně ťukat do kláves. Podařilo se mi přepnout hlavní obrazovku z provozních grafů na dálkové snímání. A výseč na kamery.

Signál zesílil.

Poslal jsem po jeho stopě všechny senzory, které Tiberiovi zbyly. A ony zdroj našly. Nebyl daleko, nějakých dvacet, třicet milionů kilometrů. Co by meteoritem dohodil.

A byla to kosmická loď, žádný živý kámen.

„Volám Tiberia. Tady kapitánka Ingrid Chantová, loď Walaganda.“

Kde je, zatraceně, ten idiotský spínač.

„Tiberie, ozvěte se. Máme na senzorech biologickou aktivitu, takže pokud jste schopni odpovědět, odpovězte.“

Udětil jsem do tlačítka pěstí.

„Tady Tiberius,“ zachraptěl jsem.

„No konečně. Jste v pořádku, Coriane?“

„Jak to jen jde,“ řekl jsem se slzami v očích a vůbec se nepozastavoval nad tím, že na Walagandovi vědí, koho to potkali.

„Připravte se, zahákujeme vás modulem. Jestli tam nemáte skafandr, vezmeme to tunelem bez něho.“

Měl jsem. Takovou jednorázovou slupku, záchranný pás, co někde bývá v povinné výbavě, což tam, kde Virdal Tiberia kupoval, naštěstí byl. I když bych to zvládl i zmíněným plastickým rukávem, který Walaganda přísaje na přestupovou komoru; většina lidí jím bývá přepravována v bezvědomí, protože ten prostor za průhlednou a tenkou stěnou, bez gravitace a bez hranic, je příliš veliký na to, aby ho unesli ve zdraví. Ale k získání pilotní licence v

oficiální škole potřebujete takových cest pět ve skutečném kosmu.

„Přestoupím do modulu,“ potvrdil jsem.

„Dobře,“ hlas kapitánky Chantové mi zněl jako zpěv andělů, „Tak si sbalte, za hodinu jsme u vás.“

Vyjasnili jsme si ještě několik technických detailů, a já si šel dle rozkazu sbalit.

Francescinu hlavu jsem přidal až na konec a úplně nahoru.

Pro případ, že bych potřeboval něčím silně praštit, abych si ulevil.

kapitola dvacátá čtvrtá

„Řekla bych, že jste měl ohromné štěstí.“

Byla o něco starší, než jsem si ji podle hlasu představoval, ale pořád docela pěkná ženská.

„Vlastně jsem původně chtěla jen posbírat trosky, podívat se co z vás zbylo a zkontrolovat situaci,“ přiznala se, když mi dva maníci z jejího záchranného týmu ukázali do které kajuty si mám hodit kufr a jak se pouští sprcha a objednáva svačina.

To už jsem věděl, komu tahle andělská loď patří.

Pollackovi.

O tom, že by mě vezli pod Sarcovy vztekly ruce nepadlo ani slovo. Vybalil jsem zavazadlo, dal si sprchu a nestačil si objednat něco k zakousnutí, protože přišla očekávaná audience u kapitánky Chantové. Přijala mě ve své kajutě, kam mě doprovodil podmračený bezpečák, který na několik mých opatrných dotazů opatrně neodpověděl, s milým úsměvem mi nabídl kávu a chvíli si mě prohlížela.

„V první řadě vás chci ujistit, že vám nehrozí žádné zatčení, nikdo na vaši hlavu nevypsal odměnu, nikdo neuplatňuje pojistku, prostě můžete být v klidu.“

„Kde jste se tu vlastně vzali?“ zeptal jsem se, když si vzala nádechovou pauzu, protože tohle mě opravdu zajímalo.

„Podle příkazů pana Pollacka,“ řekla s neutrálním výrazem ve tváři a pak se rozesmála, když spatřila můj zklamaný obličej.

„Opravdu podle jeho příkazu. A úvahy. Vlastně jsem měla začít tím, že vím o všem. O lithském kameni, o vás i té robotce. Také o jejím výrobcí. Pan Pollack mě sem vyslal ještě předtím, než jste mu na Nova Australis utekli. Měla jsem mu zdejší osídlení prověřit.“

„Proč? Francesca mu nedala osvědčení z předchozího zaměstnání?“

Znovu se zasmála, takovým tím příjemně perlivým způsobem.

„Víte, on nemá rád, když ho někdo vodí za nos. Ne, to nebylo na vás. Ale když se na Lithu stalo to, co se tam stalo – nemyslete si, že s tou výměnou souhlasím, ale kritizovat šéfa mi nepřísluší – uvědomil si, že něco nehrálo. Lithos není od Nova Australis daleko. Obchodujeme s nimi. A přitom pana Pollacka nikdy nenapadlo se o onen kámen zajímat. Ve vesmíru je tolik pozoruhodných předmětů, které by rád zařadil do svých sbírek – což on samozřejmě ví. Už cestou z Lithu mu došlo, že v něm zájem o Uctíváče kamene někdo nenápadně probudil. Někdo, kdo s určitostí věděl, jak se zachová.“

Z hlediska posunování lidských figurek po herním plánu tohoto příběhu jsem konečně hodil šestku a dostal se do domečku.

„Takže i jeho manipuloval Virdal?“

Pokývala souhlasně hlavou. Potom se podívala stranou a trochu ztišila hlas, jak se chystala pronést neloajální větu.

„Nebylo to složité, aspoň pokud šlo o získání zájmu. Ani o předpokládaný další postup. Nevím samozřejmě nic konkrétního, ale kdo mého šéfa dlouho *a dobře* zná (nebo si takové informace koupí, co si budeme namlouvat), ví, jak to navléct. Pokud jde o koníčky je pan Pollack víceméně průhledný. Kdyby šlo o obchod, jednoduché by to nebylo. Ale vy jste se s ním setkal, takže asi víte, o čem mluvím.“

Taky jsem odkývl Ano.

„V tom případě ovšem máte – máme někoho na koho ten průšvih svěst, že? Když už se to stalo.“

Podívala se na mě s trochou podezření a trochou vítězoslavného *Vím víc než vy* pohledu.

„Co se vlastně stalo?“ zeptala se rétoricky.

Neřečnický jsem odpověděl.

„Došlo k zničení osídlení jedné planety a několika kosmických lodí.“

„Jenom?“ řekla, „Víte, co jste to vlastně uvedli do pohybu?“

„Záchranný systém celého sektoru, vládní úředníky, policajty a smečku pojišťovacích detektivů.“

Zasmála se.

„To jistě taky. Ale ani s touhle lodí a mou maličkostí není ten výčet kompletní. Co vy vlastně víte o Uctívačích kamene?“

Řekl jsem jí to. Nezabralo to mnoho času.

„Takže vy, navzdory hodinám teorie, které jste musel brát stejně jako já, protože vaše licence je univerzální a tudíž státní, tvrdíte, že malí tvorové o váze nanejvýš sto kilogramů, dokázali vlastní silou překonat přitažlivost planety střední velikosti?“

„Příroda má různé zvláštnosti.“

„To jistě.“

Plácl jsem něco o inteligenci těch tvorů, což kapitánka komentovala sarkastickým ušklíbnutím.

„Tvorové, kteří se dokáží orientovat v hyperprostoru?“ zeptala se tónem učitelky, zjišťující, jestli Corian opravdu věří, že tygr je hlodavec.

Zhluboka jsem si povzdechl, aby bylo jasno, že na pinkání s větickami nemám náladu. Chantová pointu celého příběhu znala a jen protahovala závěr.

„Tak sem s tím,“ vybídl jsem ji, „Co ví každá sousedka v ulici, jenom mně se to ještě nedoneslo.“

Zvážněla. Nijak tragicky, jen hledáním prostých a jednoduchých slov.

„Víte, kdybyste měl doktorát z matematiky, nakreslila bych vám pár rovnic a grafů, já ho totiž mám. Vy ne, takže to musíme vzít primitivněji. Matku a její uctívače něco spojuje.“

„To jsem zjistil jaksi empiricky.“

„Nepřerušujte. Není to takové spojení, jaké asi máte na mysli,“ vzdychla, napila se kávy a chvíli hleděla do stěny.

„Raději úplně jednoduše. To všechno, velký kámen, jakoby zapíchnutý do země, a stovky létajících vřeten, je jedno.“

„Jedno co?“

„Jedno a to samé. Jedno tělo.“

Zvedl jsem ruku, abych si v prastarém gestu poklepal na čelo.

„Jedna bytost. Multidimenzionální, konečně, nikdo nikdy netvrdil, že vesmír je jednoduše pochopitelné místo,“ dodala.

I nadále jsem se tvářil nedůvěřivě a nechápavě, takže to Chantová vzdala a splnila svou výhrůžku, začala kreslit grafy.

Takže jsem to nakonec pochopil i já.

Superorganismus. Mraveniště či včelí úl, dovedený ad absurdum. Nebo nepochopený, stejně jako dvourozměrné postavičky nechápou, že pět otisků patří sice pěti rozdílným prstům, ale o řád výše jedné jediné ruce.

Lithos byl naší rodnou kresbou, do které se promítal obrovský tvor, žijící o nějaký ten rozměr navíc. Pro něho nebyl útok Uctívačů skokem v hyperprostoru, pohyboval se lineárně ve svém světě.

„Je inteligentní?“

„Nezdá se,“ pokrčila rameny. Ale nejspíš v ní hlodal stejný červík pochybností jako ve mně. Naše prsty si neuvědomují, že jsou součástí vyššího celku, zatímco adoretitové možná ano. S největší pravděpodobností ano, i když dobře vím, že spoléhat ve vesmíru na analogie s člověčím životem je hloupé. Nefunguje to mnohdy ani v rámci jednoho druhu, historická rozličnost kultur toho budiž dobrým příkladem.

Ale co, řekl jsem si. Vlastně to dopadlo dobře. Vracím se do civilizace. Pollack kajícně napraví svou chybu, (přičemž nápadně nenápadně připomene, že bez ní by se vlastně na nic nepřišlo), poničený Lithos vydělá na rekonstrukci z vědeckých fondů. Při troše štěstí se to zahraje na trochu zpackaný výzkum a o Fisaze nepadne ani slovo. Padne-li, nějak se to zahraje do kouta, tyhle případy dobře střežených rezervací nebo z ničeho nic náhle nebezpečných míst znám.

Politika.

Slušný člověk se od něčeho takového drží dál.

Walaganda začal zrychlovat k letu pryč ze soustavy Fisagy a Chantová se omluvila. Poděkoval jsem jí za kafe a poprvé v tomto příběhu si užíval role opravdového pasažéra. Na kapitánčino doporučení jsem se poslušně vrátil do své kajuty, neboť, jak obecně platné dopravní předpisy praví, jsou cestující při manévru akcelerace před vstupem do hyperprostoru povinni zdržovat se ve svých kajutách či jinak určených místech.

Lehl jsem si na ustlanou postel, složil ruce pod hlavou a koukal se. Ne do stropu, ale na polici, na níž jsem si vystavil Francescinu hlavu. Jako memento, trofej, nebo pro vzpomínky?

Nejspíš to třetí.

Je jedno, jestli máte víru zapsanou v binárním kódu, nebo jste k ní přišli v nedělní škole.

Nedílnou součástí té mé je i důvěra. A odpuštění.

Určitě ji někdy znovu zapnu. Ale vyptávat se, jak to její druhá hlava myslela, když mě nechala v Tiberiovi, nebudu. A když se ona zeptá, jak to celé vlastně dopadlo?

Přežili jsme, Francesko. A to je nejdůležitější.

KONEC

Další knihy, které můžete najít na
www.fext.cz/whitehole/

Nesnáze v čase

Vesmírná opera o pilotovi s hlubokou rodinnou tradicí průšvihů.

Víra z kamene a srdce z kovu

Zapadlá kolonie na planetě Fisaga má problém, do kterého Pietu Corianovi nic není. Až na to, že má odvést do bezpečí jistý náklad.

Není nocí bez Měsíce

Deset fantasy povídek ze současnosti a nedávné minulosti

Jezdci na vlnách světla

Třicet sedm krátkých a velmi krátkých povídek

Zmizení doktora Fausta

Rádoby vtipná skoro detektivka. Ztratil se spisovatel a po jeho stopě se vydává celá řada pátračů.

Hvězdodrap

Město pod jednou střechou, lidé a roboti, a jak to vypadá, něco nekalého ťuká.

Dewan a princezna Soonar

Galaktická říše se ocitá na okraji ekonomické propasti, kníže Giokond na okraji psychického zhroucení; ztratila se mu dcera. Za účelem jejího nalezení si najal hrdinu. Pravda, trochu poznamenaného ztrátou paměti, ale ono to nějak dopadne.

Černá věž

Před lety odešel čaroděj Alfirk do exilu našeho světa. Dlouhé roky žil v klidu a na svůj původní domov téměř zapomněl. Jenže se stalo něco, co oba světy na krátký okamžik spojilo. Došlo k únosu, na první pohled nelogickému: co může nabídnout Země jiným světům? Možná jde o banalitu, možná jde o víc.

Pieter, © 2009

<http://www.fext.cz>

toto vydání: květen 2013